

Anayasa Mahkemesi Kararları Bülteni

2025-Mart SAYI 10

03.03.25-09.03.25

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Hazırlayanlar:

- Av. Gizay Dulkadir
- Av. Şükrü Bereket
- Stj. Av. Furkan Kancı

DULKADIRHAN
HUKUK BÜROSU

**ANAYASA MAHKEMESİNİN 03.03.2025-09.03.2025 TARİHLERİ ARASINDA RESMİ
GAZETEDE ve İNTERNET SİTESİNDE YAYIMLADIĞI BİREYSEL BAŞVURU KARARLARI ÖZET
BÜLTENİ**

ALİ ÖNDER KARATANA BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/27926

Karar Tarihi: 17/12/2024

Başvuru 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun uyarınca verilen tedbir kararına yönelik esaslı iddiaların itiraz mercii tarafından karşılanmaması nedeniyle gerekçeli karar hakkının, lehine tedbir kararı verilen hakkında "şiddet mağduru" ifadesinin kullanılması nedeniyle şeref ve itibar hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

Başvurucu ile eşi arasındaki boşanma davası derdest iken başvurucun eşi T.K. tarafından 6284 sayılı Kanun uyarınca başvuru aleyhine tedbir talep edilmiş, Mahkeme tedbir talebinin kabulüne karar vermiştir. Başvurucunun karara karşı yaptığı itiraz kesin olarak reddedilmiştir. İtiraz merciinin gerekçesinde taraflar arasında boşanma davası ve husumet devam ettiğinden verilen tedbir kararlarının 6284 sayılı Kanun'un 8. maddesinin (6) numaralı fıkrası gereğince güvenlik tedbiri olarak verildiği ifade edilmiştir.

Başvurucu, nihai hükmü 10/8/2020 tarihinde öğrendikten sonra 9/9/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

A. Gerekçeli Karar Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer iddiaları Salih Söylemezoğlu (B. No: 2013/3758, 6/1/2016) ve Erdal Türkmen (B. No: 2016/2100, 4/4/2019) ve S.M. ([GK] B. No: 2016/6038, 20/6/2019) kararlarında incelemiş; uygulanacak ilkeleri belirlemiştir. Anılan kararlarda Anayasa Mahkemesi, Anayasa'da güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkı gereği itiraz merciince başvuru beyan ve delillerinin etkili bir şekilde karşılanması gerektiğini belirterek söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmemesi nedeniyle başvuru hakkının gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine hükmetmiştir.

Somut olayda başvuru aleyhine verilen tedbir kararına karşı verdiği itiraz dilekçesinde hakkında iddia edilen agresif tutumların şiddet derecesindeki fiillerin gerçek dışı olduğunu, tedbir talep edenin şiddet mağduru olmadığını, şiddetin var olduğuna yönelik kanaate nasıl ulaşıldığına dair mahkeme gerekçesinde bir açıklama yapılmadığını iddia etmiştir. Mahkeme kararında başvuru hakkının iddialarıyla ilgili bir gerekçe ortaya konulmamış ve somutlaştırma yapılmamış, itiraz mercii de bu hususa

---

ilişkin bir değerlendirme yapmamıştır. Bu nedenle yukarıda anılan kararlarda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle başvurunun Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

B. Şeref ve İtibar Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Başvurucu gerekçesiz şekilde lehine tedbir kararı verilen tarafın şiddet mağduru olduğu ifade edilmek şiddetin gerçekleştirildiği olgusunun ön plana çıkardığını bu bağlamda şeref ve itibar hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, şeref ve itibar hakkı yönünden olay ve olguları somut başvuru ile benzer iddiaları S.M. ([GK] (B. No: 2016/6038, 20/6/2019) ve T.K. (B. No: 2017/27041, 11/12/2019) kararlarında incelemiş ve uygulanacak ilkeleri belirlemiştir. Anılan kararlarda Anayasa Mahkemesi, şiddet uygulayan tabirinin bu nitelikteki tedbir kararlarında şablon olarak kullanılması yerine her somut olay çerçevesinde mahkeme veya diğer adli makamlarca değerlendirilerek titiz bir yaklaşım sergilenmesi gerektiğini, kanunda şiddet uygulayan kavramı yer almakta ise de bu tabirin her olayda uygulayıcılar tarafından kullanılmasını zorunlu kılan bir hüküm bulunmadığını belirtmiştir. Nitekim mahkemeler ve ilgili makamlar tarafından verilen bazı tedbir kararlarında şiddet uygulayan yerine şiddet uyguladığı iddia edilen, şiddet uygulama tehlikesi bulunduğu iddia edilen ya da aleyhine tedbir istenen gibi başka uygun tabirlerin kullanıldığı da görülmektedir. Uygulama açısından genel anlamda şiddet uygulayan ibaresinin kişinin maddi ve manevi varlığını etkileyebilecek nitelikte sorunlu bir tabir olduğu görülmektedir.

6284 sayılı Kanun'un terminolojisinde şiddetin suç kavramından daha geniş bir anlam içerdiği ve şiddet mağduru kavramının şiddet uygulanmasa da uygulanma tehlikesi bulunan kişileri de kapsayan teknik bir tabir olsa bile gerekçesiz bir şekilde tedbir kararı lehine verilen kişinin şiddet mağduru olduğu ifade edilmek suretiyle başvurunun şiddet uyguladığı yönünde intiba oluşturmuştur. Bu bağlamda somut olayın koşullarında lehine tedbir kararı verilen hakkında şiddet mağduru ifadesinin kullanılmasının başvurunun kişilik haklarını zedeleyecek nitelikte olduğu ve şeref ve itibar hakkının korumasına ilişkin olarak devletin pozitif yükümlülüklerinin ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

İBRAHİM YAĞIZ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/31562

Karar Tarihi: 17/12/2024

Başvuru, disiplin cezasına karşı infaz hâkimliğine yapılan şikâyette yargısal mercilerce sözlü savunma alınmadan karar verilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir

Bireysel başvurunun yapıldığı tarih itibarıyla, Kırıkkale F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda (İnfaz Kurumu) aralarında başvurusunun da bulunduğu 76 mahpus hakkında 15/6/2020 tarihinde sabah dağıtılan iaşelerini aldıkları fakat öğlen ve akşam iaşelerini almadıklarından bahisle Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu Başkanlığı tarafından (Disiplin Kurulu) 16/6/2020 tarihinde disiplin soruşturması başlatılmıştır.

İnfaz Kurumunun görevlendirdiği soruşturmacı tarafından hazırlanan disiplin soruşturması raporu 30/6/2020 tarihinde Disiplin Kuruluna sunulmuştur.

Disiplin Kurulu tarafından 1/7/2020 tarihinde aralarında başvurusunun da olduğu mahpuslar hakkında 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 42. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde düzenlenen "Protesto amacıyla idarece verilen yemeği topluca almama eylemine katılmak" fiilini işledikleri kabul edilerek bu kişilerin "Bir ay ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma " disiplin cezası ile cezalandırılmalarına karar verilmiştir.

Başvurucu anılan disiplin cezasına karşı Kırıkkale İnfaz Hâkimliğine (İnfaz Hâkimliği) 17/7/2020 tarihli dilekçeyle şikâyet başvurusunda bulunmuştur. Başvurucu, mahkemede yapacağı savunma esnasında Kürtçe veya Yunanca tercüman bulundurulmasını talep etmiştir. Başvurucu ve diğer mahpusların talebini dosya üzerinden değerlendiren İnfaz Hâkimliği 29/7/2020 tarihli kararıyla itirazın kabulüne karar vermiştir.

Anılan karara karşı Cumhuriyet savcısı tarafından itiraz edilmiştir. Cumhuriyet savcısı itiraz dilekçesinde 16/6/2020 tarihinde başlanan disiplin soruşturmasının yasal süresi içinde, 30/6/2020 tarihinde tamamlandığı gözetilmeden hükümlülerin itirazlarının kabulüne karar verilmesinin usul ve kanuna aykırı olduğunu belirtmiştir.

İtirazı değerlendiren Kırıkkale 1. Ağır Ceza Mahkemesi (Ağır Ceza Mahkemesi), 19/8/2020 tarihinde Cumhuriyet savcısının itirazının kabulüne, şikâyete konu İnfaz Hâkimliği kararının kaldırılmasına ve disiplin cezalarının onanmasına karar vermiştir.

Kararın 9/9/2020 tarihinde tebliğ edilmesi üzerine başvuru 23/9/2020 tarihinde Anayasa Mahkemesi bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, disiplin cezası almasına rağmen hiçbir aşamada ifadesinin alınmadığını, ilgili mevzuat değişikliklerinin derhal uygulanarak kendisine mağduriyet yaratıldığını ve

---

yargılama sürecinde savunma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Ayrıca, aldığı cezanın müebbet hükümlüsü olması nedeniyle hücre cezasına dönüştüğünü ve bu durumun nakil hakkını elinden aldığını belirtmiştir.

Başvurucu, ceza infaz kurumunda bulunurken hakkında disiplin soruşturması açılmış ve sonucunda disiplin cezası almıştır.

Ancak, disiplin cezasına ilişkin süreçte kendisinin savunması alınmamış, yargılama aşamasında sözlü olarak beyanda bulunma hakkı tanınmamıştır.

Başvurucu, cezanın uygulanmasıyla birlikte hücre cezasına maruz kaldığını ve nakil hakkının kısıtlandığını belirtmiştir.

Mahkeme, başvurusunun mali durumu göz önüne alınarak adli yardım talebinin kabul edilmesi gerektiğine karar vermiştir.

Mahkeme, başvurusunun savunma hakkının ihlal edildiğini belirlemiştir. Daha önce verilen Talet Şanlı kararına atıfta bulunarak, infaz hâkiminin hükümlü veya tutuklunun savunmasını almasının zorunlu olduğunu vurgulamıştır.

Mahkeme, cezaevi disiplin cezası süreçlerinde ilgililere savunma yapma hakkı tanınmasının temel bir gereklilik olduğunu ifade etmiştir. Somut olayda başvurucuya bu imkan tanınmadığı için Anayasa'nın 36. maddesi çerçevesinde adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Açıklanan gerekçelerle başvurusunun Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki sözlü yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

HACI MURAT KORKMAZ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/21583

Karar Tarihi: 17/12/2024

Başvuru; şirkete yatırılan paranın iadesi talebiyle açılan dava sırasında yapılan kanuni düzenleme sonucu alacağın tahsili imkânının ortadan kaldırılması nedeniyle mülkiyet hakkıyla bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının, yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvurucu, nihai kararı 7/4/2021 tarihinde öğrendikten sonra 22/4/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Turgay Kılıç (B. No: 2020/21022, 14/12/2023) kararında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede alacağın tahsili için uygun hukuki yollara başvurmasına rağmen yargılama sırasında yapılan kanuni düzenleme nedeniyle hukuki mekanizmaları işletme imkânından mahrum bırakılan başvuru hakkının Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı ile bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesinde düzenlenen etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Somut başvuruda anılan kararda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı ile bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesinde düzenlenen etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

OKTAY KESKİN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/23756

Karar Tarihi: 17/12/2024

Başvuru, şirkete yatırılan paranın iadesi talebiyle açılan dava sırasında yapılan kanuni düzenleme sonucu alacağın tahsili imkânının ortadan kaldırılması nedeniyle mülkiyet hakkıyla bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvurucu, nihai kararı 24/3/2021 tarihinde öğrendikten sonra 22/4/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Turgay Kılıç (B. No: 2020/21022, 14/12/2023) kararında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede alacağın tahsili için uygun hukuki yollara başvurmasına rağmen yargılama sırasında yapılan kanuni düzenleme nedeniyle hukuki mekanizmaları işletme imkânından mahrum bırakılan başvurucunun Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı ile bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesinde düzenlenen etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Somut başvuruda anılan kararda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı ile bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesinde düzenlenen etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

MURAT BUHUR BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/41970

Karar Tarihi: 17/12/2024

Başvuru, şirkete yatırılan paranın iadesi talebiyle açılan dava sırasında yapılan kanuni düzenleme sonucu alacağın tahsili imkânının ortadan kaldırılması nedeniyle mülkiyet hakkıyla bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvurucu, nihai kararı 21/6/2021 tarihinde öğrendikten sonra 13/7/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvuru, süresinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Turgay Kılıç (B. No: 2020/21022, 14/12/2023) kararında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede alacağın tahsili için uygun hukuki yollara başvurmasına rağmen yargılama sırasında yapılan kanuni düzenleme nedeniyle hukuki mekanizmaları işletme imkânından mahrum bırakılan başvuru sahibinin Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı ile bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesinde düzenlenen etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Somut başvuruda anılan kararda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı ile bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesinde düzenlenen etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ABDULLAH AVCI VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/61847

Karar Tarihi: 17/12/2024

Başvuru; taşınmaza kamulaştırma yapılmadan el atılması, kamulaştırma bedelinin tespiti davasında hükmedilen bedelin enflasyon karşısında değer kaybına uğraması ve yargılamanın uzun sürmesi nedenleriyle mülkiyet hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvurular süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Başvurular, muhtelif tarihlerde yapılmıştır. Komisyonca ekli tablonun (B) sütununda bulunan başvuruların konu yönünden hukuki irtibatı bulunması nedeniyle birleştirilmesine ve incelemenin 2021/61847 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmesine karar verilmiştir.

Başvurucular 2021/61847, 2022/12887, 2022/11961 numaralı dosyalarda makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kamulaştırmaz El Atma Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia
Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Şevket Karataş ([GK], B. No: 2015/12554, 25/10/2018), Celalettin Aşçıoğlu (B. No: 2013/1436, 6/3/2014), Mustafa Asiler (B. No: 2013/3578, 25/2/2015) ile İbrahim Oğuz ve diğerleri (B. No: 2013/5926, 6/10/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede başvurucuların taşınmazlarına yapılan kamulaştırmaz el atmanın Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleriyle 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda belirtilen usule uymayan bir müdahale olduğunu belirterek mülkiyet hakkına yapılan söz konusu müdahalenin kanunilik ilkesini ihlal ettiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

Kamulaştırmaz El Atma Karşılığında Hükmedilen Tazminatların Değer Kaybına Uğraması Yönünden Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddialar

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılarak ödenmesine ilişkin şikâyetleri inceleyerek

---

uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılarak ödenmesinin başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ABDULLAH ULAŞ VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2022/29775

Karar Tarihi: 17/12/2024

Başvurular, kamulaştırmaz el atma nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvurular, süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Başvurular, muhtelif tarihlerde yapılmıştır. Komisyonca ekli listenin (B) sütununda bulunan başvuruların konu yönünden hukuki irtibatı bulunması nedeniyle birleştirilmesine ve incelemenin 2022/29775 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmesine karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin Mehmet Şerif Ay (B. No: 2012/1181, 17/9/2013) kararında belirtilen ilkeler dikkate alınarak geçimini önemli ölçüde güçleştirmeksizin yargılama giderlerini ödeme gücünden yoksun olduğu anlaşılan başvuru sahiplerinin açıkça dayanaktan yoksun olmayan adli yardım talebinin kabulüne karar verilmesi gerekir.

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Şevket Karataş ([GK], B. No: 2015/12554, 25/10/2018), Celalettin Aşçıoğlu (B. No: 2013/1436, 6/3/2014), Mustafa Asiler (B. No: 2013/3578, 25/2/2015) ile İbrahim Oğuz ve diğerleri (B. No: 2013/5926, 6/10/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede başvuru sahiplerinin taşınmazlarına yapılan kamulaştırmaz el atmanın Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleriyle 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda belirtilen usule uymayan bir müdahale olduğu belirtilerek mülkiyet hakkına yapılan söz konusu müdahalenin kanunilik ilkesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

SATU ALTINAĞ ERMİŞ VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/1270

Karar Tarihi:17/12/2024

Başvurular, silahın mülkiyetinin kamuya geçirilmesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucuların bedelini ödeyerek satın aldıkları ateŐli silahlarının ruhsatları iptal edilerek 25/7/2018 tarihli ve 7145 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na eklenen ek 4. madde uyarınca silahların mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilmiştir. Başvurucular anılan işleme karşı idarelere baŐvurarak silahların iadesi veya bedelinin ödenmesi ya da silah ruhsatı alabilecek bir yakınlarına devredebilme imkânı tanınması talebinde bulunmuştur. İdarelerin başvuruları reddetmesi üzerine başvurucular İdare Mahkemelerinde dava açmıştır. Ekli listenin (D) sütununda yer alan İdare Mahkemeleri muhtelif tarihlerde davaların reddine karar vermiştir. İdare Mahkemeleri kararlarında 3713 sayılı Kanun'un ek 4. maddesi uyarınca silahların mülkiyetinin kamuya geçirildiğini, işlemin hukuka uygun olduğunu belirtmişlerdir.

Konya 2. İdare Mahkemesi tarafından kesin olarak verilen karar dışında İdare Mahkemesi kararlarına karşı istinaf kanun yoluna başvurulması nedeniyle inceleme yapan Bölge İdare Mahkemeleri kararların usul ve yasaya uygun olduğunu belirterek istinaf başvurularının esastan reddine kesin olarak karar vermiştir.

Başvurucular, nihai kararları öğrendikten sonra süresi içinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Komisyon ekli listenin (B) sütununda gösterilen başvuruların konu yönünden hukuki irtibatı bulunması nedeniyle 2023/1270 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine ve incelemenin bu dosya üzerinden yürütülmesine karar vermiştir.

Başvurucular; bedelini ödeyerek satın aldıkları silahlarının kendilerine bedeli ödenmeksizin veya üçüncü kişilere devretme imkânı tanınmaksızın mülkiyetinin kamuya geçirilmesinden yakınmıŐlardır. Öte yandan 3713 sayılı Kanun'un ek 4. maddesinin başvuru konusu silahı teslim ettikten sonra yürürlüğe girdiği de vurgulanmıştır. Başvurucular adil yargılanma, etkili başvuru ve mülkiyet hakları ile masumiyet karinesinin, eşitlik ve kanunilik ilkesinin ihlal edildiğini iddia etmiştir.

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Mehmet RaŐit Ergun (B. No: 2019/29881, 13/4/2023) kararında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede silahın mülkiyetinin kamuya geçirilmesi kararı, 3713 sayılı Kanun'un ek 4. maddesine dayandırıldığından müdahalenin kanuni dayanağının bulunduğu, millî güvenlik ve kamu düzeninin sağlanmasını hedeflemesi nedeniyle de

---

kamu yararına dayalı meşru bir amacının mevcut olduğu değerlendirilmiştir. Anılan kararda silahın mülkiyetinin kamuya geçirilmesi şeklinde uygulanan tedbirin millî güvenlik ve kamu düzeninin sağlanması için elverişli bir araç olduğu tespit edilmiştir. Öte yandan söz konusu kararda üçüncü kişilere devir imkânı tanınmaksızın ya da herhangi bir tazminat yolu öngörülmezsizin doğrudan silahın mülkiyetinin kamuya geçirilmesi biçiminde başvurucuya ağır külfet yükleyen bir aracın millî güvenlik ve kamu düzeninin sağlanması ve korunması amacına ulaşılması için en hafif müdahale teşkil eden araç olduğunun söylenemeyeceği bu durumda başvurucunun mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin gereklilik kriterini karşılamadığı değerlendirilerek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Somut başvurularda, anılan kararda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

Sonuç olarak bedelini ödeyerek satın aldıkları, ruhsatı iptal edilen silahların -üçüncü kişilere devir imkânı veya herhangi bir giderim yolu tanınmaksızın-mülkiyetinin kamuya devredilmesinin başvuruculara ağır bir külfet yüklediği, millî güvenlik ve kamu düzeninin sağlanması ve korunması için elverişli olan müdahalenin, daha hafif bir müdahale ile aynı amaca ulaşılmasının mümkün olması nedeniyle gereklilik unsurunu sağlamadığı dolayısıyla ölçülü olmadığı anlaşılmıştır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

HALİT MUTLU VE SIRAÇ AKSÖZ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/6410

Karar Tarihi:17/12/2024

Başvuru, taşınmaza kamulaştırma yapılmadan el atılması ve kamulaştırmaz el atma bedelinin tespiti davasında hükmedilen bedelin enflasyon karşısında değer kaybına uğraması nedenleriyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvurucular, nihai kararları 1/4/2022 ve 11/3/2022 tarihlerinde öğrenmişler mahkemece hükmedilen alacaklarının 6/1/2023 ve 5/1/2023 tarihlerinde ödenmesinden sonra 18/1/2023 ve 13/1/2023 tarihlerinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuşlardır.

Konusunun aynı olması nedeniyle 2023/6472 numaralı bireysel başvuru dosyasının 2023/6410 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine ve incelemenin 2023/6410 numaralı dosya üzerinden yapılmasına Komisyonca karar verilmiştir.

Kamulaştırmaz El Atma Karşılığında Hükmedilen Tazminatların Değer Kaybına Uğraması Yönünden Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018),Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılarak ödenmesine ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılarak ödenmesinin başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvurularda da anılan kararlarda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum yoktur. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ABDULHAKİM DEMİR BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/14011

Karar Tarihi:17/12/2024

Başvuru, kamulaştırmaz el atma ve kamulaştırmaz el atma bedelinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvuru, süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

A. Kamulaştırmaz El Atma Karşılığında Hükmedilen Tazminatın Değer Kaybına Uğraması Yönünden Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılmasının başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

B. Kamulaştırmaz El Atma Şikâyeti Yönünden Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Şevket Karataş ([GK], B. No: 2015/12554, 25/10/2018), Celalettin Aşçıoğlu (B. No: 2013/1436, 6/3/2014), Mustafa Asiler (B. No: 2013/3578, 25/2/2015) ile İbrahim Oğuz ve diğerleri (B. No: 2013/5926, 6/10/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede başvurucuların taşınmazlarına yapılan kamulaştırmaz el atmanın Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleriyle 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda belirtilen usule uymayan bir müdahale olduğu belirtilerek mülkiyet hakkına yapılan söz konusu müdahalenin kanunilik ilkesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Somut başvuruya konu olayda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan

---

gerekçelerle başvurucunun Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ABDULKERİM AKMAN VE NUREDDİN DEMİR BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/29610

Karar Tarihi:17/12/2024

Başvuru, kamulaştırmaz el atma bedelinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvuru, süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılmasının başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

SEYFETTİN BAYAR BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/39725

Karar Tarihi: 17/12/2024

Başvuru; kamulaştırmaz el atma, kamulaştırmaz el atma bedelinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması ile yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle mülkiyet hakkının ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvuru, süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

A. Kamulaştırmaz El Atma Karşılığında Hükmedilen Tazminatların Değer Kaybına Uğratılması Yönünden Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılmasının başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

B. Kamulaştırmaz El Atma Şikâyeti Yönünden Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Şevket Karataş ([GK], B. No: 2015/12554, 25/10/2018), Celalettin Aşçıoğlu (B. No: 2013/1436, 6/3/2014), Mustafa Asiler (B. No: 2013/3578, 25/2/2015) ile İbrahim Oğuz ve diğerleri (B. No: 2013/5926, 6/10/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede başvurucuların taşınmazlarına yapılan kamulaştırmaz el atmanın Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleriyle 24/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda belirtilen usule uymayan bir müdahale olduğu belirtilerek mülkiyet hakkına yapılan söz konusu müdahalenin kanunilik ilkesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Somut başvuruya konu olaylarda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan

---

gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

AYHAN ÇOBAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/50210

Karar Tarihi:17/12/2024

Başvuru; taşınmaza kamulaştırma yapılmadan el atılması, kamulaştırmaz el atma tazminatının tespiti davasında hükmedilen bedelin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması ve yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle mülkiyet hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvurular, süresi içinde yapılmıştır. Başvuruların kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiŐtır.

Komisyonda aralarında konu bakımından hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2023/64327, 2023/64450 numaralı bireysel başvuru dosyalarının 2023/50210 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine ve incelemenin 2023/50210 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmesine karar vermiŐtır.

A. Başvurucular Ovus Kocaoğlu, Zaide ztop ile Güner Erduran Yönünden

Anayasa Mahkemesi olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan S.. (B. No: 2013/7087, 18/9/2014) ve Mehmet Güven Ulusoy [GK], B. No: 2013/1013, 2/7/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiŐtır. Bu doğrultuda başvuru tarihinden önce vefat etmiş başvurucu adına vekâlet ilişkisi sona ermiş olan avukat tarafından yapılan bireysel başvurunun başvuru hakkının kötüye kullanılması nedeniyle reddine karar verilmiŐtır.

B. Diğer Başvurucular Yönünden

1-Kamulaştırmaz El Atma Karşılığında Hükmedilen Tazminatların Değer Kaybına UĞratılması Yönünden Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir akar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım eyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018),Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin Şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiŐtır. Bu çerçevede kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatının enflasyon karşısında önemli lde değer kaybına uğratılmasının başvuruculara Şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum

---

bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

2-Kamulaştırmaz El Atma Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia
Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Şevket Karataş ([GK], B. No: 2015/12554, 25/10/2018), Celalettin Aşçıoğlu (B. No: 2013/1436, 6/3/2014), Mustafa Asiler (B. No: 2013/3578, 25/2/2015) ile İbrahim Oğuz ve diğerleri (B. No: 2013/5926, 6/10/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede başvurucuların taşınmazlarına yapılan kamulaştırmaz el atmanın Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleriyle 2942 sayılı Kanun'da belirtilen usule uymayan bir müdahale olduğu belirtilerek mülkiyet hakkına yapılan söz konusu müdahalenin kanunilik ilkesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Somut başvurularda da anılan kararlarda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle, başvurucuların Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

MENDERES EKİNCİ VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/105949

Karar Tarihi:17/12/2024

Başvuru, kamulaştırmaz el atma tazminatı olarak hükmedilen bedelin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Aralarında konu bakımından hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2024/8848, 2024/9533, 2024/9572, 2024/31868, 2024/8956, 2024/8962, 2024/9589 numaralı bireysel başvuru dosyalarının 2023/105949 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine ve incelemenin 2023/105949 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmesine Komisyonca karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılarak ödenmesine ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılarak ödenmesinin başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

MUHYETTİN SÜNGER BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/107148

Karar Tarihi: 17/12/2024

Başvuru taşınmaza kamulaştırma yapılmadan el atılması, kamulaştırmaz el atma bedelinin tespiti davasında hükmedilen bedelin enflasyon karşısında değer kaybına uğraması ve yargılamanın uzun sürmesi nedenleriyle mülkiyet hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvurucu nihai kararı 25/10/2023 tarihinde reddiyat makbuzu ile dosya masraf iadesine ilişkin ödeme yapılması suretiyle öğrenmiş mahkeme kararı ile hükmedilen alacağının tahsili amacıyla davalı idare aleyhine 7/12/2023 tarihinde icra takibi başlatmış, icra dosyasına herhangi bir ödeme yapılmadan önce 8/12/2023 tarihinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur.

Kamulaştırmaz El Atma Karşılığında Hükmedilen Tazminatların Değer Kaybına Uğraması Yönünden Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılmasının başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

GÜN-ŞAHİN TURİZM İNŞAAT PETROL NAKLIYE TARIM GID. KON. TEM. SAN. TİC. LTD. ŞTİ. VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2024/3239

Karar Tarihi:17/12/2024

Başvuru, taşınmaza kamulaştırma yapılmadan el atılması ve kamulaştırmaz el atma tazminatı olarak hükmedilen bedelin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvurular, süresi içinde yapılmıştır. Başvuruların kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Aralarında konu bakımından hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2024/3241, 2024/4362, 2024/28063, 2024/29995 numaralı bireysel başvuru dosyalarının 2024/3239 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine ve incelemenin 2024/3239 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmesine Komisyonca karar verilmiştir.

A. Kamulaştırmaz El Atma Karşılığında Hükmedilen Tazminatların Değer Kaybına Uğratılması Yönünden Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

5. Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018),Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılmasının başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

B. Kamulaştırmaz El Atma Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Şevket Karataş ([GK], B. No: 2015/12554, 25/10/2018), Celalettin Aşçıoğlu (B. No: 2013/1436, 6/3/2014), Mustafa Asiler (B. No: 2013/3578, 25/2/2015) ile İbrahim Oğuz ve diğerleri (B. No: 2013/5926, 6/10/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede başvurucuların taşınmazlarına yapılan kamulaştırmaz el atmanın

---

Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleriyle 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda belirtilen usule uymayan bir müdahale olduğu belirtilerek mülkiyet hakkına yapılan söz konusu müdahalenin kanunilik ilkesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

FERHAT DEMİR BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/30559

Karar Tarihi: 3/10/2024

Başvuru, yurt dışına çıkma yasağı şeklindeki adli kontrol tedbirine karar verilmesi nedeniyle özel hayata ve aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Almanya'da yaşayan başvurucu hakkında Berlin'de faaliyet gösteren Kürdistanlı Aileler Derneğinde sayman olarak faaliyet yürüttüğü iddiasıyla Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca (Başsavcılık) silahlı terör örgütüne üye olma suçundan soruşturma başlatılmıştır. Anılan soruşturma kapsamında Başsavcılığın talebi üzerine Ankara 8. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından suçun niteliği ile mevcut delil durumu vurgulanarak başvurucu hakkında yurt dışına çıkış yasağı şeklinde adli kontrol tedbiri uygulanmasına 6/8/2020 tarihinde karar verilmiştir.

Başvurucunun anılan karara yirmi yedi yıldır Almanya'da ikamet ettiği, ailesinin ve işinin Almanya'da olduğu iddiasıyla yaptığı itiraz Ankara 1. Sulh Ceza Hâkimliğince kararda isabetsizlik olmadığı gerekçesiyle 19/8/2020 tarihinde reddedilmiştir.

Başvurucu, nihai kararı 3/9/2020 tarihinde öğrendikten sonra 15/9/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Diğer taraftan Başsavcılıkça yürütülen soruşturma sonrası 20/1/2021 tarihinde iddianame düzenlenmiş, Ankara 21. Ağır Ceza Mahkemesinin 29/1/2021 tarihli yetkisizlik kararı üzerine ceza davası Şanlıurfa 5. Ağır Ceza Mahkemesinde (Ağır Ceza Mahkemesi) görülmüştür. Ağır Ceza Mahkemesi tensip zaptında yurt dışı çıkış yasağına ilişkin adli kontrol tedbirinin devamına karar vermiştir. Yapılan yargılama sonucunda 29/6/2021 tarihinde her türlü şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı delil bulunmadığı gerekçesiyle başvurucunun beraatine, ayrıca adli kontrol tedbirinin kaldırılmasına karar verilmiştir. Anılan karar istinaf başvurusunun esastan reddi kararı üzerine temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Başvurucu, yurt dışına çıkış yasağı konulmasının seyahat özgürlüğünü ihlal ettiğini belirterek Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurucu, ailesiyle birlikte Almanya'da yaşadığını, orada bir iş yerinin bulunduğunu ve bu yasağın özel hayatına ve aile hayatına ciddi zarar verdiğini ileri sürmüştür. Ayrıca, hakkında yurt dışına çıkış yasağı kararı verilirken savunmasının alınmadığını ve bu durumun adil yargılanma hakkını ihlal ettiğini iddia etmiştir.

Adalet Bakanlığı, başvurucunun iddialarını temellendiremediğini savunmuş ve yurt dışına çıkış yasağının hukuki dayanaklarının bulunduğunu belirtmiştir. Ancak Anayasa Mahkemesi, başvurucunun özel ve aile hayatına ilişkin iddialarını dikkate alarak değerlendirme yapmıştır. Mahkeme, yurt dışına çıkış yasağının başvurucunun

---

Almanya'daki ailesi ve işiyle olan bağlarını ciddi şekilde etkilediğini, bu nedenle özel hayata ve aile hayatına saygı hakkına müdahale teşkil ettiğini kabul etmiştir.

Anayasa Mahkemesi ayrıca, adli kontrol tedbirinin orantılı olması gerektiğini vurgulamış ve başvurucunun ailevi ve mesleki durumunun yeterince değerlendirilmediğini tespit etmiştir. Mahkeme, yurt dışına çıkış yasağı yerine alternatif tedbirlerin değerlendirilmediğini ve yasak kararının demokratik toplum düzeni gereklerine uygun olmadığını belirterek, başvurucunun özel hayata ve aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata ve aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

AHMET GÜZELDAL BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/48261

Karar Tarihi:17/12/2024

Başvuru, kamulaştırma bedelinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması ile yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle mülkiyet hakkının ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvuru, süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Kamulaştırma Bedelinin Değer Kaybına Uğratılması Yönünden Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılmasının başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

AYDIN ÖZKAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/32656

Karar Tarihi:17/12/2024

Başvuru, kamulaştırmaz el atma tazminatının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması ve yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle mülkiyet hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvuru, süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir. Başvurucu Fatma Sağır başvurunun devamı sırasında 11/10/2024 tarihinde vefat etmiş, mirasçuları Reyhan Çalikoğlu, Ömer Sağır, Salih Sağır, Bülent Sağır, Engin Sağır, Aynur Sağır ve Gülümser Çakar başvuruya devam etmek istediğini bildirmişlerdir. 2. Aralarında konu yönünden hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2023/37547 numaralı bireysel başvuru dosyası 2023/32656 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmiş olup inceleme 2023/32656 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmüştür.

A. Başvurucu Mürvet Özkan Yönünden

Anayasa Mahkemesi olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan S.Ö. (B. No: 2013/7087, 18/9/2014) ve Mehmet Güven Ulusoy ([GK], B. No: 2013/1013, 2/7/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu doğrultuda başvuru tarihinden önce vefat etmiş başvurucu adına vekâlet ilişkisi sona ermiş olan avukat tarafından yapılan bireysel başvurunun başvuru hakkının kötüye kullanılması nedeniyle reddine karar verilmiştir.

1- B. Diğer Başvurucular Yönünden

Kamulaştırmaz El Atma Karşılığında Hükmedilen Tazminatların Değer Kaybına Uğratılması Yönünden Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılmasının başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum

---

bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ŞÜKRÜ ORAL VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/12218

Karar Tarihi:17/12/2024

Başvurular taşınmaza kamulaştırma yapılmadan el atılması, kamulaştırmaz el atma tazminatının enflasyon karşısında değer kaybına uğraması ve yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle mülkiyet hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvurular, süresi içinde yapılmıştır. Başvuruların kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Aralarında konu yönünden hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2023/25225, 2023/33095, 2023/22216 numaralı bireysel başvuru dosyaları 2023/12218 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmiş olup inceleme 2023/12218 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmüştür.

A. Kamulaştırmaz El Atma Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia
Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Şevket Karataş ([GK], B. No: 2015/12554, 25/10/2018), Celalettin Aşçıoğlu (B. No: 2013/1436, 6/3/2014), Mustafa Asiler (B. No: 2013/3578, 25/2/2015) ile İbrahim Oğuz ve diğerleri (B. No: 2013/5926, 6/10/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede başvurucuların taşınmazlarına yapılan kamulaştırmaz el atmanın Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleriyle 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda belirtilen usule uymayan bir müdahale olduğunu belirterek mülkiyet hakkına yapılan söz konusu müdahalenin kanunilik ilkesini ihlal ettiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle başvurucunun Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

B. Kamulaştırmaz El Atma Karşılığında Hükmedilen Tazminatların Değer Kaybına Uğratılması Yönünden Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia
Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılmasının

---

başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

HABİBE ALPTEKİN VE HEKİME AĞIRMAN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/3957

Karar Tarihi:17/12/2024

Başvuru, taşınmaza kamulaştırmaz el atılması ve kamulaştırmaz el atma tazminatı olarak hükmedilen bedelin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvurucular, nihai hükmü 14/12/2022 tarihinde öğrendikten sonra 16/12/2022 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuşlardır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

A. Kamulaştırmaz El Atma Karşılığında Hükmedilen Tazminatların Değer Kaybına Uğraması Yönünden Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılmasının başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

B. Kamulaştırmaz El Atma Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Şevket Karataş ([GK], B. No: 2015/12554, 25/10/2018), Celalettin Aşçıoğlu (B. No: 2013/1436, 6/3/2014), Mustafa Asiler (B. No: 2013/3578, 25/2/2015) ile İbrahim Oğuz ve diğerleri (B. No: 2013/5926, 6/10/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede başvurucuların taşınmazlarına yapılan kamulaştırmaz el atmanın Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleriyle 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda belirtilen usule uymayan bir müdahale olduğu belirtilerek mülkiyet hakkına yapılan söz konusu müdahalenin kanunilik ilkesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle

---

Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

HİLMİ DİVOĞLU VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2022/68091

Karar Tarihi:17/12/2024

Başvuru, kamulaştırma bedelinin tespiti davasında hükmedilen bedelin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması ve yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle mülkiyet hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvurular, süresi içinde yapılmıştır. Başvuruların kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Aralarında konu bakımından hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2022/68112 ve 2022/68264 numaralı bireysel başvuru dosyalarının 2022/68091 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine ve incelemenin 2022/68091 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmesine Komisyonca karar verilmiştir.

Kamulaştırma Bedellerinin Değer Kaybına Uğratılması Yönünden Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında değer kaybına uğratılarak ödenmesine ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma bedellerinin enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılarak ödenmesinin başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

MURAT CANŞAD BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/3525

Karar Tarihi: 17/12/2024

Başvurucu, ceza infaz kurumunda kendisine posta yoluyla gelen dergilerin verilmemesi nedeniyle ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini, ayrıca talep ettiği dergilerin satın alınmasına yönelik dilekçelerine yanıt verilmemesi nedeniyle etkili başvuru hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Ceza İnfaz Kurumu, mevzuata dayanarak dışarıdan gelen dergilerin kabul edilmediğini, yalnızca kurum tarafından temin edilebileceğini bildirmiştir. Başvurucu, talep ettiği dergilerin temin edilmediğini ve dilekçelerine yanıt verilmediğini belirterek infaz hâkimliğine başvurmuş, ancak dilekçesi kurumun karar vermesi gerektiği gerekçesiyle işleme alınmamıştır.

Başvurucunun dergi talepleriyle ilgili herhangi bir işlem yapılmazken, kendisine posta yoluyla gönderilen bazı dergiler de kurum tarafından teslim edilmemiştir. Ceza İnfaz Kurumu, mevzuata dayanarak dergilerin hediye olarak kabul edilemeyeceği ve mahkûmlara teslim edilemeyeceği yönünde karar almıştır.

Başvurucu, infaz hâkimliğine yaptığı itirazda dergilerin ya satın alınmasını ya da posta yoluyla gelenlerin kendisine verilmesini talep etmiştir. Ancak itirazları sırasıyla infaz hâkimliği ve ağır ceza mahkemesi tarafından reddedilmiş, kararın usul ve yasaya uygun olduğu belirtilmiştir.

Başvurucu, nihai hükmü 6/1/2021 tarihinde öğrendikten sonra 15/1/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu; Ceza İnfaz Kurumuna dilekçe yazarak bedeli emanet hesabından karşılanmak koşuluyla dergi satın alınmasını istediğini ancak Ceza İnfaz Kurumunun dilekçelerine bir cevap vermediğini ve söz konusu dergiyi de temin etmediğini, anılan derginin üç sayısının posta yoluyla kendisine gönderildiğini ancak Ceza İnfaz Kurumunun bu dergileri kendisine vermediğini belirtmiştir. Başvurucu devamında İnfaz Hâkimliğinin yalnızca posta yoluyla gelen dergiler yönünden bir değerlendirme yaptığını, dergi satın alımına yönelik ise herhangi bir değerlendirme yapmadığını, abone olmak istediği dergilere herhangi bir şekilde ulaşamadığını ve bu hâliyle ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini iddia etmiştir.

Bakanlık görüşünde; mevcut başvuruda başvurucunun ifade özgürlüğünün ihlal edilmediği konusunda inceleme yapılırken görüş yazısında yer verilen Anayasa ve ilgili mevzuat hükümleri, Anayasa Mahkemesi içtihadı ve somut olayın kendine özgü koşullarının dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı, genel olarak bireysel başvuru formundaki iddialarını yinelemiştir.

Anayasa'nın 40. maddesi, anayasal hakları ihlal edilen kişilerin etkili başvuru hakkına sahip olmasını güvence altına alır. Bu hak, bireylerin ihlali iddia ettikleri hakları için uygun ve erişilebilir yargısal ve idari yollara başvuru yapabilmesini, ihlalin sonlandırılmasını ya da etkili bir telafi sağlamayı amaçlar. Etkili başvuru hakkı, hem hukuken hem de pratikte bir başvuru yolunun başarı şansı sunması gerektiğini ifade eder. Başvurulan yolun yeterli gerekçelerle değerlendirilmesi ve ilgili makamların başvurucunun iddialarını somut olayda incelemesi gerekir.

Somut olayda, başvurucu ceza infaz kurumunda tutulduğu sırada, bedelini emanet hesabından karşılamak kaydıyla bir dergi almak istemiştir. Ancak ceza infaz kurumu, başvurucunun bu talebine hiçbir şekilde yanıt vermemiştir. Başvurucu, bu talebinin değerlendirilmesi için İnfaz Hâkimliği'ne başvurmuş, ancak İnfaz Hâkimliği, yalnızca posta yoluyla gelen dergilerle ilgili bir değerlendirme yapmış, başvurucunun ücretini ödeyerek dergi alma talebine ilişkin herhangi bir değerlendirme yapmamıştır. Başvurucu, İnfaz Hâkimliği'nin kararına itiraz etmiş, fakat Ağır Ceza Mahkemesi de aynı gerekçeyle başvuruyu reddetmiştir.

Anayasa Mahkemesi, bu durumu değerlendirerek, başvurucunun ceza infaz kurumu idaresinin ve şikâyet makamı olan İnfaz Hâkimliği'nin başvurucunun talep ve iddialarına etkin bir şekilde yanıt vermediğine karar vermiştir. İnfaz Hâkimliği, başvurucunun şikâyetini ve taleplerini dikkate alarak gerekli araştırmayı yapmamış, başvurucunun süreli yayınlardan yararlanma talebine ilişkin herhangi bir inceleme yapmamıştır. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi, başvurucunun etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine ve İnfaz Hâkimliği'nin başvurucunun taleplerine yeterince inceleme yapmadığına hükmetmiştir.

Sonuç olarak, etkili başvuru hakkının sağlanabilmesi için başvurulan makamlardan etkin bir inceleme ve telafi beklenir. Bu olayda, başvurucunun anayasal hakkı ihlal edilmiştir çünkü başvurulan yargı yolları somut olayda etkili olmamıştır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 26. maddesiyle bağlantılı olarak 40. maddesinde güvence altına alınan etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

CÜNEYT KONURALP BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/98477

Karar Tarihi:15/1/2025

Başvuru, kamulaştırmaz el atma tazminatının enflasyon karşısında değer kaybına uğraması ile yargılamanın uzun sürmesi nedenleriyle mülkiyet hakkının ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvuru süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Kamulaştırmaz El Atma Bedelinin Değer Kaybına Uğratılması Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia Yönünden

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılmasının başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

MUĞDAT GÜNDOĞDU BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/81089

Karar Tarihi: 15/1/2025

Başvuru, kamulaştırmaz el atma tazminatının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılarak ödenmesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvuru, süresinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma bedelinin ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılarak ödenmesine ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılarak ödenmesinin başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

KENAN ÇELİK BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/60985

Karar Tarihi: 15/1/2025

Başvuru; taşınmaza kamulaştırmaz el atılması, kamulaştırmaz el atma tazminatının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması ile yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle mülkiyet hakkının ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvurucu vekili, nihai kararı 9/5/2023 tarihinde Ulusal yargı Ağı Bilişim Sistemi'nden (UYAP) okumak suretiyle öğrenmiştir. Başvuru, kamulaştırmaz el atma tazminatının 9/6/2023 tarihinde ödenmesinin ardından 3/7/2023 tarihinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Kamulaştırmaz El Atma Bedelinin Değer Kaybına Uğratılması Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılarak ödenmesine ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılarak ödenmesinin başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

HALİL YUSUFOĞLU BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/57572

Karar Tarihi 15/1/2025

Başvuru; taşınmaza kamulaştırmaz el atılması, kamulaştırmaz el atma tazminatının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması ve yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle mülkiyet hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvuru, süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

A. Kamulaştırmaz El Atma Tazminatının Değer Kaybına Uğratılması Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılmasının başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

B. Kamulaştırmaz El Atma Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Şevket Karataş ([GK], B. No: 2015/12554, 25/10/2018), Celalettin Aşçıoğlu (B. No: 2013/1436, 6/3/2014), Mustafa Asiler (B. No: 2013/3578, 25/2/2015) ile İbrahim Oğuz ve diğerleri (B. No: 2013/5926, 6/10/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede başvurucuların taşınmazlarına yapılan kamulaştırmaz el atmanın Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleriyle 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda belirtilen usule uymayan bir müdahale olduğu belirtilerek mülkiyet hakkına yapılan söz konusu müdahalenin kanunilik ilkesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Somut başvuruya konu olaylarda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan

---

gerekçelerle başvurucunun Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

M.T. BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/31818

Karar Tarihi:15/1/2025

Başvuru; taşınmaza kamulaştırmaz el atılması, kamulaştırmaz el atma tazminatının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması ve yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle mülkiyet hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvuru, süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

A. Kamulaştırmaz El Atma Tazminatının Değer Kaybına Uğratılması Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia Yönünden

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma bedelive kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılmasının başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

B. Kamulaştırmaz El Atma Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia Yönünden

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Şevket Karataş ([GK], B. No: 2015/12554, 25/10/2018), Celalettin Aşçıoğlu (B. No: 2013/1436, 6/3/2014), Mustafa Asiler (B. No: 2013/3578, 25/2/2015) ile İbrahim Oğuz ve diğerleri (B. No: 2013/5926, 6/10/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede başvurucuların taşınmazlarına yapılan kamulaştırmaz el atmanın Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleriyle 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda belirtilen usule uymayan bir müdahale olduğu belirtilerek mülkiyet hakkına yapılan söz konusu müdahalenin kanunilik ilkesini ihlal ettiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruya konu olaylarda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan

---

gerekçelerle başvuruçuların Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

OSMAN ESEN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/20783

Karar Tarihi:15/1/2025

Başvuru; taşınmaza kamulaştırmaz el atılması, kamulaştırmaz el atma tazminatının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması ve yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle mülkiyet hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvuru, süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

A. Kamulaştırmaz El Atma Tazminatının Değer Kaybına Uğratılması Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia Yönünden

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılarak ödenmesine ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma bedelive kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılarak ödenmesinin başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

B. Kamulaştırmaz El Atma Şikâyeti Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia Yönünden

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Şevket Karataş ([GK], B. No: 2015/12554, 25/10/2018), Celalettin Aşçıoğlu (B. No: 2013/1436, 6/3/2014), Mustafa Asiler (B. No: 2013/3578, 25/2/2015) ile İbrahim Oğuz ve diğerleri (B. No: 2013/5926, 6/10/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede başvurucuların taşınmazlarına yapılan kamulaştırmaz el atmanın Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleriyle 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda belirtilen usule uymayan bir müdahale olduğu belirtilerek mülkiyet hakkına yapılan söz konusu müdahalenin kanunilik ilkesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Somut başvuruya konu olaylarda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan

---

gerekçelerle, başvuruçuların Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ALİRİZA KARAKAŞ VE MEHMET ŞAKİR KARAKAŞ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/15309

Karar Tarihi:15/1/2025

Başvuru, kamulaştırmaz el atma tazminatının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması ve yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle mülkiyet hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvuru, süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Kamulaştırmaz El Atma Tazminatının Değer Kaybına Uğratılması Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılması başvuru sahiplerine şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ABDULLAH ÇELİK BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/10430

Karar Tarihi:15/1/2025

Başvuru, kamulaştırmaz el atma nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvuru, süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Şevket Karataş ([GK], B. No: 2015/12554, 25/10/2018), Celalettin Aşçıoğlu (B. No: 2013/1436, 6/3/2014), Mustafa Asiler (B. No: 2013/3578, 25/2/2015) ile İbrahim Oğuz ve diğerleri (B. No: 2013/5926, 6/10/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir.

Bu çerçevede başvuru sahiplerinin taşınmazlarına yapılan kamulaştırmaz el atmanın Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleriyle 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda belirtilen usule uymayan bir müdahale olduğu belirtilerek mülkiyet hakkına yapılan söz konusu müdahalenin kanunilik ilkesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

HURŞİT AKBAŞ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/7460

Karar Tarihi:15/1/2025

Başvuru, kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvuru, süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018),Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılmasının başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ALİM GERÇEL VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/99

Karar Tarihi:15/1/2025

Başvuru, kamulaştırmaz el atma tazminatının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılması ve yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle mülkiyet hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvuru, süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Kamulaştırmaz El Atma Tazminatının Değer Kaybına Uğratılması Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılmasına ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılmasının başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

HURİYE ÖCAL BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/35719

Karar Tarihi: 15/1/2025

Başvuru, şirkete yatırılan paranın iadesi talebiyle açılan dava sırasında yapılan kanuni düzenleme sonucu alacağın tahsil imkânının ortadan kaldırılması nedeniyle mülkiyet hakkıyla bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvurucu, nihai kararı 28/5/2021 tarihinde öğrendikten sonra 31/5/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Turgay Kılıç (B. No: 2020/21022, 14/12/2023) kararında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede alacağın tahsili için uygun hukuki yollara başvurmasına rağmen yargılama sırasında yapılan kanuni düzenleme nedeniyle hukuki mekanizmaları işletme imkânından mahrum bırakılan başvurucunun Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı ile bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesinde düzenlenen etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Somut başvuruda anılan kararda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Bu doğrultuda başvurucunun Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı ile bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesinde düzenlenen etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ZOUZAN HAMDO BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/3814

Karar Tarihi: 15/1/2025

Başvuru, sınır dışı etme kararı verilmesi nedeniyle yaşam hakkı ile kötü muamele yasağının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

Suriye Arap Cumhuriyeti (Suriye) vatandaşı olan 1993 doğumlu erkek başvurucu hakkında Gaziantep Valiliği 3/10/2018 tarihinde izinsiz faaliyette bulunan özel bir okulda çalışma izni olmaksızın çalıştığı gerekçesiyle 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 54. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ğ) bendi uyarınca sınır dışı etme ve yurdu terke davet kararları vermiştir. Sınır dışı etme kararında başvurucunun nereye sınır dışı edileceğine ilişkin bir bilgiye yer verilmemiştir. Başvurucu, sınır dışı etme kararına karşı Gaziantep 1. İdare Mahkemesinde (İdare Mahkemesi) iptal davası açmış; diğer iddiaları yanında Suriye'deki iç çatışma dolayısıyla ülkesine geri gönderilmesinin mümkün olmadığını iddia ederek verilen kararın iptal edilmesini istemiştir. İdare Mahkemesi 16/1/2019 tarihinde davayı kesin olarak reddederken gerekçesinde davalı idarenin savunma dilekçesini gözeterek başvurucunun geri gönderme yasağı kapsamındaki kişilerden olduğunu, bu nedenle menşe ülkesine gönderilmeyeceğini değerlendirmiştir. Başvurucu, ret kararı üzerine bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurucunun dosyası 2016/24613 numaralı dosya ile birleştirilmiş ve 2/6/2020 tarihinde, sınır dışı etme işleminin iptaline ilişkin davada menşe ülkedeki risk konusunda araştırma ve değerlendirme yapılmadan ve bu konuda ilgili kurumdan izahat alınmadan karar verilmesi nedeniyle kötü muamele yasağının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

İhlal kararı üzerine İdare Mahkemesince yapılan yeniden yargılamada davalı idareden başvurucunun geri gönderme yasağı kapsamındaki iddialarıyla ilgili bazı soruları cevaplaması istenmiştir. Davalı idare verdiği cevapta başvurucunun sınır dışı edilme kararı sonrasında terke davet edildiğini, nereye sınır dışı edileceğiyle ilgili bir araştırma yapılmadığını, gönüllü olması hâlinde Suriye'ye gönderilebileceğini, ayrıca gidebileceği güvenli üçüncü ülkenin belirlenmediğini belirtmiştir. Verilen cevap sonrasında İdare Mahkemesi 28/10/2020 tarihinde yine davayı kesin olarak reddetmiştir. İdare Mahkemesi gerekçesinde başvurucunun Suriye'ye sınır dışı edilmediğini/edilmeyeceğini, güvenli üçüncü ülkenin bulunması hâlinde bu ülkeye gönderileceğini, idarenin Suriye'deki kötü muamele riskini dikkate alarak başvurucuya insani ikamet izni sağladığını ve bu şekilde yurttan kalmasına izin verdiğini değerlendirmiştir. 1/12/2020 tarihinde nihai kararı öğrenen başvurucu 31/12/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, Suriye'deki çatışmalar nedeniyle ülkesine geri gönderilemeyeceğini belirterek, İdare Mahkemesi'nin kendisine ikamet izni vermesinin hatalı olduğunu ve davanın hukuka aykırı şekilde reddedildiğini ileri sürmüştür. Ayrıca, Anayasa Mahkemesi'nin ihlal kararının gereğini yerine getirmediğini ve kötü muamele yasağı, adil yargılanma, yaşam ve etkili başvuru haklarının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

Adalet Bakanlığı, başvurunun sınır dışı edilmesi ve iptal davası süreciyle ilgili görüş belirtmiş ve Anayasa Mahkemesi'nin benzer davalarda belirlediği kriterlerin dikkate alınması gerektiğini vurgulamıştır. Başvurucu ise Bakanlık görüşüne karşı benzer iddialarda bulunmuştur.

Başvuru, kötü muamele yasağı ve yaşam hakkı kapsamında birlikte incelenmiş ve başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmiştir. Sınır dışı etme durumunda, başvurunun gönderileceği ülkede kötü muamele riski olup olmadığı, idari ve yargısal makamlar tarafından ayrıntılı bir şekilde araştırılmalıdır.

Somut olayda, başvurucuya hangi ülkeye gönderileceği belirtilmemiş ve Suriye'ye gönderilmesinde bir sakınca bulunmadığı tespit edilmiştir. İdare Mahkemesi'nin başvurunun Suriye'ye gönderilmeyeceğini değerlendirmesi, idari makamların kararına dayanmadığı için hukuki bir engel bulunmamaktadır.

Anayasa Mahkemesi, Hüsam İbrahim başvurusunda Suriye'deki genel şiddet ve insan hakları ihlallerine dair uluslararası raporları göz önünde bulundurarak, Suriyelilerin geri gönderilmesinin tehlikeli olduğuna hükmetmiştir. Bu çerçevede, başvurunun Suriye'ye sınır dışı edilmesi uygun görülmemiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan kötü muamele yasağının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ABDULHALİM ALTUN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/19835

Karar Tarihi: 15/1/2025

Başvuru, kişisel verilerin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına esas alınması nedeniyle özel hayata saygı hakkı kapsamında kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

1992 doğumlu olan başvurucu,2017 yılı Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) tercih sonucuna göre Suruç Belediye Başkanlığına veri hazırlama ve kontrol işletmeni(VHKİ) olarak yerleştirilmiştir.

Başvurucu hakkında 3/10/2016 tarihli ve 676 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 74. maddesiyle 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48. maddesinin birinci fıkrasının (A) bendine eklenen ve 1/2/2018 tarihli ve 7070 sayılı Kanun'un 60. maddesiyle aynen kabul edilen (8) numaralı alt bent uyarınca güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yaptırılmıştır. Söz konusu araştırmanın olumsuz sonuçlanması nedeniyle başvurucunun yerleşmeye hak kazandığı kamu kurumuna ataması yapılmamıştır.

Başvurucu, anılan işlemin iptali istemiyle idare mahkemesine başvurmuştur. İlk derece mahkemesi, başvurucu hakkında yürütülen güvenlik soruşturması ile arşiv araştırmasının neden olumsuz sonuçlandığının idarece ortaya konulmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar vermiştir. Davalı idare söz konusu karara karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur. Bölge idare mahkemesi, yaptığı ara kararları neticesinde dosyaya sunulan bilgilere göre başvurucunun katıldığı bir eylem sırasında sergilediği davranışların 657 sayılı Kanun'un devlet memurları için aradığı kriterlere uygun olmadığı gerekçesiyle iptal kararını kaldırarak davanın reddine karar vermiştir. Söz konusu karar temyiz kanun yolunda kesinleşmiştir.

Başvurucu, nihai kararı 17/6/2020 tarihinde öğrendikten sonra 30/6/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu, 7/4/2021 tarihinde kabul edilmiş ve 17/4/2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanun, 26/10/1994 tarihinde kabul edilen ve kamu personelinin güvenlik soruşturmalarıyla ilgili düzenlemeler getiren 4045 sayılı Kanun'u yürürlükten kaldırmıştır. Kanun, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmalarının hangi esaslara göre yapılacağını belirler. Bu tarihten itibaren, kişilerin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması 7315 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilmektedir.

Başvurucu, güvenlik soruşturması sonucu hakkındaki verilerin kamu makamlarıyla paylaşıldığını ve özel hayatına müdahale edildiğini öne sürerek, Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur. Başvurucu, güvenlik soruşturmasının dayanağı olan hukuki düzenlemenin iptal edildiğini, adli yargı tarafından kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiğini ve Danıştay kararının gerekçesiz olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, başvurucu, ifade özgürlüğü, özel hayatın gizliliği, mülkiyet hakkı, suçta ve cezada kanunilik ilkesi ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini savunmuştur.

Adalet Bakanlığı, başvurunun incelenmesi için Anayasa ve ilgili mevzuat hükümleri ile somut olayın koşullarının dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne herhangi bir yanıt vermemiştir.

Başvurucunun güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasıyla elde edilen verilerinin kişisel veri olduğu belirtilmiştir. Anayasa Mahkemesi, kişisel verilerin korunmasının Anayasa'nın 20. maddesi çerçevesinde değerlendirileceğini ifade etmiştir. Başvurunun temeli, başvurucu hakkında elde edilen kişisel verilerin kamu makamlarıyla paylaşılması ve bu verilerin güvenlik soruşturmasında kullanılmasındaki hukuki çerçevenin yetersizliğidir. Bu durum, özel hayata saygı hakkı ve kişisel verilerin korunması hakkı bağlamında değerlendirilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, daha önce verdiği bazı kararlarla (örneğin, Fatih Saraman ve Turgut Duman kararları) güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması süreçlerinin yasal dayanaklarının eksik olduğu ve kişisel verilerin korunmasına yönelik yeterli güvence bulunmadığı sonucuna varmıştır. Bu bağlamda, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması işlemleriyle elde edilen verilerin nasıl saklanacağı, kullanılacağı ve hangi sınırlar içinde kullanılacağına dair hukuki düzenlemelerin yetersiz olduğu ifade edilmiştir. Bu eksiklikler nedeniyle güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının kanunilik şartını sağlamadığına karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, 7070 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan düzenlemelere de atıfta bulunmuş ve güvenlik soruşturmalarında kişisel verilerin nasıl kullanılacağına dair kuralların yetersiz olduğunu belirtmiştir. Bu yetersizlik, güvenlik soruşturmalarındaki kişisel veri kullanımıyla ilgili hukuka aykırılığa neden olmuştur.

Somut olayda, başvurunun güvenlik soruşturması sonucunda olumsuz bir değerlendirme aldığı ve yerleştirilmeyerek başvurusu reddedildiği görülmektedir. Anayasa Mahkemesi, bu olaya benzer kararlar verdiği önceki davalarda, güvenlik soruşturmalarındaki yasal eksiklikler ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin düzenlemelerdeki zayıflıkları dikkate alarak, başvurunun müdahaleye uğramış olan haklarının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi, güvenlik soruşturmaları ve arşiv araştırmalarına ilişkin dzenlemelerin yetersiz olduğunu, kişisel verilerin korunması hakkının ihlal edildiğini ve yapılan mđdahalenin yasal dayanağının bulunmadığını belirlemiştir. Aıkılanan gerekçelerle Anayasa'nın 20. maddesinde gvence altına alınan özel hayata saygı hakkı kapsamında kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

MUHSİN ARAS BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/1546

Karar Tarihi: 15/1/2025

Başvuru, kişisel verilerin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına esas alınması nedeniyle özel hayata saygı hakkı kapsamında kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

1991 doğumlu olan başvurucu, 77. Dönem Devlet Hizmet Yükümlülüğü Kurası sonucuna göre Gaziantep Şehitkamil Devlet Hastanesine hekim olarak yerleştirilmiştir.

Başvurucu hakkında 3/10/2016 tarihli ve 676 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 74. maddesiyle 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48. maddesinin birinci fıkrasının (A) bendine eklenen ve 1/2/2018 tarihli ve 7070 sayılı Kanun'un 60. maddesiyle aynen kabul edilen (8) numaralı alt bent uyarınca güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yaptırılmıştır. Söz konusu araştırmanın olumsuz sonuçlanması nedeniyle başvurucunun yerleşmeye hak kazandığı kamu hastanesine ataması yapılmamıştır.

Başvurucu anılan işlemin iptali istemiyle idare mahkemesine başvurmuştur. Mahkeme, başvurucunun güvenlik soruşturması sonucunda katılımcı olarak yer aldığı tespit edilen toplantı ve gösteri yürüyüşleri nedeniyle atandığı kamu görevinde kendisinden beklenen verimi sergileyemeyeceği ve bu görev için daha uygun personel tercih edilmesinin mümkün olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar vermiştir. Anılan karar istinaf kanun yolunda kesinleşmiştir.

Başvurucu, nihai kararı 2/12/2019 tarihinde öğrendikten sonra 2/1/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, mahkeme kararı olmaksızın kendisiyle ilgili bilgilerin toplanamayacağını ve güvenlik soruşturması sonucunda atanamaması nedeniyle özel hayata saygı hakkı, ifade özgürlüğü ve mülkiyet hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Adalet Bakanlığı ise, kamu hizmetlerinin etkinliğini artırmak amacıyla yapılan düzenlemelerin başvurucunun özel hayatına müdahale oluşturmadığını belirtmiştir.

7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu, güvenlik soruşturmaları ve arşiv araştırmalarını düzenleyen yeni bir kanundur. Başvurucunun güvenlik soruşturmasında elde edilen kişisel veriler, Anayasa'nın 20. maddesiyle güvence altına alınan kişisel verilerin korunması hakkı kapsamında değerlendirilmiştir. Başvurucunun iddialarının kabul edilebilir olduğuna karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının düzenlenmesinde yetersizlikler olduğunu ve kişisel verilerin korunması konusunda daha fazla güvence

---

sağlanması gerektiğini belirtmiştir. Fatih Saraman kararında, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yönteminin hukuka aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Somut olayda, başvurucunun güvenlik soruşturması olumsuz sonuçlanmış ve bu nedenle atanamamıştır. Yapılan düzenlemelerin kanunilik şartını sağlamadığı belirtilerek, müdahalenin hukuka uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkı kapsamında kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

MUHAMMET ALİ SERTTAŞ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/9307

Karar Tarihi: 10/12/2024

Başvuru, kamu görevine iade edilen başvurucunun atamasının önceki yöneticilik görevine yapılmaması nedeniyle özel hayata saygı hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, Muğla Adliyesinde yazı işleri müdürü olarak görev yapmaktayken 6/1/2017 tarihli ve 679 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (679 sayılı KHK) ile kamu görevinden çıkarılmıştır. Muğla Cumhuriyet Başsavcılığınca (Başsavcılık) başvurucu hakkında yürütülen Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanmasına (FETÖ/PDY) üye olma suçundan 21/4/2017 tarihinde kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar verilmiştir. Başvurucu, kamu görevinden çıkarılma işlemine karşı Olağanüstü Hâl İşlemleri İnceleme Komisyonuna (Komisyon) başvurmuştur. Komisyon, başvurucunun talebini kabul ederek kamu görevine iade edilmesine karar vermiştir. Başvurucu, Adalet Bakanlığının (Bakanlık) 13/11/2018 tarihli işlemiyle Tefenni Adliyesine zabıt kâtabi olarak atanmıştır.

Başvurucu, zabıt kâtabi kadrosuna atanmasına ilişkin işlemin iptali ve yoksun kaldığı parasal haklarının ödenmesi ile 1/2/2018 tarihli ve 7075 sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 10. maddesinin iptali için somut norm denetimi yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurulması talebiyle Isparta İdare Mahkemesinde (Mahkeme) dava açmıştır. Mahkeme 26/6/2019 tarihinde davanın reddine karar vermiştir. Kararda; 7075 Kanun'un 10. maddesi uyarınca Komisyon tarafından kamu görevine iade edilmesine karar verilenlerin atamalarında yöneticilik görevinden önce buldukları kadro ve pozisyon ünvanlarının dikkate alınacağı düzenlenmesi karşısında başvurucunun zabıt kâtabi olarak atanmasında mevzuata aykırılık olmadığı vurgulanmıştır.

Başvurucu, karara karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur. Konya Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesi 31/12/2019 tarihinde kararda hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun reddine karar vermiştir.

Başvurucu, nihai kararı 15/2/2020 tarihinde öğrendikten sonra 3/3/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, görevde yükselme sınavında başarılı olarak 2006 yılından itibaren yazı işleri müdürü olarak görev yapmış ve Komisyon tarafından terör örgütüyle herhangi bir ilgisi olmadığı belirlenerek göreve iade edilmiştir. Ancak, ataması zabıt kâtabi olarak yapılmış ve bu durumun kazanılmış haklara saygı ilkesine aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

Başvurucu, bu durumun eşitlik ilkesini ve adil yargılanma hakkını ihlal ettiğini de belirtmiştir.

Bakanlık ise başvurucunun iddialarının kanun yolu şikayeti olduğunu, Mahkeme'nin yeterli gerekçeler sunduğunu ve Anayasa'nın 15. maddesinin dikkate alınması gerektiğini ifade etmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır. Anayasa Mahkemesi, mesleki hayatla ilgili müdahalelerin özel hayatı ciddi şekilde etkileyebileceğini belirterek başvurunun özel hayata saygı hakkı kapsamında incelenmesi gerektiğine karar vermiştir. Anayasa Mahkemesi, önceki kararlarında, kamu görevinden çıkarılan kişilerin yeniden atanmalarında eski görevlerine geri dönmeleri ile ilgili düzenlemelerin Anayasa'ya aykırı olduğuna karar vermiştir.

Somut olayda ise Mahkeme, başvurucunun yazı işleri müdürlüğüne atanma talebini reddetmiş ve sadece kanun hükmüne yer vererek atamanın hukuka uygun olduğunu belirtmiştir. Anayasa Mahkemesi, başvurucuya özgü hukuki ve fiilî şartlar değerlendirilmeden yapılan müdahalenin kanunilik şartını sağlamadığına karar vermiştir.

Sonuç olarak, başvurucunun mesleki hayatına yapılan müdahale, kanunilik şartını sağlamadığı için diğer güvence ölçütlerinin değerlendirilmesine gerek duyulmamıştır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

SALİH BAYRAK BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/25844

Karar Tarihi:10/12/2024

Başvuru; olağanüstü hâl tedbirleri kapsamında kapatılan bir eğitim kurumuna ödediği okul kayıt ücretinin kişinin terör örgütüne aidiyeti, bu örgütle irtibatı veya iltisakı olmasından dolayı kişiye iade edilmemesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu 5/4/2016 tarihinde Kayseri'de bulunan Battalgazi Özel Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Ticaret Sanayi Anonim Şirketine ait Özel İstikbal İlköğretim Okuluna iki çocuğunun 2016-2017 eğitim ve öğretim yılı ücreti olarak 21.000 TL ödeme yapmıştır. Başvurucunun kayıt yaptırdığı eğitim kurumu, 15 Temmuz 2016 gecesi yaşanan darbe teşebbüsü sonrasında ilan edilen olağanüstü hâl (OHAL) tedbirleri kapsamında çıkarılan, 23/7/2016 tarihli ve 29779 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 22/7/2016 tarihli ve 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi gereğince kapatılmıştır.

Başvurucu 3/10/2016 tarihinde, 5/8/2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin (670 sayılı KHK) 5. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında Kayseri Valiliğine müracaat ederek ödediği okul kayıt ücretinin iadesini talep etmiştir. Valilik 5/3/2020 tarihinde 670 sayılı KHK'nın 5. maddesinde aranan şartların gerçekleşmediğini belirterek talebi reddetmiştir.

Başvurucu, okul ücretine ilişkin ödemenin banka dekontuyla sabit olduğunu belirterek işlemin iptali için dava açmıştır. Kayseri 2. İdare Mahkemesi 30/10/2020 tarihinde davayı reddetmiştir. Kararda, 670 sayılı KHK'nın kanunlaşmış hâli olan 8/2/2018 tarihli ve 7091 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 5. maddesinin (4) numaralı fıkrasına göre geri ödemeler için gerçek bir mal ve hizmet alım ilişkisinin yanında terör örgütüne aidiyetin, bu örgütle irtibat veya iltisakın bulunmaması gerektiği belirtilmiştir. Ödediği okul ücretinin iadesini isteyen başvurucunun ise Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması (FETÖ/PDY) üyesi olduğu gerekçesiyle Kayseri 4. Ağır Ceza Mahkemesince mahkûmiyetine karar verildiği ve bu karara karşı yapılan istinaf başvurusunun esastan reddedildiği kaydedilmiştir. Buna göre ilgili Kanun'da aranan şartların gerçekleşmemesi karşısında kapatılan kurumdan olan alacağın iadesi talebinin reddedilmesinde hukuka aykırılık bulunmadığı açıklanmıştır.

Ankara Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesi 18/3/2021 tarihinde kararı hukuka uygun bulduğunu belirterek başvuru sahibinin istinaf başvurusunu kesin olmak üzere reddetmiştir.

Başvuru sahibi, nihai hükmü 14/4/2021 tarihinde öğrendikten sonra 26/4/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvuru sahibi, ödediği okul kayıt ücretinin, terör örgütüyle bağlantılı olduğu iddia edilen bir durum nedeniyle geri ödenmemesinin mülkiyet hakkının ihlali oluşturduğunu ileri sürmüştür.

Başvuru sahibi, okul kayıt ücretinin iade edilmemesinin hakkaniyete uygun yargılanma hakkını ve mülkiyet hakkını ihlal ettiğini iddia etmiştir. Adalet Bakanlığı ise, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararlarının geriye yürümeyeceğini belirterek, başvuru sahibinin meşru bir beklentisinin bulunmadığını, dolayısıyla yapılan düzenlemenin geçerli olduğunu savunmuştur. Ancak, başvuru sahibi Bakanlığın görüşüne karşı herhangi bir beyan da bulunmamıştır.

Anayasa Mahkemesi, başvuru sahibinin yaptığı hukuki nitelendirmelere bağlı kalmayarak, olayın kendisini ve olguları hukuki olarak değerlendirme hakkına sahiptir. Başvuru sahibinin ödediği okul kayıt ücretinin iade edilmemesi mülkiyet hakkına bir müdahale olarak değerlendirilmiştir ve bu nedenle başvuru mülkiyet hakkı kapsamında incelenmeye alınmıştır.

Başvuru sahibinin okul kayıt ücreti olarak ödediği para, mülkiyet teşkil ettiğinden, iade edilmemesi mülkiyet hakkına müdahale oluşturur. Bu müdahale, OHAL tedbirleri çerçevesinde kapatılan okula yapılan ödeme ile ilgilidir ve başvuru sahibinin terör örgütüyle bağlantısı olduğu gerekçesiyle bu ödemenin geri verilmemesi durumu, mülkiyet hakkına yapılan bir müdahale olarak kabul edilmiştir. Anayasa Mahkemesi, mülkiyet hakkına yapılacak müdahalelerin kanuni dayanağının olması gerektiğini, kamu yararına dayalı meşru bir amacı taşıması gerektiğini ve ölçülü olması gerektiğini belirtmiştir.

Başvuru sahibinin okul kayıt ücretinin iade edilmemesi, 7091 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (4) numaralı fıkrasına dayandırılmaktadır. Bu kanun, terör örgütleriyle irtibatlı veya iltisaklı olan kişilerin alacaklarının ödenmemesini öngörmektedir. Anayasa Mahkemesi, 26 Ekim 2022 tarihli kararında, bu düzenlemenin meşru bir amaca dayanmadığını ve kamu yararına uygun olmadığını tespit etmiştir. İlgili yasal düzenleme, terör örgütleriyle bağlantılı kişilerin alacaklarının ödenmemesini amaçlasa da, bu tür alacakların ödenmemesinin hukuken meşru görülemeyeceği ifade edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, daha önce verdiği benzer kararlarda, terör örgütleriyle irtibatlı olan kişilere ait alacakların ödenmemesinin hukukun üstünlüğüne aykırı olduğuna ve

---

bu düzenlemelerin makul bir kamu yararı sağlamadığına karar vermiştir. Örneğin, Ebamüslüm Yıldız ve Ünal Şenel başvurularında da, terör örgütüyle bağlantısı olan kişilerin okul kayıt ücretinin geri ödenmemesinin mülkiyet hakkına bir müdahale olduğunu ve söz konusu yasal düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğunu belirtmiştir. Anayasa Mahkemesi, başvurucunun okul kayıt ücretinin geri ödenmemesinin, mülkiyet hakkına yapılan bir müdahale olduğunu ve bu müdahalenin hukuken meşru bir dayanağa sahip olmadığına karar vermiştir. Dolayısıyla, başvurucunun mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır. Anayasa Mahkemesi, OHAL kapsamında terör örgütleriyle bağlantılı kişilerle ilgili alınan tedbirlerin, özel hukuk ilişkilerinde uygulanmasının makul ve meşru olmadığını vurgulamıştır.

Bu kapsamda eldeki başvuru yönünden de yukarıda belirtilen kararlarda ulaşılan ilke ve sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir neden bulunmamaktadır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

AYDIN ÖZYURT BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/29532

Karar Tarihi:10/12/2024

Başvuru, şirkete yatırılan paranın iadesi talebiyle açılan dava sırasında yapılan kanuni düzenleme sonucu alacağın tahsil imkânının ortadan kaldırılması nedeniyle mülkiyet hakkıyla bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvurucu, nihai kararı 8/5/2021 tarihinde öğrendikten sonra 7/6/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvuru, süresinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Turgay Kılıç (B. No: 2020/21022, 14/12/2023) kararında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede alacağın tahsili için uygun hukuki yollara başvurmasına rağmen yargılama sırasında yapılan kanuni düzenleme nedeniyle hukuki mekanizmaları işletme imkânından mahrum bırakılan başvurucunun Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı ile bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesinde düzenlenen etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir. Somut başvuruda anılan kararda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Bu doğrultuda başvurucunun Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı ile bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesinde düzenlenen etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

TOLGA DOĞAN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/439

Karar Tarihi: 15/1/2025

Başvuru; ceza infaz kurumunda başta kalabalık odada tutulma olmak üzere uygun olmayan şartlarda barındırılma ve bu konudaki başvurunun infaz hâkimliğince incelenmeden reddedilmesi nedeniyle kötü muamele yasağının, mesai saatleri dışında hasta olunması durumunda çözüm bulunamaması, bedelinin ödeneceği beyan edilmesine rağmen kitap ve dergilerin alınmaması, diğer suçlardan kalanlara verilen mahrem görüş imkânının Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması (FETÖ/PDY) mahpuslarına verilmemesi nedeniyle maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının, özel hayata ve aile hayatına saygı hakkının, eğitim hakkının ve ifade hürriyetinin ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, hakkındaki suç isnadı nedeniyle 18/7/2016 tarihinde tutuklanarak getirildiği (kapatılan) Adıyaman E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda (İnfaz Kurumu) 25/1/2020 tarihine kadar 3 yıl 6 ay 7 gün barındırılmıştır.

Başvurucu, İnfaz Kurumu İdare ve Gözlem Kuruluna (İnfaz Kurulu) barındırıldığı koğuşların çok kalabalık olduğunu, kalabalık nedeniyle asgari kişisel alanın sağlanmadığını ve buna bağlı birçok sıkıntının meydana geldiğini, C-12 No.lu koğuşta yeterli ranza olmadığından banyo ve tuvaletin önünde, yerde, ışık altında yatmak zorunda kaldığını, ranzanın üst katında yattığında da tavandan geçen kanalizasyon borularından üzerine pis su aktığını, taleplere rağmen arızanın giderilmediğini, banyonun kapısı olmadığını, diğer suçlardan kalanlara verilen mahrem görüş imkânının FETÖ/PDY mahpuslarına verilmediğini, D-15 No.lu koğuşta sadece önceden belirlenen günde Kurum doktoruna muayene olabildiğini, resmî tatillerde iki kez hastalandığı hâlde ambulans çağrılmadığını, bandrollü ve yasaklanmamış kitap ve dergileri alma konusunda kısıtlandığını, bilgisayar ve internet kullanma, çıktı alma hakkının engellendiğini, ceza infaz kurumu kantininden ücreti karşılığında iç çamaşırı almak için sipariş fişi yazmasına rağmen iki üç ay alamadığını, ailesinin iç çamaşırı getirmesinin engellendiğini, kapalı görüş odalarının şartlarının yetersiz olduğunu, birer tuvalet ve banyo olduğundan uzun süre sıra beklediğini, sıcak suyun az verildiğini, yemeklerin dağıtımında hijyen şartlarının sağlanmadığını, bu konuda hem yazılı hem sözlü talepte bulunduğu hâlde taleplerine cevap verilmediğini belirterek 23/9/2019 tarihinde başvurmuştur.

İnfaz Kurulu 28/10/2019 tarihinde, bahsedilen konuların görev ve yetki alanına girmediğinden karar verilmesine yer olmadığına karar vermiştir. Başvurucu, karara karşı İnfaz Hâkimliğine başvurmuştur.

İnfaz Hâkimliği, şartların düzeltilmesi talebinin görev ve yetkisinde olmadığı gerekçesiyle karar verilmesine yer olmadığına karar vermiştir. Başvurucunun bu karara itirazını inceleyen Adıyaman 1. Ağır Ceza Mahkemesi, İnfaz Hâkimliğinin kararında yasal isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle itirazın reddine karar vermiştir.

Başvurucu, nihai kararı 26/11/2019 tarihinde öğrenmesinin ardından 26/12/2019 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurucu 25/1/2020 tarihinde başka bir ceza infaz kurumuna, 27/5/2023 tarihinde ise denetimli serbestliğe nakledilmiştir.

Başvurucu, ceza infaz kurumunda karşılaştığı kötü koşullar ve bu koşullara dair şikayetlerinin etkili bir şekilde incelenmemesi nedeniyle insan haklarının ihlal edildiğini iddia etmektedir. Özellikle koğuş şartlarının kötü olduğunu, tuvaletlerin ve banyoların bakımsız ve hijyenik olmadığını, sağlık hizmetlerinin yetersiz olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, başvurucu, cezaevi yönetimi ve İnfaz Hâkimliği'ne başvurular yapmasına rağmen, şikayetlerinin dikkate alınmadığını ve çözülmediğini savunmuştur. Bu nedenle, başvurucu, kötü muamele yasağının ihlal edildiğini ve etkili başvuru hakkının da ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Adalet Bakanlığı, başvurucunun başvurularını yapabilme hakkına sahip olduğunu ve şikayetlerini İnfaz Hâkimliği'ne iletebileceğini belirtmiştir. Ancak, başvurucu tarafından yapılan şikayetler, İnfaz Hâkimliği tarafından görev alanı dışında olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir. Mahkemeler, başvurucunun iddialarını yeterince incelemeyen karar vermiş ve bu da başvurucunun şikayetlerinin etkili bir şekilde ele alınmadığına yol açmıştır.

Başvurucu, bu durumun, hem kötü muamele yasağının hem de etkili başvuru hakkının ihlali anlamına geldiğini savunmuştur. Mahkeme, başvurucunun şikayetlerini dikkate alarak, bu şikayetlerin etkili bir şekilde incelenmediği sonucuna varmıştır. Sonuç olarak, başvurucunun şikayetleri, etkili başvuru hakkı kapsamında kabul edilebilir bulunmuş, ancak ilgili hukuk yollarının uygulamada etkili olmadığına karar verilmiştir. Bu nedenle, başvurucunun kötü muamele yasağının ihlal edildiği talepleri de yeterince değerlendirilememiştir.

Sonuç olarak, başvurucu, devletin ilgili organları tarafından ihlalleri giderme noktasında yetersiz bir muameleye maruz kalmıştır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan kötü muamele yasağıyla bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesinde düzenlenen etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ABDULKERİM ATAMAN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/58415

Karar Tarihi: 10/12/2024

Başvuru, idareye bildirimde bulunulmadan düzenlenen bir toplantıya katılma gerekçesiyle mahkûmiyet kararı verilmesi nedeniyle toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlenme hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

7/11/2014 tarihinde başvurucunun da aralarında bulunduğu yedi kişi hakkında 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanun'unun 28. maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanuna aykırı toplantı düzenleme veya yönetme ya da bunların hareketlerine katılma suçunu işledikleri gerekçesiyle kamu davası açılmıştır. Cumhuriyet Savcılığı, Nusaybin ilçesi ile Suriye sınırına duvar inşası nedeniyle yapılan protesto faaliyetinin Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) Beytüşşebap İlçe Başkanı olan başvurucunun liderliğinde gerçekleştiğini belirtmiştir. İddianameye göre idareye bildirimde bulunulmadığı için kanuna aykırı hâle gelen etkinlikte bir grup, Beytüşşebap Belediyesi binası önünde toplanarak yürüyüş yapmış; bu esnada bazı katılımcılar terör örgütü lideri lehine slogan atmıştır. Cumhuriyet Savcılığı, terör örgütü propagandası suçunu işleyen kişilerin kimliğinin belirlenmesi için anılan suç yönünden soruşturma dosyasının tefrik edildiğini açıklamıştır.

Başvurucu, yargılama aşamasındaki sözlü savunmasında Suriye'deki savaşı protesto etmek ve çözüm süreci ile ilgili düşüncelerini bildirmek amacıyla BDP İlçe Başkanlığı olarak yürüyüş ve basın açıklaması düzenlediklerini ifade etmiştir. Ayrıca bu etkinliği Suriye sınırına yapılan duvarı protesto etmek ve bir belediye başkanının yaptığı açlık grevine destek olmak amacıyla gerçekleştirdiklerini belirtmiştir. Başvurucu, daha önce verilen bildirimlere idarece cevap verilmemesi nedeniyle başvuruya konu etkinlik için bildirimde bulunmadıklarını açıklamıştır.

Beytüşşebap Asliye Ceza Mahkemesi (Mahkeme) başvurucunun da aralarında olduğu sanıkların idareye bildirimde bulunmadan düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılmaları nedeniyle 2911 sayılı Kanun'unun 28. maddesinin birinci fıkrası kapsamında suç işlediklerini kabul etmiştir. Mahkeme, anılan suç kapsamında başvurucunun 1 yıl 3 ay hapis cezasıyla mahkûmiyetine ve cezanın ertelenmesine karar vermiştir. Mahkeme mahkûmiyet kararında, aralarında başvurucunun da olduğu sanıkların "olay tarihinde düzenleyicileri tespit edilemeyen toplantı ve gösteri yürüyüşüne katıldıklarının kendi ikrarları ve diğer deliller ile sabit olduğu" ve "Beytüşşebap Kaymakamlığı'na herhangi bir bildirimde bulunulmadığı, sanıkların bu hususu bildikleri ve Beytüşşebap ilçesinin yapısı, sosyo-ekonomik durumu ve küçük bir ilçe olması münasebetiyle bilebilecek

---

durumda oldukları" gerekçesine dayanmıştır. Kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 26/5/2021 tarihinde hükmün onanmasına karar vermiştir.

Başvurucu, nihai hükmü 5/11/2011 tarihinde öğrendikten sonra 2/12/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, Suriye'deki savaşı protesto etmek amacıyla bir basın açıklamasına katılmış ve bu etkinlik için herhangi bir bildirimde bulunmamıştır. Etkinlik sırasında düzenleyicilere dair bir bildirim yükümlülüğü yerine getirilmediği için başvurucuya idari para cezası uygulanmıştır. Başvurucu, bu durumun, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını ihlal ettiğini öne sürerek, cezaya itiraz etmiştir.

Adalet Bakanlığı, başvurucunun iddialarına karşılık olarak, somut olayın koşullarına göre her durumun değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiş ancak başvurucu karşı beyanda bulunmamıştır. Yani, Bakanlık durumu daha geniş bir çerçevede ele alarak, uygulamanın yerinde olup olmadığını tartışmıştır.

Anayasa Mahkemesi, başvurucunun toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına yapılan müdahalenin, kamu düzeni sağlama ve suç işlenmesinin önlenmesi amacı güttüğünü kabul etmiştir. Ancak Anayasa Mahkemesi, aynı zamanda toplantı ve gösteri yürüyüşlerine katılım ve organizasyon konusunda belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bildirim yükümlülüğüne uyulmaması durumunda, yalnızca etkinlik düzenleyicilerine ölçülü bir yaptırım uygulanabileceğini ifade etmiştir. Bu bağlamda, katılımcılara yapılan cezai işlemler, yalnızca katılım için değil, etkinliğin düzenlenmesiyle ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmemesinin bir sonucu olarak değerlendirilmiştir.

Mahkeme, somut olayda başvurucunun yalnızca etkinliğe katıldığını ve herhangi bir şekilde kamu düzenini bozmadığını tespit etmiştir. Bu durumda, başvurucunun cezalandırılmasının, demokratik toplum düzenine ne ölçüde uygun olduğuna dair bir değerlendirme yapılmıştır. Mahkeme, başvurucuyu cezalandırmanın, sadece bir yükümlülüğün yerine getirilmemesi nedeniyle toplumsal bir ihtiyacı karşıladığına dair yeterli bir gerekçe bulamamıştır. Sonuç olarak, cezalandırmanın demokratik toplum düzeniyle uyumlu olmadığına karar verilmiştir.

Özetle, başvurucunun yalnızca etkinliğe katılımı ve kamu düzenini ihlal etmeyişi göz önüne alındığında, idari para cezasının uygulaması, Anayasa Mahkemesi tarafından demokratik toplum düzeni ile bağdaşmayan bir müdahale olarak değerlendirilmiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

NİYAZİ ALTINDAL BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/6471

Karar Tarihi: 10/12/2024

Başvuru, hukuk mahkemesi kararına karşı yapılan kanun yolu başvurusunun süre aşımından reddedilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, Millî Savunma Bakanlığı'na ait bir aracın kazası sonucunda meydana gelen yaralanma nedeniyle maddi ve manevi tazminat talep etmek için dava açmıştır. Bu dava, Gelibolu Asliye Hukuk Mahkemesi'nde görülmeye başlanmıştır. Dava sürecinde başvurucu, yalnızca ilk duruşmaya katılmış ve diğer duruşmalara katılmamıştır. Mahkeme, başvurusunun talebine ilişkin olarak 329.340 TL tutarında bir tazminatın tahsil edilmesine karar vermiştir.

Ancak bu kararın başvurucuya tebliği konusunda birkaç sorun yaşanmıştır. Kararın ilk defasında tebliği yapılmamış, daha sonra MERNİS (Merkezi Nüfus İdare Sistemi) adresine gönderilmiştir. Başvurucuya, tebligat yapılmak üzere haber kâğıdı bırakılmıştır. Bunun üzerine başvurucu, kararı öğrenmiş ve Yargıtay'a başvurmuştur.

Yargıtay, başvurucu tarafından yapılan temyiz başvurusunu reddetmiş ve mahkemenin kararını onamıştır. Bu durumda karar kesinleşmiş olmuştur. Bakanlık, kesinleşen mahkeme kararının gereğini yerine getirmek amacıyla icra takibi başlatmıştır. Başvurucu, kararın usulsüz bir şekilde tebliğ edildiği gerekçesiyle temyize başvurmuştur. Ancak, Yargıtay başvurusunun karar düzeltme talebini reddetmiştir.

Sonuç olarak, başvurucu ve Bakanlık arasındaki tazminat davasında mahkeme, başvurucu aleyhine karar vererek tazminat ödemesini talep etmiştir. Ancak, kararın tebliğ süreciyle ilgili yaşanan usulsüzlükler nedeniyle başvurucu temyiz başvurusu yapmış, ancak bu başvurusu da reddedilmiştir.

Nihai karar, başvurucu vekiline 2/2/2020 tarihinde tebliğ edilmiş; 19/2/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunulmuştur.

Başvurucu, gerekçeli kararın kendisine yapılan tebligatlarının usulüne uygun olmadığını iddia etmiştir. İlk tebligatın araştırma yapılmadan iade edildiğini belirtmiş ve bu durumun Yargıtay içtihadına aykırı olduğunu, çünkü komşu ya da şahit tutulmadan yapılan tebligatların geçerli sayılmayacağını ifade etmiştir. İkinci tebligatın da usulsüz olduğunu savunmuş ve muhtara tebliğ yapılabilmesi için ilk tebliğin geçerli olması gerektiğini ileri sürmüştür. Başvurucu, bu usulsüzlükler nedeniyle temyiz hakkını kullanamadığını ve bu durumun mahkemeye erişim hakkı, gerekçeli karar hakkı ve savunma hakkını ihlal ettiğini öne sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, başvurunun mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasını kabul edilebilir bulmuş ve başvuruyu 36. madde çerçevesinde incelemiştir. Mahkemeye erişim hakkı, Anayasa'ya göre herkesin yargı mercileri önünde iddiada bulunma, kendini savunma ve adil yargılanma hakkını içerir. Başvurucu, tebligatların usulsüz olduğu gerekçesiyle karar düzeltme talebinin reddedilmesinin, mahkemeye erişim hakkını engellediğini savunmuştur.

Mahkemeye erişim hakkı, Anayasa'ya göre genellikle kanunla sınırlanabilir. Ancak, bu sınırlamaların meşru bir amacı ve ölçülülük ilkesine uygun olması gerekmektedir. Somut olayda, Yargıtay, başvurunun gerekçeli karara karşı yaptığı temyiz talebinin süresinde yapılmadığını belirterek temyiz başvurusunu reddetmiştir. Bu karar, hukuk düzeni ve istikrarının sağlanması amacıyla verilmiş ve meşru bir amaca dayanmıştır. Ancak, başvurunun tebligatların usulsüz olduğuna dair iddiaları göz önünde bulundurulduğunda, yapılan müdahale orantısız ve başvurunun mahkemeye erişimini aşırı derecede zorlaştıran bir durum oluşturmuştur.

Anayasa Mahkemesi, bu durumu değerlendirerek, başvurunun temyiz hakkının usulsüz tebligatlar nedeniyle geçerli bir şekilde değerlendirilememesi sonucu mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Başvurucu, temyiz hakkının kullanılmaması nedeniyle mağduriyet yaşamıştır ve bu ihlal, onun adil yargılanma hakkını da ihlal etmektedir. Sonuç olarak, tebligatların usulsüz olması nedeniyle başvurunun mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği ve temyiz başvurusunun geçerli bir şekilde incelenmediği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan gerekçelerle başvurunun Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

İSA ÖZER BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/46829

Karar Tarihi: 10/12/2024

Başvuru, müdafinin sağlık mazeretinin kabul edilmemesi nedeniyle savunma için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, kasten yaralama suçundan dolayı Bozkır Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanmıştır. Bu yargılama üç ayrı celsede tamamlanmış ve sürecin başlangıcı 9 Haziran 2015 tarihine dayanmaktadır. Başvurucu, başka bir suçtan tutuklu olduğu için SEGBİS (Sesli ve Görüntülü Bilişim Sistemi) aracılığıyla savunma yapmıştır.

9 Temmuz 2015 tarihli duruşmada, başvurucu yokluğunda karar verilmiş ve ona 2000 TL adli para cezası verilerek, ayrıca Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması (HAGB) kararı çıkmıştır. Bu karar, başvurucuya hakkında herhangi bir ceza verilmeden önce belirli bir süre içinde tekrar suç işlememesi kaydıyla cezanın açıklanmasının geri bırakılması anlamına gelmektedir. HAGB kararının verildiği tarihten sonra, 8 Eylül 2015 tarihinde bu karar kesinleşmiştir.

COVID-19 salgını başladığında, başvurucu hakkında Antalya 18. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından yeni bir ihbar yapılmış ve bu ihbar sonucu yargılama süreci yeniden devam etmiştir. Bu duruşmada başvurucuya savunma yapması için Antalya 13. Asliye Ceza Mahkemesi aracılığıyla çağrı yapılmış ancak başvurucunun adresine yapılan tebligat ulaştırılamamıştır. Bu sebeple başvurucu duruşmaya katılamamıştır.

Başvurucunun avukatı, COVID-19 salgını sebebiyle duruşmaya katılmakta zorlanacaklarını belirterek duruşmanın ertelenmesini talep etmiştir. Ancak 15 Nisan 2021 tarihindeki duruşmada başvurucu ve avukatı katılmamışlardır. Mahkeme, verilen HAGB kararını kesinleşmiş olarak açıklamıştır ve sonrasında yargılama süreci sonuçlanmıştır.

Özetle, başvurucu kasten yaralama suçundan yargılanmış ve ilk davada HAGB kararı verilmiştir. Ancak COVID-19 pandemisi nedeniyle devam eden süreçte savunma yapması için çağrı yapılan başvurucu, tebligatın kendisine ulaştırılamaması ve duruşmaya katılamaması nedeniyle kararın açıklanması sürecinde yer alamamıştır.

Başvurucu, nihai kararı 12/5/2021 tarihinde öğrendikten sonra 17/5/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, mahkemeye 15/04/2021 tarihinde yeniden duruşma açılmasıyla ilgili kararın 03/04/2021 tarihinde kendisine tebliğ edildiğini ifade etmiştir. Başvurucu, Antalya'da ikamet etmesi, küçük bir çocuğunun bulunması ve COVID-19 salgınının etkilerinin devam etmesi nedeniyle duruşmaya katılamadığını iddia etmiştir. Ayrıca, duruşma için çağrı kağıdının kendisine tebliğ edilmediğini, bu yüzden duruşmaya

---

katılamadığını belirtmiş, savunmasının alınmadığını ve müdafinin sağlık nedeniyle mazeret dilekçesinin dikkate alınmadığını ifade etmiştir. Bu durumun, başvurunun adil yargılanma hakkının ihlali anlamına geldiğini öne sürmüştür.

Başvurunun iddialarını dikkate alan Anayasa Mahkemesi, adil yargılanma hakkının ihlal edildiği yönünde karar vermiştir. Mahkeme, yargılamada, başvurunun savunma hakkının korunması gerektiğine dikkat çekmiştir. Bu bağlamda, yargılamada savunma hazırlıkları için yeterli zaman ve kolaylık sağlanması gerektiği vurgulanmıştır. Mahkeme, başvurunun savunma hazırlığını yapabilmesi için gerekli sürenin verilmediğini, savunmasının mahkemede alınmadığını belirtmiştir.

Başvurunun savunma hakkının ihlali ayrıca, müdafinin sağlık durumu nedeniyle duruşmaya katılamadığını belirterek mazeret dilekçesi sunduğu, ancak mahkeme tarafından bu mazeretin kabul edilmediği belirtilerek pekiştirilmiştir. Mahkeme, bu durumda başvurunun savunmasının alınmaması ve müdafinin mazeret dilekçesinin dikkate alınmaması nedeniyle savunma hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Sonuç olarak, başvuru, çağrı kağıdını almadığı, savunmasının alınmadığı ve müdafinin mazeret dilekçesinin reddedildiği bir süreç sonucunda adil yargılanma hakkının ihlal edildiği bir durumla karşı karşıya kalmıştır. Anayasa Mahkemesi, bu durumu adil yargılanma hakkının ihlali olarak değerlendirerek kararını vermiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki savunma için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olma hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

FERİDUN OSMANAĞAOĞLU VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/53409

Karar Tarihi: 15/1/2025

Başvuru, haksız olarak konutu terk etmemek şeklinde adli kontrol tedbiri uygulanması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

İstanbul Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü tarafından 14/9/2021 tarihli İhbar Tutanağı ile "Devrimci Halk Kurtuluş Partisi/Cephesi (DHKP/C) silahlı terör örgütü yapılanmaları olan Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Yardımlaşma Derneği (TAYAD) ve Direnişçiler Meclisi isimli yapılanmalar adına İstanbul'da değişik tarihlerde düzenlenen eylem ve faaliyetlerine ilişkin tespitler ve tanzim edilen rapor" İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör Suçları Soruşturma Bürosuna (Cumhuriyet Başsavcılığı) gönderilmiştir.

Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başvuruçuların da aralarında bulunduğu şahıslar hakkında terör örgütüne üye olma suçundan soruşturma başlatılmıştır. Soruşturma devam ederken Cumhuriyet Başsavcılığı 24/9/2021 tarihinde aralarında başvuruçuların da bulunduğu dokuz kişi hakkında 13/12/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 314/2. maddesi gereğince silahlı terör örgütüne üye olma suçundan tutuklama kararı verilmesini sulh ceza hâkimliğinden talep etmiştir. İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği (Sulh Ceza Hâkimliği) 24/9/2021 tarihinde "...şüphelilerin üzerilerine atılı suç işlediklerine dair kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut deliller bulunduğu, atılı suçun CMK'nın 100/3-a maddesinde yazılı kanunen tutuklama nedeni var sayılan katalog suçlardan olduğu, fakat delillerin büyük ölçüde toplanmış olması, delil karartma ihtimalinin bulunmaması, şüphelilerin sabit ikametgah sahibi olmaları, bir kısım şüphelilerin sağlık sorunları bulunması hususları ile birlikte mevcut delil durumu göz önüne alınarak tutuklama tedbiri yerine adli kontrol tedbirinin yerinde ve ölçülü olacağı" gerekçesiyle başvuruçular hakkındaki tutuklama talebinin reddine, yurt dışına çıkmamak ve konutu terk etmemek şeklindeki adli kontrol tedbirlerinin uygulanmasına karar vermiştir. Başvuruçuların konutu terk etmemek şeklindeki adli kontrol tedbirine yönelik itirazları İstanbul 4. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından 28/9/2021 tarihinde "adli kontrol tedbirinin zorunlu, uygun ve orantılı olduğu" gerekçesiyle reddedilmiştir.

Başvuruçular nihai hükmü 16/10/2021 tarihinde öğrendikten sonra 20/10/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden yapılan inceleme neticesinde başvuruçulardan Feridun Osmanağaoğlu hakkında verilen konutu terk etmemek şeklindeki adli kontrol tedbirinin 22/11/2021 tarihinde, başvuruçulardan Turan Aktaş

---

hakkında verilen konutu terk etmemek şeklindeki adli kontrol tedbirinin ise 6/12/2021 tarihinde Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından resen kaldırıldığı görülmüştür.

Akabinde Cumhuriyet Başsavcılığının 6/12/2021 tarihli iddianamesiyle, başvuruçuların da aralarında olduğu on altı kişi hakkında terör örgütüne üye olma suçundan kamu davası açılmıştır.

Yargılamanın yapıldığı İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi (Ağır Ceza Mahkemesi) 25/12/2021 tarihli tensip zaptında, başvuruçulardan Hasan Basri Yıldız hakkında verilen konutu terk etmemek şeklindeki adli kontrol tedbirinin kaldırılmasına karar vermiştir. Dava, bireysel başvurunun incelendiği tarih itibarıyla İstanbul 33. Ağır Ceza Mahkemesi önünde derdesttir.

Başvuruçular, İstanbul'daki çeşitli tarihlerde katıldıkları basın açıklamaları sebebiyle terör örgütüne üye olma suçlamasıyla karşı karşıya kalmışlardır. Başvuruçular, bu basın açıklamalarının suç unsuru taşımadığını ve barışçıl bir şekilde gerçekleştirildiğini savunarak, haklarında verilen adli kontrol kararının toplantılara katılma haklarını engellediğini öne sürmüşlerdir. Ayrıca, konutu terk etmemek şeklindeki adli kontrol tedbirinin hukuka aykırı olduğunu, sağlık sorunları yaşadıklarını ve bu tedbir nedeniyle kişisel ihtiyaçlarını karşılayamadıklarını belirtmişlerdir.

Adalet Bakanlığı, başvuruçuların toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı ile kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edilip edilmediğini değerlendirirken, somut olayın özel koşullarının dikkate alınması gerektiğini ifade etmiştir. Bakanlık, başvuruçuların iddialarına dair herhangi bir itirazda bulunmamıştır.

Anayasa Mahkemesi, başvuruçuların konutu terk etmemek şeklindeki adli kontrol tedbirine yönelik başvurularını incelemiş ve bu tedbirin kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına müdahale teşkil ettiğine karar vermiştir. Anayasa Mahkemesi, konutu terk etmeme tedbirinin, kişi özgürlüğü üzerinde önemli bir sınırlama oluşturduğuna dikkat çekmiş ve bu tür bir tedbirin ancak suçlamaların kuvvetli şüphelerle desteklenmesi halinde uygulanabileceğini belirtmiştir.

Başvuruçuların hakkında uygulanan adli kontrol tedbirinin hukuki dayanağının bulunduğu ifade edilmiştir. Başvuruçular, terör örgütüne üyelik suçlamasıyla yürütülen bir soruşturma kapsamında, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 109. maddesi uyarınca konutu terk etmemek şeklinde adli kontrol tedbiri uygulanmıştır. Bu tedbirin kanuni dayanağı bulunduğu kabul edilmiştir.

Ancak, başvuruçuların suç işlediklerine dair kuvvetli şüphelerin olup olmadığı incelenmiştir. Sulh Ceza Hâkimliği, başvuruçuların terör örgütü DHKP-C'nin eylemlerine katıldıklarını ve örgüt propagandası yaptıklarını belirlemiş, bu şüphelerin başvuruçuların suç işlediğine dair yeterli kanıt oluşturduğunu kabul etmiştir. Bu

---

aşamadan sonra, başvurucular hakkında uygulanan adli kontrol tedbirlerinin meşru bir amacı olup olmadığının değerlendirilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Anayasa'nın 19. maddesi uyarınca, tutuklama kararlarının kaçma veya delilleri yok etme gibi durumları önlemek amacıyla verilebileceği belirtilmiştir. Konutu terk etmeme tedbiri de tutuklamaya alternatif bir önlem olarak değerlendirildiği için, yalnızca tutuklama sebeplerinin varlığı halinde uygulanabilir. Bu nedenle, adli kontrol tedbirinin meşru amacı, başvurucuların kaçmalarını engellemek ya da delil karartmalarını önlemek olmalıdır.

Sulh Ceza Hâkimliği, başvurucuların sabit bir ikametgâhı olduğunu, dolayısıyla kaçma şüphelerinin bulunmadığını, delillerin büyük oranda toplandığını ve delil karartma şüphelerinin olmadığını belirtmiştir. Ancak, tanıklar veya mağdurlar üzerinde baskı yapılmasını önlemek amacıyla yapılan bir değerlendirme bulunmamaktadır. Bu durum, adli kontrol tedbirinin meşru amacının belirlenmesi açısından eksik bir gerekçe olarak değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak, başvurucuların hakkında konutu terk etmemek şeklindeki adli kontrol tedbirinin meşru bir amacı olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu nedenle, başvuruculara uygulanan adli kontrol tedbirinin gerekçesinin yetersiz olduğu ve bu tedbirin uygulanmasının gereksiz olduğu belirtilmiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ELYASA ATAMAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/12433

Karar Tarihi:15/1/2025

Başvuru, kamulaştırma tazminatının enflasyon karşısında değer kaybına uğraması ve yargılamanın uzun sürmesi nedenleriyle mülkiyet hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvuru süresi içinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir. Başvurucu Kadir Ataman başvurunun devamı sırasında 20/6/2023 tarihinde vefat etmiş, mirasçuları Elyasa Ataman, Habibe Ataman, Melih Ataman, Mert Hasan Ataman, Sebahan Ataman, Sefa Ataman, Suzan Öner ile Tevhide Ataman başvuruya devam etmek istediklerini bildirmişlerdir.

Kamulaştırma Tazminatının Değer Kaybına Uğratılması Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Ali Şimşek ve diğerleri (B. No: 2014/2073, 6/7/2017), Mehmet Akdoğan ve diğerleri (B. No: 2013/817, 19/12/2013), Kadir Çakar (B. No: 2015/18908, 21/3/2018), Hanım Çeyiz ve Mehmet Gündüz (B. No: 2015/19289, 17/7/2018), Türkan Poyraz (B. No: 2015/15388, 13/9/2018) ve Emine Dilek Onaran ve diğerleri (B. No: 2017/19987, 12/2/2020) kararlarında kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatının enflasyon karşısında değer kaybına uğratılarak ödenmesine ilişkin şikâyetleri inceleyerek uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede kamulaştırma bedeli ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarının enflasyon karşısında önemli ölçüde değer kaybına uğratılarak ödenmesinin başvuruculara şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelere ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

MEHMET NEZİR GÜMÜŞ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/27110

Karar Tarihi: 2/10/2024

Başvuru, infaz kurumunda verilen disiplin cezasına karşı yapılan şikâyet hakkında süre aşımı gerekçesiyle ret kararı verilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, Bandırma 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda (İnfaz Kurumu) devletin egemenliği altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya çalışmak suçundan 36 yıl hapis cezasıyla hükümlü olarak bulunmaktadır.

Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Disiplin Kurulu Başkanlığı (Disiplin Kurulu Başkanlığı) tarafından başvurusunun beş günlük açlık grevine başladığının tespit edilmesi üzerine 3/3/2021 tarihinde hakkında bir ay bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma cezası verilmiştir.

Disiplin Kurulu Başkanlığı kararı 4/3/2021 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir. Tebliğ edilen cezaya yasal süresi içinde itiraz edilmediği için 19/3/2021 tarihinde kesinleşen cezanın infazına 22/3/2021 tarihinde başlanmış olup bu husus başvurucuya tebliğ edilmiştir.

Başvurucu 29/3/2021 tarihinde söz konusu disiplin cezasına karşı 5/3/2021 tarihinde şikâyet başvurusunda bulunduğunu, aynı süreçten geçen bir başka hükümlünün ise cezasının işleme konulmasına dair aynı tarihli dilekçesinin bulunduğunu, cezanın infazına başlandığına dair 22/3/2021 tarihli bildirim üzerine de yapılanların hukuki olmadığına dair yeni bir dilekçe verdiğini, infaz ve koruma memuru tarafından itiraz müddetinin geçirildiği beyan edilerek dilekçesinin iade edildiğini, dilekçelerinin işleme alınmadığını öne sürerek şikâyet başvurusunda bulunmuştur.

Bandırma İnfaz Hâkimliği (İnfaz Hâkimliği) başvurusunun 29/3/2021 tarihinde yaptığı bu şikâyeti, söz konusu ceza verme kararlarının 4/3/2021 tarihinde başvurucuya tebliğ edildiğini belirterek başvurusunun on beş günlük itiraz süresinin bitiminden sonra 29/3/2021 tarihinde itiraz ettiği gerekçesiyle 31/3/2021 tarihinde reddetmiştir.

Başvurucu, İnfaz Hâkimliği kararına karşı da özetle 5/3/2021 tarihinde verdiği dilekçe ile disiplin cezasına karşı şikâyet başvurusunun bulunduğunu, buna rağmen dilekçesinin işleme alınmadığını, kesinleşen disiplin cezasının infazına başlandığını belirterek itiraz başvurusunda bulunmuştur. Bandırma Ağır Ceza Mahkemesi (Ağır Ceza Mahkemesi) kararın usul ve kanuna uygun olduğu gerekçesiyle 27/4/2021 tarihinde itirazın reddine karar vermiştir.

Kararın 18/5/2021 tarihinde tebliğ edilmesi üzerine başvuru 27/5/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, disiplin cezası ile ilgili şikâyet başvurusunun işleme alınmaması ve sonrasında süre aşımı nedeniyle reddedilmesi nedeniyle adil yargılanma ve etkili başvuru hakkının ihlal edildiğini öne sürmüştür. Başvurucu, şikâyet dilekçesinin belirtilen süre içinde gönderilmediğini ifade etse de, yargı mercileri bu iddiayı araştırmadan, dilekçesini süre aşımı nedeniyle reddetmiştir.

Adalet Bakanlığı, başvurunun iddialarını soyut ve genel bir şekilde değerlendirmiş, somut olarak bir mağduriyetin yaşanıp yaşanmadığının netleştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bununla birlikte, başvuru şikâyetinin kabul edilmemesi durumunun, adil yargılanma ve etkili başvuru haklarını ihlal ettiği yönündeki taleplerini yinelemiştir.

Anayasa Mahkemesi, başvuruyu kabul edilebilir bulmuş ve başvurunun mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahaleyi incelemiştir. Mahkeme, başvurunun şikâyet dilekçesinin süresi içinde gönderilmediği gerekçesini kabul etse de, yargı mercilerinin başvurunun iddialarını araştırmadan ve etkin bir inceleme yapmadan sadece süre aşımı nedeniyle dilekçeyi reddetmelerini orantısız bir müdahale olarak değerlendirmiştir.

Anayasa Mahkemesi, başvurunun mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Bu karar, başvurunun yargı mercilerine başvurusu sırasında karşılaştığı engellerin, başvurunun adil yargılanma hakkı ve etkili başvuru hakkını ihlal ettiği yönündedir. Mahkeme, yargı mercilerinin başvurunun iddialarını somut bir şekilde araştırması gerektiğini ve başvurunun bu nedenle mağduriyet yaşadığını vurgulamıştır.

Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi, başvurunun mahkemeye başvurma hakkının etkili bir şekilde kullanılmadığına ve şikâyetinin reddedilmesinin orantısız olduğuna hükmetmiş ve ihlal kararı vermiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

RIZA AYDEMİR BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/712

Karar Tarihi:17/12/2024

Başvuru, nasbı onaylanmamış subay adayı olan başvurucu tarafından olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnamesi gereğince askerî okul ile ilişkisi kesilmesi üzerine açılan davanın Olağanüstü Hâl İşlemleri İnceleme Komisyonuna gönderilmek yerine incelenmeksizin reddedilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu özetle, askerî okulların kapatılması üzerine söz konusu okulla ilişkisinin kesilmesi ve subay olarak nasıplarının yapılmaması üzerine açtığı davada esasa dair yargılama yapılmadığını belirterek adil yargılanma hakkının, özel hayat ve aile hayatına saygı hakkının ve mülkiyet hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi Ömer Faruk Bayar (B. No: 2019/14214, 20/9/2023) kararında, 1/2/2018 tarihli ve 7075 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca belirtilen işlemler hakkında karar verme görevinin Olağanüstü Hâl Komisyonuna (OHAL Komisyonu) verildiği ve anılan Kanun'un 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasında doğrudan KHK ile tesis edilen hangi işlemlerin OHAL Komisyonunun görev alanında olduğunun gösterildiğini belirtmiştir. Başvurucunun hukuki statüsüne ilişkin olduğu açık olan nasbının yapılmamasına dair başvuru konusunda mahkemenin işlemin doğrudan 25/7/2016 tarihli ve 669 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname ile tesis edildiği tespitini yaptıktan sonra başvuruyu 7075 sayılı Kanun gereğince OHAL Komisyonuna göndermesinin - yargısal denetime imkân sağlayacağından- başvurucuyu keyfiliğe karşı koruyacak usule ilişkin bir güvence oluşturacağı vurgulanmış, yargılama mercilerinin 7075 sayılı Kanun'un 2. maddesi kapsamında bir değerlendirme yapmadan davayı incelenmeksizin reddetmelerinin öngörülemez nitelikte olduğu değerlendirilmiştir(Ömer Faruk Bayar, §§ 73-75). Başvurucunun nasbının yapılmaması üzerine açtığı davanın keyfiliğe karşı başvurucuya anayasal güvenceler sağlayacak yorumla OHAL Komisyonuna gönderilmek yerine incelenmeksizin reddedilmesi suretiyle gerçekleştirilen müdahalenin OHAL döneminde temel hak ve özgürlüklerin kullanımının durdurulmasını ve sınırlandırılmasını düzenleyen Anayasa'nın 15. maddesinde öngörülen durumun gerektirdiği ölçüde olmadığı, başvurucunun adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır (Ömer Faruk Bayar, §§ 77-78).

Somut olayda da başvuru askerî okulla ilişinin kesildiği, bunun üzerine açtığı davanın keyfiliğe karşı başvurucuya anayasal güvence sağlayacak nitelikte bir yorumla OHAL Komisyonuna gönderilmek yerine incelenmeden reddediği anlaşıldığından başvuruda Ömer Faruk Bayar kararında açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Bu itibarla başvuru Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ABDULLAH AYDIN ÖZCAN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/56406

Karar Tarihi: 17/12/2024

Başvuru, idari işlemde doğan zararın tazmini talebiyle belirli bir miktar gösterilerek açılan tam yargı davasında idarenin gerçek zararı belirlediği cevabının tebliğ edilmediğinden miktar artırımı talebinde bulunulamaması nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Marmara Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğretim üyesi olarak çalışan başvuru, 29/6/2016-13/3/2018 tarihleri arasında Nörolojik Bilimler Enstitüsünde çalıştığı dönemde kendisine döner sermaye ücreti ödenmediğini ileri sürerek, İstanbul 8. İdare Mahkemesi'ne 1.000 TL maddi tazminat talebiyle dava açmıştır. Mahkeme, başvuru dairesinin döner sermaye ücretinin ödenmesi gerektiğine karar vermiş, ancak taleple bağlılık ilkesine dayanarak yalnızca 1.000 TL tazminat ve yasal faiz ödenmesine hükmetmiştir.

Başvuru, karar sonrası tazminat miktarının net belirlenebilmesi için bilirkişi incelemesi talep etmiş ve kararın kesin olmasının hak arama özgürlüğünü kısıtladığını belirtip, istinaf başvurusunda bulunmuştur. Ancak, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi, 2577 sayılı Kanun gereği 1.000 TL'lik davada kesin karar verilmiş olduğunu ve başvurunun incelenmeden reddedilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Sonuçta, başvuru dairesinin başvurusu reddedilmiş ve tazminat miktarının artırılması talebi kabul edilmemiştir.

Başvuru, mahkemenin verdiği nihai karar ile tazminat miktarını öğrendiğini, ancak döner sermaye ücret alacağına yönelik bir hesaplama yapılmadığı ve maaş bordrosu gibi belgelerin dosyada bulunmadığı için mahkemenin verdiği kesin süre içinde tazminat miktarını artırma talebinde bulunamadığını ileri sürmüştür. Ayrıca, hükmedilen tazminat miktarının, bir üst kanun yoluna başvuru hakkını kısıtladığını belirterek, adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

Bu iddiaya yönelik olarak başvuru dairesinin belgelerinin bir örneği Adalet Bakanlığı'na gönderilmiş ve Bakanlık görüşünü bildirmiştir. Bakanlık, başvuru dairesinin tazminat miktarını artırmak için başvurabileceği ara kararının cevabının kendisine tebliğ edilmemiş olmasının başvuru dairesini dezavantajlı bir duruma düşürmediğini ifade etmiştir. Bakanlık, başvuru dairesinin tazminat miktarını ilk başta talep etmemesinin ya da dava sırasında artırımı talebinde bulunmamasının kendi hatasından kaynaklandığını belirtmiştir. Mahkeme, başvuru dairesine miktar artırımı yapabilmesi için on beş günlük bir süre tanımış, fakat başvuru dairesi bu fırsattan yararlanmamıştır. Bakanlık, bu durumun yargılamayı etkileyecek bir haksızlığa yol açmadığını savunmuş ve başvuru dairesinin

---

sadece dava dilekçesinde belirttiği miktarda tazminat ödenmesiyle ilgili bir engel olmadığını vurgulamıştır.

Anayasa Mahkemesi, başvuruçunun şikayetinın özünü, mahkemenin miktar artırımı yapılmasına fırsat tanımadan davayı kabul etmesine dayandığını ifade etmiştir. Bu durumu mahkemeye erişim hakkı kapsamında incelemiştir. Anayasa Mahkemesi, başvuruçunun mahkemeye erişim hakkının ihlal edilmediği yönündeki iddiayı kabul edilebilir bulmuştur. Ayrıca, somut başvurunun benzer nitelikteki iddialarla karşılaştırılabileceği başka bir kararı da incelemiştir.

Bakanlık görüşüne dayanarak, Anayasa Mahkemesi, Danıştay'ın temyiz aşamasında miktar artırımı talebinde bulunulamayacağına ilişkin yorumunun kanuni dayanağının olduğu konusunda tereddüt etse de, bu durumun ölçülülük açısından değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Miktar artırımı talebinin belirli bir aşamada sınırlı olmasının, usul ekonomisi ve iyi adalet yönetimi ilkesine uygun olarak kamu yararı amacı güttüğü ifade edilmiştir.

Başvuruçunun artırım talebinin değerlendirilmemesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahalenin, kamu yararı amacına hizmet etmesinin uygun ve gerekli olduğu, fakat müdahalenin orantılılık açısından değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Mahkeme, başvuruçunun kararın kendisine tebliği öncesinde, gerçek meblağı bilmediği için miktar artırımı talebinde bulunamamasının başvuruçunun kusuru olmadığını belirtmiştir. Mahkeme, miktar artırımına yönelik ara kararın cevabını başvuruçuya tebliğ etmeden davayı karara bağlamış ve bu sebeple başvuruçuyu, artırım talebinde bulunamamıştır.

Sonuç olarak, başvuruçunun tazminat miktarını artırma talebinde bulunmasına fırsat verilmemesi, mahkemeye erişim hakkını ihlal etmiştir. Mahkeme, bu durumu değerlendirdiğinde başvuruçunun herhangi bir kusuru olmadığına, tebligat eksikliğinden dolayı artırım talebinde bulunamadığına hükmetmiştir.

Anayasa Mahkemesi, başvuruçuya dava değerini artırma imkânı verilmeden taleple bağlılık ilkesi gereği davanın kabulüne karar verilmesi üzerine yapılan temyiz başvurusunun dava değerini artırım talebinin ilk derece mahkemesince karar verilinceye kadar yapılabileceği gerekçesiyle reddedilmesinin başvuruçuya şahsi olarak aşırı bir külfet yüklediği ve bu durumun başvuruçunun mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahaleyi ölçsüz kıldığını belirterek mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

SAVAŞ KUBAT BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/14208

Karar Tarihi: 10/12/2024

Başvuru, gece vakti alkollü içecek satışı yapıldığı gerekçesiyle idari para cezası verilmesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir

Başvurucu, İstanbul'un Kadıköy ilçesinde alkollü içecek satışı yapan bir tekeli büfesi işletmektedir.

Kolluk kuvvetlerince 10/11/2019 tarihinde saat 00.20'de başvuruçunun işlettiği tekeli büfesinden alkollü içecek satışı yapıldığı gerekçesiyle saat 00.55'te düzenlendiği belirtilen tutanak üzerine Tarım ve Orman Bakanlığı Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığına (İdare) 22/1/2020 tarihinde başvuruçuyu aleyhine 8/6/1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu'nun 6. maddesinin beşinci fıkrasına göre içkilerin 22.00'den sonra satılamayacağı hükmüne dayanılarak 52.060 TL idari para cezası uygulanmıştır. İdari para cezası tutarı 4250 sayılı Kanun'un 7 .maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi ile aynı hükmün üçüncü fıkrası çerçevesinde 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamülleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun'un 8.maddesinin (k) bendine göre belirlenmiştir.

Başvuruçuyu, bu idari para cezası kararına karşı 12/2/2020 tarihinde İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hâkimliğine (Hâkimlik) başvuruda bulunmuştur. Başvuru dilekçesinde kolluk kuvvetlerince düzenlendiği iddia edilen tutanağın tebliğ edilmediğini, olay günü kime hangi marka alkollü içecek satıldığını bilmediğini, soyut iddia üzerine aleyhine idari para cezası uygulandığını, alkollü içecek satışı yaptığını dair herhangi bir yazılı delilin olmadığını, fiş, fatura gibi bir belge sunulmadığını, tek taraflı düzenlenen tutanakla cezalandırılması nedeniyle savunma hakkının kısıtlandığını iddia etmiştir.

Hâkimlik 24/12/2020 tarihinde başvuruçunun reddine karar vermiştir. Kararın gerekçesinde; idari yaptırım kararıyla ilgili düzenlenen tahkikat evrakı ve idari yaptırım kararı onaylı suretlerinin celbedildiği evrak üzerinde yapılan incelemede idarece düzenlenen tutanakla eylemin sabit olduğu, sabit bulunan eylemin oluşturduğu kabahat nedeniyle başvuruçuyu hakkında idari yaptırım kararının düzenlendiği ve düzenlenen idari yaptırımın kanuna ve usule uygun olduğu belirtilmiştir.

Başvuruçuyu, Hâkimlik kararına itiraz etmiştir. İtiraz dilekçesinde önceki beyanlarına benzer beyanlarda bulunmuş; tutanak içeriğinde tanık beyanı varsa tanığın dinlenilmesi gerektiğini, içeriğini bilmediği tutanağa itiraz ettiğini belirtmiştir.

Başvuruçunun itirazını değerlendiren İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hâkimliği 20/1/2021 tarihinde itirazın reddine kesin olarak karar vermiştir. Karar gerekçesinde

---

Hakimlikçe verilen kararda usule ve kanuna aykırılık ile değiştirilecek husus bulunmadığını ifade etmiştir.

Nihai karar başvuruca 31/1/2021 tarihinde tebliğ edilmiş, başvuru 16/2/2021 tarihinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Başvurucu, bir idari para cezasına itirazda bulunmuş ve başvurusu, mülkiyet hakkı ihlali kapsamında değerlendirilmiştir. Başvurucu, kolluk görevlilerinin düzenlediği tutanağın kendisine tebliğ edilmediğini, bu nedenle savunma yapamadığını, alkollü içecek satışının yapılmadığı hâlde aleyhine para cezası uygulandığını, bu durumu görmekte zorlandığını ve itirazının basmakalıp gerekçelerle reddedildiğini öne sürmüştür. Ayrıca, dosyada bulunmayan bir tutanağa itibar edilerek ceza verilmesinin hukuka aykırı olduğunu belirtmiştir. Bu nedenle, başvuruca adil yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Adalet Bakanlığı, başvurucaunun iddialarının, kanun yolu şikayeti olup olmadığının öncelikle değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bakanlık görüşü üzerine başvuruca herhangi bir beyanda bulunmamıştır.

Başvurucaunun şikayeti, gece vakti alkollü içecek satışı nedeniyle aldığı idari para cezası sebebiyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddialarına dayanıyor. Bu nedenle başvuru, mülkiyet hakkı kapsamında incelenmiştir.

Mahkeme, başvurucaunun idari para cezasıyla mal varlığında bir azalma yaşandığını ve bu cezanın mülk teşkil ettiğini belirtmiştir. Başvurucaya verilen ceza, alkollü içecek satışının belirli saatlerde yapılmasının yasaklandığı ve cezai yaptırımın belirlendiği bir düzenleme çerçevesinde verilmiştir. Bu düzenleme kamu güvenliği ve düzeni sağlamak amacıyla yapılmış olup, mülkiyet hakkına yapılan müdahale de bu kamu yararına dayanmaktadır. Ancak, bu müdahalenin ölçülü olup olmadığı da değerlendirilmelidir.

Mülkiyet hakkına müdahalede, Anayasa'nın 13. maddesi uyarınca müdahale kanuna dayanmalı, kamu yararı amacı taşımalı ve ölçülülük ilkesi gözetilerek yapılmalıdır. Başvurucaya verilen ceza, 4250 sayılı Kanun ve 4733 sayılı Kanun'a dayalı olarak verilmiş olup, bu kanunların hükümleri açık, ulaşılabilir ve öngörülebilirdir. Gece saatlerinde alkollü içecek satışının kontrol altına alınması, kamu yararına uygun bir düzenleme olarak kabul edilmiştir.

Ancak, müdahalenin ölçülülüğü, başvurucaunun mülkiyet hakkına aşırı ve orantısız bir yük getirip getirmediğine göre değerlendirilmelidir. Ölçülülük ilkesi, müdahalenin amacıyla uygun, gerekli ve orantılı olmasını gerektirir. Başvurucaunun, yaptığı itirazlarda, kolluk görevlilerinin düzenlediği tutanağı hiç görmediği, satışı yapılan alkollü içecek markası ve kime satıldığı gibi bilgileri bilmediği, ayrıca tutanakta tanık

---

beyanı olup olmadığı konusunda belirsizlikler taşıdığı ifade edilmiştir. Hâkimlik ve itiraz değerlendirmesi yapan İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hâkimliği, başvurucunun itirazlarına karşı herhangi bir açıklama yapmadan, tutanağa dayanarak cezanın doğru olduğunu belirlemiştir.

Başvurucu, idari para cezasına karşı savunma yapamadığı, itirazını etkin bir şekilde ortaya koyamadığı gerekçesiyle mülkiyet hakkının ihlal edildiğini belirtmiştir. Mahkeme, başvurucunun itirazlarının yeterince değerlendirildiği ve savunma hakkının sağlandığı yönünde bir gerekçe bulmamıştır.

Sonuç olarak, başvurucunun mülkiyet hakkına yapılan müdahale, kamu yararına dayansa da, başvurucunun savunma hakkı ve itirazlarını etkin bir şekilde kullanma fırsatı verilmediği için, müdahale ölçülü bulunmamıştır. Mahkeme, başvurucuya aşırı yük yüklenmiş ve mülkiyet hakkının korunması ile kamu yararı arasında adil bir denge kurulmamıştır. Bu nedenle, başvurucunun mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin ölçülü olmadığına karar verilmiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

AGİT ERGÜN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/17364

Karar Tarihi: 10/12/2024

Başvuru, kolluk görevlilerince fiziksel şiddet uygulanması ve bu olay hakkında etkili bir ceza soruşturması yürütülmemesi nedeniyle kötü muamele yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, 24 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'da bir polis kontrolü sırasında, karakola bombalı saldırı düzenleyen kişilerden biri olduğuna dair bir ihbar üzerine gözaltına alınmıştır. Gözaltı sırasında başvurucu ve yanındaki M.A., kolluk görevlilerine direnmiş, başvurucu bir polis memuruna yumruk atmaya çalışmış ve bu esnada boğuşma yaşanmıştır. Başvurucu, 27 Temmuz 2019 tarihinde verdiği ifadesinde, kolluk kuvvetlerinin kendisine şiddet uyguladığını ve vücudunda yaralar meydana geldiğini belirterek şikayetçi olmuştur.

Başvurucu, 1 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na verdiği dilekçede, polislerin önce serbest bırakıp sonra tekrar gözaltına alarak, şiddet uyguladığını ve işkence gördüğünü iddia etmiştir. Başvurucu, fiziksel şiddet nedeniyle hastaneye kaldırıldığını ve şiddet izlerinin sağlık raporlarına yansındığını belirtmiştir.

Sağlık raporlarına göre, başvurucunun vücudunda ciddi bir yaralanma tespit edilmemiş ancak belinde hassasiyet ve kırık olduğu belirtilmiştir. Başsavcılık, soruşturma sonucu başvurucunun yaralanmalarının direnme sırasında oluşabilecek türden olduğunu ve polislerin aşırı güç kullandığına dair yeterli delil bulunmadığını gerekçe göstererek kovuşturmayaya yer olmadığına karar vermiştir. Başvurucunun itirazı ise Sulh Ceza Hâkimliğince reddedilmiştir.

Başvurucu, nihai kararı 1/3/2021 tarihinde öğrendikten sonra 25/3/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Komisyon, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir.

Başvurucu, yakalanırken ve sonrasında çeşitli yerlerde (bir araçta ve açık arazide) fiziksel şiddete uğradığını, aynı zamanda sözlü tacize maruz kaldığını iddia etmektedir. Bu durumun, Anayasa'nın 17. maddesi kapsamında yer alan kötü muamele yasağını ihlal ettiğini ve etkili başvuru hakkının da ihlal edildiğini öne sürmüştür. Adalet Bakanlığı, bu iddiaların incelenmesinde Anayasa ve içtihatları göz önünde bulundurulması gerektiğini belirterek, etkili bir soruşturma yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Başvurucu ise Bakanlık görüşüne karşı, kötü muamele ve etkili başvuru hakkı ihlalleri konusundaki iddialarını yinelemiştir.

Başvuru, Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan kötü muamele yasağı çerçevesinde incelenmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin ilgili içtihatları

ışığında, devlet görevlilerinin kötü muameleye ilişkin iddialarına dair etkili bir soruşturma başlatılması gerektiği vurgulanmıştır. Eğer kötü muamele kasten yapılmışsa, hemen ceza soruşturması başlatılmalı ve şikâyet olmadığı durumlarda bile kötü muameleye dair açık belirtiler varsa soruşturma açılmalıdır. Bu süreçte tüm deliller toplanmalı, soruşturma şeffaf ve mağdurun erişimine açık olmalı, makul bir hızla yürütülmeli ve aceleci, temelsiz sonuçlardan kaçınılmalıdır.

Başvurucu, 27 Temmuz 2019'da yaptığı savunmada, yakalama sırasında kolluk görevlileri tarafından fiziksel şiddet ve sözlü tacize uğradığını belirtmiştir. Başvurucuya olayın hemen ardından tıbbi muayene yapılmış ve bazı yaralanmalar tespit edilmiştir. Ancak, buna rağmen kolluk görevlileri tarafından resen soruşturma başlatılmamıştır. Başsavcılık, başvurusunun şikâyeti üzerine yaklaşık 1 yıl 2 ay sonra soruşturmayı tamamlamıştır, ancak bu süreçte gerekli özenin gösterildiği söylenemez.

Soruşturma aşamasında eksiklikler bulunmuştur. Örneğin, başvurusunun yanında yakalanan M.A. adlı kişinin tanıklığına başvurulmamış, şüphelilerin kimlik bilgileri tespit edilmemiş ve ifadeleri alınmamıştır. Ayrıca, olayın aydınlatılmasına yardımcı olabilecek kamera kayıtları araştırılmamıştır. Başvurusunun yaralanmasının kayda geçtiği adli raporlara rağmen, kolluk görevlilerinin tuttuğu tutanak ile başvurusunun iddiaları arasında çelişkiler bulunmaktadır. Başsavcılık ise, bu çelişkileri gidermek için herhangi bir çaba sarf etmeden, kolluk görevlilerinin tutanağına dayanarak soruşturmayı sonlandırmıştır.

Bu eksiklikler nedeniyle, başvurusunun iddialarına dair etkili bir ceza soruşturması yürütülmediği sonucuna varılmıştır. Kötü muamele yasağının maddi boyutunun ihlali için olayın çevresindeki koşulların aydınlatılması gerekmektedir. Dolayısıyla, kötü muamele yasağının ihlal edilip edilmediği ancak etkili bir soruşturma yapıp yapılmadığına bakılarak değerlendirilebilir. Başvurusunun kötü muameleye uğradığına dair iddialar, Anayasa'nın 17. maddesinin ihlali açısından usul boyutunda incelenmiştir ve bu inceleme yeterli görülmüştür.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan kötü muamele yasağının usul boyutunun ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

Muhterem İNCE bu görüşe katılmamıştır.

KARŞI OY

1. 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 16. maddesinde polisin zor kullanma yetkisi düzenlenmekte ve bu yetkinin bedeni ve maddi güç (basıncı su ve göz yaşartıcı gaz kullanma halleri dahil) kullanma şeklinde olabileceği, zor kullanmadan önce, ilgililere direnmeye devam etmeleri halinde doğrudan doğruya zor

---

kullanılacağı ihtarının yapılacağı, ancak direnmenin mahiyeti ve derecesi gözönünde bulundurulurken, ihtar yapılmadan da zor kullanılabilmesi hüküm altına alınmaktadır.

2. Devletin, kişinin maddi ve manevi varlığını koruma hakkı kapsamında sahip olduğu pozitif yükümlülüğün usule ilişkin boyutu da bulunmaktadır. Bu usul yükümlülüğü çerçevesinde devlet, doğal olmayan her türlü fiziksel ve ruhsal saldırı olayının sorumlularının belirlenmesini ve gerekiyorsa cezalandırılmasını sağlayabilecek etkili resmî bir soruşturma yürütmek durumundadır. Bu tarz bir soruşturmanın temel amacı, söz konusu saldırıları önleyen hukukun etkin bir şekilde uygulanmasını güvenceye almak ve kamu görevlilerinin ya da kurumlarının, sorumluluğunda meydana gelen olaylar için hesap vermelerini sağlamaktır (Cezmi Demir, B. No: 2013/293, 17/7/2014, § 110; benzer yöndeki AİHM kararları için bkz. Anguelova/Bulgaristan, B. No: 38361/97, 13/6/2002, § 137; Jasinskis/Letonya, B. No: 45744/08, 21/12/2010, § 72).

3. Kötü muamele yasağına ilişkin pozitif yükümlülüklerin usuli boyutunu oluşturan etkin soruşturma yükümlülüğünün bir sonuç yükümlülüğü değil, araç yükümlülüğü olduğu hatırlanmalıdır. Bu cümleden olarak, Anayasa'nın 17. maddesinin başvuruçuya üçüncü tarafları adli bir suç nedeniyle yargılatma ya da cezalandırma hakkı ya da tüm yargılamaları mahkumiyetle veya belirli bir ceza kararıyla sonuçlandırma ödevi yüklediği şeklinde yorumlanamayacağı hususunun dikkate alınması gerekmektedir. (Cezmi Demir ve diğerleri, § 113).

4. Usul yükümlülüğünün bir olayda gerektirdiği soruşturma türünün, bireyin maddi ve manevi varlığını koruma hakkının esasına ilişkin yükümlülüklerin cezai bir yaptırım gerektirip gerektirmediğine bağlı olarak tespiti gerekmektedir. Kasten ya da saldırı veya kötü muameleler sonucu meydana gelen ölüm ve yaralama olaylarına ilişkin davalarda Anayasa'nın 17. maddesi gereğince devletin, ölümcül ya da yaralamalı saldırı durumunda sorumluların tespitine ve cezalandırılmalarına imkân verebilecek nitelikte cezai soruşturmalar yürütme yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu tür olaylarda, yürütülen idari ve hukuki soruşturmalar ve davalar sonucunda sadece tazminat ödenmesi, bu hak ihlalini gidermek ve mağdur sıfatını ortadan kaldırmak için yeterli değildir (Serpil Kerimoğlu ve diğerleri, B. No: 2012/752, 17/9/2013, § 55).

5. Yürütülen ceza soruşturmalarının amacı, kişinin maddi ve manevi varlığını koruyan mevzuat hükümlerinin etkili bir şekilde uygulanmasını ve sorumluların ölüm ya da yaralama olayına dair hesap vermelerini sağlamaktır. Bu bir sonuç yükümlülüğü değil, uygun araçların kullanılması yükümlülüğüdür (Serpil Kerimoğlu ve diğerleri, § 56).

6. Yürütülecek ceza soruşturmaları, sorumluların tespitine ve cezalandırılmalarına imkân verecek şekilde etkili ve yeterli olmalıdır. Soruşturmanın etkili ve yeterli olduğundan söz edebilmek için soruşturma makamlarının resen harekete geçerek olayı

---

aydınlatabilecek ve sorumluların tespitine yarayabilecek bütün delilleri toplamaları gerekir. Dolayısıyla kötü muamele iddialarının gerektirdiği soruşturma; bağımsız, hızlı ve derinlikli bir şekilde yürütülmelidir (Cezmi Demir, § 114; benzer yöndeki AİHM kararları için bkz. Assenov ve diğerleri/Bulgaristan, B. No: 24760/94, 28/10/1998, § 103; Batı ve diğerleri/Türkiye, B. No: 33097/96-57834/00, 3/6/2004, § 136).

7. Somut olayda, 24/7/2019 tarihinde, bir karakola bombalı saldırıya ilişkin yapılan ihbara ilişkin başlatılan çalışmalar sırasında M.A. ile birlikte bulunan başvuruçunun üzerinin aranması sırasında, güvenlik güçlerine karşı direnç gösterilmesi sırasında bir arbede yaşanmış ve başvuruçu gözaltına alınmıştır.

8. Başvuruçu, ceza infaz kurumunda verdiği ifadesi ve vekili aracılığı ile 2/8/2019 tarihinde verdiği dilekçesinde, kendisinin güvenlik güçlerince bir araca bindirilerek darp edildiğini öne sürmüştü ve ilgili mesul kişilerden şikayetçi olmuştur. Başvuruçu, bu dilekçesinde doktor raporunda yaralanmasına dair bulgulara işaret etmiş ve ilgili doktorun ifadesinin alınması talebinde bulunmuştur.

9. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, (Başsavcılık) ileri sürülen iddialara ilişkin olarak derhal bir soruşturma başlatmış ve bu kapsamda başvuruçunun olaya ilişkin olarak alınan tüm doktor raporlarının temini noktasında ilgili kamu hastaneleri ile yazışmalar yapmıştır. Başsavcılık ayrıca başvuruçunun gözaltına alınmasına dair diğer belgeleri de temin etmiştir.

10. Başsavcılık, başvuruçunun 28/7/2019, 27/7/2019, 26/7/2019, 25/7/2019 tarihli Selahaddin Eyyubi Devlet Hastanesinden (Hastane) alınan raporlarında darp cebir izine rastlanmadığı yönünde raporlar düzenlendiğini tespit etmiştir. Başsavcılık, Hastanenin 24/7/2019 tarihli raporuna işaret ederek raporda basit tıbbi müdahale ile giderilemez şeklindeki bulguya işaret ederek söz konusu yaralanmanın 24/7/2019 tarihinde yaşanan ihbar ve şüphe üzerine yapılan gözaltı işlemi sırasında başvuruçunun güvenlik güçlerine direnmesi ve tehdit etmesi sırasında, başvuruçunun direncinin kırılması amacıyla 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'nun (PVSK) 16. maddesine verilen hak ve yetkiye istinaden kullanılan gücün kullanımı sırasında meydana geldiğini kabul etmiştir. Başsavcılık, söz konusu müdahalenin PVSK'nın 16. maddesine dayandığını, buna göre mevzuatın görevlilerin kendilerine yapılan saldırıyı bertaraf etmek için kademeli olarak güç kullanabileceğine izin verdiğini değerlendirmiştir. Başsavcılık, bireysel başvuru formunda ileri sürdüğü gibi, saatlerce işkence ve darp iddiasına dair bulguların var olmadığını, başvuruçunun yaralanmasının niteliğinin yaralanmanın direnme esnasında oluşabilecek türden bir yaralanma olduğunu, bunun da ötesine geçen bir güç kullanımının olduğuna dair delil

---

bulunmadığını değerlendirmiştir. Başsavcılık ilgili, ve makul süre içerisinde yürütmüş olduğu soruşturma neticesinde kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar vermiştir.

11. Başvurucunun, baştan itibaren ileri sürdüğü hususlara ilişkin olarak ifadeler, şikâyet dilekçeleri ve bireysel başvuru formunda ileri sürülen ve birbirini teyit etmeyen itirazlarına dair Diyarbakır 3. Sulh CezaHâkimliği de ilgili ve yeterli gerekçe sunarak itirazların reddine karar vermiştir.

12. Dosyada yer alan tüm bilgi ve belgeler güvenlikgüçlerinin başvurusunun gözaltına alınması sırasında gösterdikleri müdahalesinin yasal zor kullanma yetkisi kapsamında kaldığı, müdahalenin kanuni dayanağının bulunduğu,, bu yetkinin orantısız biçimde aşılma suretiyle kötü muamele ve işkence yasağının ihlâl edildiği yolundaki soyut iddiayı destekleyici somut bir bulgu ve kanıtın bulunmadığı, soruşturma ve kovuşturma makamlarının kararlarına bakıldığında ilgili ve yeterli gerekçenin bulunduğunu, böylece anılan yasağa ilişkin olarak devletin pozitif yükümlülüğünün somut olayın koşulları bakımından yerine getirildiği anlaşılmaktadır. Tüm bu açıklamalar sonrasında, somu olayın koşulları da gözönünde bulundurularak, olaya bir bütün olarak bakıldığında Anayasa'nın 17. maddesinin maddi ve usuli bakımlardan ihlâl edildiğine ilişkin bir sonuca ulaşmanın farazi bir kabule dayanabileceği kanaatine ulaşılmıştır.

13. Açıklanan nedenlerle; Anayasa'nın 17. maddesinin ihlâl iddiası bakımından "ihlâl bulunmadığı" kararı verilmesi gerektiğini değerlendirdiğimden; çoğunluğun aksi yönündeki kararına katılmıyorum.

Üye

Muhterem İNCE

DİDEM BAYDAR ÜNSAL BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/28358

Karar Tarihi: 17/9/2024

Başvurucu, 8 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'daki bir cemevinde düzenlenen cenaze töreninde gerçekleşen olaylarla ilgili olarak gözaltına alınmış ve sonrasında gözaltı süresiyle ilgili hukuka aykırılık iddiasında bulunarak tazminat talep etmiştir.

Başvurucu, DHKP/C silahlı terör örgütüne üye olma, terör örgütünün propagandasını yapma, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet, görevi yaptırmamak için direnme ve mala zarar verme suçlarından soruşturma kapsamında gözaltına alınmıştır. Olay, cemevinde düzenlenen cenaze töreninde meydana gelmiş, burada oturma eylemi yapan kişilere güvenlik güçleri dağılmaları uyarısında bulunmuş, dağılmayan eylemciler gözaltına alınmıştır.

Başvurucu ve diğer şüpheliler hakkında gözaltı süresi başladığında, savcılık, şüphelilerin gözaltı süresinin dört gün olmasına karar vermiştir. Ancak başvuru ve vekili, gözaltı süresinin dolduğunu ve hukuka aykırı olarak tutuklanmadan serbest bırakılmaları gerektiğini belirterek başsavcılığa başvurmuşlardır.

Başvurucu, 12 Mayıs 2020'de İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına sevk edilmiştir. Sulh Ceza Hâkimliği, başvuru ve diğer şüphelilerin tutuklanması talebini reddederek, yurt dışı çıkış yasağı adli kontrol tedbiri uygulanmasına karar vermiştir. Ancak başvuru ve vekili, müvekkilinin gözaltı süresinin yasal olarak uzatılmadığını ve hukuka aykırı şekilde tutulduğunu iddia etmiştir.

Başvuru ve vekili, gözaltı süresinin uzatılmadığı ve müvekkilinin beş saat boyunca hukuka aykırı şekilde alıkonulduğu gerekçesiyle şikayetçi olmuştur.

Başvuru, 8 Haziran 2020 tarihinde bir dilekçe ile Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141. maddesi uyarınca tazminat davası açmıştır. Başvuru, 8 Mayıs 2020'de gözaltına alındığını, 12 Mayıs'ta ifadesinin alınmadan tutuklanma talebiyle sevk edildiğini ve sorgu sonrası serbest bırakıldığını belirterek, 6,5 saat boyunca haksız yere özgürlüğünden mahrum bırakıldığını iddia etmiştir. 20.000 TL manevi tazminat talep etmiştir. Başvuru, Yargıtay kararlarının künyelerini sunarak, haksız gözaltı nedeniyle tazminat talebinde bulunulabilmesi için takipsizlik veya beraat kararının kesinleşmesi gerekmediğini vurgulamıştır.

İstanbul 9. Ağır Ceza Mahkemesi, 22 Ekim 2020 tarihinde başvuru ve vekilinin tazminat talebini reddetmiştir. Mahkeme, başvuru ve vekilinin gözaltında geçirdiği süreyi başka bir cezadan mahsup edilmediğini ancak soruşturmanın devam ettiğini belirterek, davanın şartlarının oluşmadığına karar vermiştir.

Başvurucu, Yargıtay içtihatlarına aykırı olarak soruşturmanın devam etmesinin tazminat talebini reddetme nedeni olamayacağını savunarak istinaf başvurusunda bulunmuştur. Ancak Bölge Adliye Mahkemesi, 26 Mayıs 2021 tarihinde başvurusunun istinaf başvurusunu reddetmiştir. Mahkeme, davacının iddialarının yerinde olmadığına ve ilk derece mahkemesinin kararının doğru olduğuna kanaat getirmiştir.

Başvurucu, gözaltı süresi ve işlemleriyle ilgili hukuka aykırılık iddialarını tazminat talebiyle mahkemeye taşımış, ancak mahkeme, soruşturmanın devam etmesi gerekçesiyle tazminat talebini reddetmiştir. Başvurucunun istinaf talebi de aynı gerekçelerle reddedilmiştir.

Başvurucu, nihai kararı 6/6/2021 tarihinde öğrendiğini bildirmiş olup 9/6/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu; gözaltı süresi dolduğu hâlde haksız olarak 6,5 saate yakın tutulduğunu, Başsavcılığa sunduğu salıverilme talepleriyle ilgili olarak bir işlem yapılmadığını belirterek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının, Yargıtay kararlarına da aykırı olarak tazminat talebinde bulunulabilmesi için asıl davanın sonuçlanması gerektiği kabulüyle tazminat talebinin haksız olarak reddedildiğini, aynı durumdaki kişilerin tazminat taleplerinin kabul edildiğine dair sunduğu itirazları ve bu yöndeki mahkeme kararları da gözetilmeden karar verildiğini belirterek adil yargılanma hakkı ile eşitlik ilkesinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Adalet Bakanlığı (Bakanlık) görüşünde, somut olayın şartları gözetilerek değerlendirme yapılması gerektiği bildirilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

Başvurucu, Yargıtay'ın tazminat davalarının derdest davalarda dahi açılacağı yönündeki kararlarına rağmen, "soruşturmanın devam ettiği" gerekçesiyle tazminat davasının haksız bir şekilde reddedildiğini iddia etmektedir. Başvurucunun bu iddiaları, adil yargılanma hakkı çerçevesinde, özellikle gerekçeli karar hakkı açısından incelenmesi gereken bir durumu ortaya koymaktadır.

Yargıtay'ın önceki kararlarında, tazminat davalarının sonuçlanmış bir dava sonucuna gerek olmadan, bazı tazminat nedenleriyle açılacağı ifade edilmiştir. Örneğin, gözaltı süresi ile ilgili olarak yapılan başvurular, davanın sonucuyla doğrudan ilişkili olmadan, sadece gözaltı süresinin yasal çerçevede değerlendirilmesiyle tazminat talebine karar verilebileceği belirtilmiştir. Bu kararlar, tazminat talebinin, davanın esasına yönelik bir sonuç çıkarmadan da yapılabileceğini ortaya koymaktadır.

Başvurucu, tazminat davasının reddedilmesinin yasal dayanağının bulunmadığını ve Yargıtay içtihatlarına aykırı olduğunu belirtmiştir. Ancak, Ağır Ceza Mahkemesi, gözaltının hukukiliğine dair bir değerlendirme yapmadan, yalnızca soruşturmanın

---

devam ettiğini gerekçe göstererek tazminat talebini reddetmiştir. Mahkeme, gözaltı uygulamasının hukuki olup olmadığına dair bir değerlendirme yapmadığı gibi, başvurucunun haksız gözaltı iddiasını yeterince tartışmamıştır. Bu, başvurucunun gerekçeli karar hakkının ihlali anlamına gelmektedir.

Anayasa'nın 36. maddesi, adil yargılanma hakkını güvence altına alırken, gerekçeli karar hakkından açıkça bahsetmemektedir. Ancak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, gerekçeli karar hakkını adil yargılanma hakkı kapsamında kabul etmiştir. Anayasa'nın 141. maddesi, mahkemelere kararlarını gerekçeli yazma yükümlülüğü getirmektedir. Bu kurallar, başvurucunun adil yargılanma hakkı çerçevesinde gerekçeli karar hakkını güvence altına alır.

Mahkeme kararlarında, davanın sonucunu değiştirebilecek iddialara açık ve somut bir şekilde yanıt verilmesi gerekir. Aksi takdirde, davanın sonucuna etkili olan unsurların mahkeme tarafından tartışılmaması, hak ihlaline yol açar. Başvurucu, hem dilekçelerinde hem de istinaf başvurularında, tazminat davasının asıl davanın sonucuna bağlı olmaksızın açılabileceğini ifade etmiştir. Buna rağmen Ağır Ceza Mahkemesi, gözaltının hukuki olduğuna dair herhangi bir değerlendirme yapmadan, soruşturmanın devam ettiği gerekçesiyle davayı reddetmiştir.

Sonuç olarak, başvurucunun gerekçeli karar hakkı ihlal edilmiştir. Mahkeme, başvurucunun tazminat talebini etkileyebilecek önemli iddialara yeterli şekilde yanıt vermemiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ŞERİFE BİNBİR BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2018/23477

Karar Tarihi: 10/12/2024

Başvuru; işveren ile arasındaki güven ilişkisinin bozulduğu gerekçesiyle başvuru kişinin iş sözleşmesinin feshedilmesi nedeniyle özel hayata saygı hakkının, yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvuruya konu olayların meydana geldiği süreçteki olağanüstü hâl (OHAL) koşullarına, OHAL ilanına ve uygulanan tedbirlere ilişkin genel bilgiler için bkz. C.A. (3) [GK], B. No: 2018/10286, 2/7/2020, §§ 10-18; Ayla Demir İşat [GK], B. No: 2018/24245, 8/10/2020, §§ 10-18.

Başvurucu; Dicle Belediyesi (Belediye) bünyesinde hizmet alım sözleşmesi kapsamında iş gören özel bir şirkette (işveren), taşeron işçi olarak çalışmaktadır. Belediye tarafından başvuru kişinin terör örgütü ile irtibat veya iltisak içinde olduğu yönünde işverene bildirimde bulunulmuştur. İşveren, güven ilişkisinin zedelendiği gerekçesiyle başvuru kişinin iş sözleşmesini feshetmiştir.

Başvurucu, işten çıkarılmasının hukuka aykırı olduğunu iddia ederek işe iade talebiyle dava açmıştır. Ancak Dicle Asliye Hukuk Mahkemesi, 667 sayılı KHK kapsamında yapılan işten çıkarılmanın hukuka uygun olduğu gerekçesiyle davayı reddetmiştir. Mahkeme, başvuru hakkında PKK ile bağlantılı suçlardan fezleke düzenlendiğini ve güven ilişkisini zedeleyen unsurlar bulunduğunu belirtmiştir.

Başvurucu, karara karşı istinaf başvurusunda bulunmuş, ancak Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi istinaf talebini reddetmiş, Yargıtay da kararı onamıştır. Başvurucu hakkında bazı suçlardan beraat kararı verilmiş olmasına rağmen, terör örgütü propagandası yapma ve kanuna aykırı toplantılara katılma suçlarından hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiştir. Başvurucu, nihai kararı öğrendikten sonra bireysel başvuruda bulunmuştur.

Özel Hayata Saygı Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Başvurucu; Mahkeme kararının hukuka aykırı olduğunu, başka bir yerdeki kayyım yapıldığından hareketle fesih işleminin gerçekleştirilmesinin hiçbir hukuki temeli bulunmadığını, adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu ayrıca iş akdinin 667 sayılı KHK esas alınarak feshedilmesi nedeniyle kamuda bir daha çalışmasının engellendiğini, ekonomik alandan dışlandığını, bu nedenle çalışma hakkının ve eşitlik ilkesinin ihlal edildiğini iddia etmiştir.

Adalet Bakanlığı (Bakanlık) görüşünde; başvuru tarafından ileri sürülen iddiaların, mahkemelerce delillerin değerlendirilmesi ve hukuk kurallarının yorumlanmasına ilişkin olduğu, mahkeme kararlarında bariz takdir hatası veya açık bir keyfîlik oluşturan

---

bir hususun da bulunmadığı dikkate alındığında ihlal iddialarının kanun yolu şikâyeti niteliğinde olduğu ifadelerine yer verilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (Tahir Canan, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun şikâyetlerinin özel hayata saygı hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Anayasa Mahkemesi benzer başvurularda, derdest bir ceza davası veya soruşturmanın bulunmasının tek başına yeterli görüldüğü hâllerde özellikle de ilgili kişinin beraatine ya da ilgili kişi hakkında kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar verildiği takdirde mahkemenin ilgili ve yeterli gerekçe gösterme yükümlülüğü çerçevesinde hareket ederek irtibat veya iltisakı gösterir delilleri tartışarak bir sonuca varması ve bunu da gerekçesinde göstermesi gerektiğini kabul etmiştir (Süleyman Duman ve Diğerleri, B. No: 2019/14039, 20/9/2023, § 29).

Başvuruya konu olayda feshin gerekçesi, devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen PKK ile irtibatı veya iltisakı olduğu konusunda başvurucudan duyulan şüphe ve bu şüphe nedeniyle güven ilişkisinin ortadan kalkmasıdır. PKK ile irtibatı veya iltisakı olduğu konusunda başvurucudan duyulan şüphenin PKK terör örgütüne üye olma, terör örgütü propagandası yapma, kanunsuz olarak toplantıya ve gösteri yürüyüşüne katılma suçlarından başvuru hakkındaki soruşturmaya ve yargılamaya dayandırıldığı anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte yargılamayı gerçekleştiren mahkemelerce, başvuru hakkındaki birtakım soruşturma ve yargılamalardan bahsedilmekle yetinilmiş ancak başvuru hakkındaki terör örgütüyle iltisaklı olabileceğine dair gösterilen delillerin somut olarak neler olduğuna ve feshe ne şekilde dayanak teşkil edebileceğine dair olgusal bir değerlendirmeye ve bir gerekçeye yer verilmemiştir.

Bu itibarla terör örgütleri ile irtibatı ya da iltisakı olduğu konusunda başvurucudan duyulan şüphenin ciddi, güçlü ve objektif olduğuna ilişkin kişiselleştirilmiş ikna edici gerekçeler ortaya konulmadan alınan tedbirin söz konusu yükümlülükler uygun olmadığı değerlendirilmektedir. Açıklanan gerekçelerle başvuru hakkında alınan ve Anayasa'nın 20. maddesinde düzenlenen özel hayata saygı hakkına etki eden tedbirin OHAL döneminde temel hak ve özgürlüklerin kullanımının durdurulmasını ve sınırlandırılmasını düzenleyen Anayasa'nın 15. maddesindeki ölçütlere uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan gerekçelerle özel hayata saygı hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Muhterem İNCE ve Yılmaz AKÇİL bu görüşe katılmamıştır.

KARŞIOY GEREKÇESİ

- 1. Başvurucu iş akdinin 667 sayılı KHK esas alınarak feshedilmesinin hiçbir hukuki temeli bulunmadığını, kamuda bir daha çalışmasının engellendiğini, ekonomik alandan dışlandığını, bu nedenle anayasal haklarının ihlal edildiğini iddia etmiştir.**
- 2. Başvurucu, Belediye bünyesinde hizmet alım sözleşmesi kapsamında iş gören özel bir şirkette taşeron işçi olarak çalışmaktadır. İşveren, başvurusunun terör örgütü ile irtibat veya iltisak içinde olduğunu belirterek güven ilişkisinin zedelendiği gerekçesiyle başvurusunun iş sözleşmesini feshetmiştir.**
- 3. Başvurucu, feshin geçersizliğinin tespiti ve işe iade talebiyle dava açmıştır. Mahkeme davanın reddine karar vermiştir.**
- 4. Başvurucu anılan karara karşı istinaf yoluna başvurmuştur. BAM istinaf başvurusunun esastan reddine kesin olarak karar vermiştir.**
- 5. Kararların gerekçesinde; Belediye tarafından işverene gönderilen listede başvurusunun da isminin bulunduğu, 667 sayılı KHK kapsamında gerçekleştirilen feshin hukuka uygun olduğu, PKK silahlı terör örgütüne üye olmak, terör örgütü propagandası yapmak ve kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılmak suçundan yürütülen soruşturma sonucunda fezleke düzenlendiği ifade edilmiştir. Başvurucu hakkında suç ve suçluyu övmek, terör örgütü propagandası yapmak, toplantı ve yürüyüşlere silahla katılmak suçlarından yürütülen başka bir yargılama sonucunda beraat kararı verildiği vurgulanmıştır. Kararlarda ayrıca başvurusunun çalıştığı bölgede terörist faaliyetlerin yoğun bir şekilde gerçekleştiği, Belediye başkanlığı vekilliğine kayyum olarak ilçe kaymakamının görevlendirildiği, daha önce Derik İlçe Kaymakamının en yakınında çalışan kişi tarafından saldırıya uğradığı, bu nedenle iş ilişkisinin devamı için gerekli güven olgusunun sarsıldığı ifadelerine yer verilmiştir.**
- 6. BAM kararına karşı başvurusunun temyiz talebi Yargıtay 22. Hukuk Dairesi tarafından reddedilmiş ve kararın onanmasına kesin olarak karar verilmiştir.**
- 7. Başvurucu hakkındaki işe iade davasında verilen ret kararlarının gerekçesinde yer alan Elazığ 2. Ağır Ceza Mahkemesince yürütülen ceza yargılaması sonucunda başvuru hakkında terör örgütü propagandası yapma, kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşe katılma, suç ve suçluyu övme suçlarından beraatine karar verilmiş olup anılan karar temyiz edilmeden 29/4/2017 tarihinde kesinleşmiştir. Yine Mahkeme kararının gerekçesinde yer verilen başvuru hakkında yürütülen soruşturma sonucunda PKK terör örgütüne üye olmak, terör örgütü propagandası yapmak ve kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılmak suçlarından kamu davası açıldığı ve yargılama sonucunda başvuru hakkında terör örgütüne üye olmak suçundan ceza verilmesine yer olmadığına, terör örgütü propagandası yapmak ve kanuna aykırı**

toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılmak suçlarından ise hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olup anılan kararlar 14/10/2015 tarihinde kesinleşmiştir. Söz konusu karar gerekçesinde ise, başvurucunun esnafa kepenklerin kapatılması eylemlerinde bulunduğu, örgütün propagandasını yapmak amacıyla düzenlenen kanunsuz gösteri ve yürüyüşe katıldığı, düzenlenen bu eylemde PKK terör örgütünü övücü mahiyette slogan attığı, öldürülen teröristler için saygı duruşunda bulunduğu ifadelerine yer verildiği görülmüştür.

8. Özel hayata saygı hakkı, üçüncü kişiler tarafından da olsa hakkın öngördüğü güvencelere keyfî şekilde müdahale edilmesini yasaklamaktadır. Öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesi, kişilerin kendilerinin, ailelerinin geleceğini ve itibarını etkileyen mesleki hayata yönelik tedbirlerin keyfî olmaması, bu kapsamda doğan uyuşmazlıkların özel hayata saygı hakkının gereklilikleri bağlamında çözümlenmesi olağanüstü yönetim usullerinin benimsendiği dönemlerde de geçerli olan temel güvencelerdir (Ayla Demir İşat, § 150). Öte yandan darbe teşebbüsü ve terör örgütlerinin özellikleri göz önüne alındığında devletin ve kişilerin güvenliği ile kamu düzeninin korunması amacıyla yasal düzenlemeler yapılmasının ve sakıncalı görülen kişilerin mesleklerinden uzaklaştırılmasına yönelik işlemler tesis edilmesinin gerçek bir ihtiyaçtan kaynaklandığı açıktır. Ancak söz konusu tedbirlerin muhataplarının sakıncalı olduğu değerlendirilen kişilerden olması ve alınan tedbirlerin durumun gerektirdiği ölçüde olması gerekir (Ayla Demir İşat, § 159). Ayrıca belirtildiği üzere temel hak ve özgürlüklere müdahale teşkil eden tedbirin süresi, kapsamı ve ağırlığı ölçülülüğün belirlenmesinde dikkate alınması, kişilerin ölçsüz veya keyfî müdahalelere karşı koyabilecekleri usule ilişkin güvencelerden yararlandırılması gerekir (Ayla Demir İşat, § 160).

9. Genel olarak çalışanların ve kamu görevlilerinin işverenlerine ve Devlete olan sadakat borçlarının ihlal edildiği durumlarda, AİHM ifade özgürlüğüne yapılan müdahaleleri gerekli ve orantılı bulmaktadır. (AİHM Langner/Almanya kararı; B. No: 14464/11,17/09/2015)

10. Başvuruya konu olayda feshin gerekçesi, devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen PKK ile irtibatı veya iltisakı olduğu konusunda başvurucudan duyulan şüphe ve bu şüphe nedeniyle güven ilişkisinin ortadan kalkmasıdır. PKK ile irtibatı veya iltisakı olduğu konusunda başvurucudan duyulan şüphenin, PKK terör örgütüne üye olmak, terör örgütü propagandası yapmak ve kanunsuz olarak toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılmak suçlarından yargılanan başvurucunun eylemlerine dayandığı anlaşılmaktadır. Nitekim Mahkeme kararının gerekçesinde yer verilen başvurucu hakkında yürütülen soruşturma sonucunda PKK terör örgütüne üye olmak,

terör örgütü propagandası yapmak ve kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılmak suçlarından kamu davası açıldığı ve yargılama sonucunda başvurucu hakkında terör örgütüne üye olmak suçundan ceza verilmesine yer olmadığına, terör örgütü propagandası yapmak ve kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılmak suçlarından ise hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olup söz konusu kararlar 14/10/2015 tarihinde kesinleşmiştir. Karar gerekçesinde başvurucunun eylemlerine ilişkin somut verilere dayanıldığı anlaşılmaktadır (bkz. §§ 4-6).

11. Somut olayda başvurucunun PKK terör örgütü ile irtibatı veya iltisakı olduğu yönünde elde edilen ve derece mahkemelerince açıklanan bilgiler dikkate alındığında güven ilişkisinin zedelendiği konusunda başvurucudan duyulan şüphenin ciddi, güçlü ve objektif bir şüphe olarak nitelendirilmeye uygun hâle geldiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda tedbirin taraflar arasındaki güven ilişkisini ortadan kaldırmaya elverişli olduğu ve iş sözleşmesinin feshedilmesini gerekli kıldığı konusunda başvurucu özelinde bireyselleştirmenin yapıldığını söylemek mümkündür. Dolayısıyla somut başvurunun koşullarında benimsenen yaklaşımın kamu gücüyle donatılan Belediyenin takdir yetkisinin kapsamında olduğu, keyfilik içermediği ve gerçekleştirilen müdahaleyle takdir yetkisinin sınırlarının aşılmadığı değerlendirilmektedir.

12. Bu açıklamalar doğrultusunda başvurucunun devlete sadakat bağının zayıfladığının işareti olan PKK terör örgütü ile irtibatlı veya iltisaklı olma olgusunun işçi-işveren arasındaki güven ilişkisini zedeleyen bir unsur olarak kabul eden idari ve yargısal kararların müdahalenin zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşıladığı konusunda ikna edici nitelikte ilgili ve yeterli gerekçeleri içerdiği değerlendirilmektedir. Dolayısıyla somut olaydaki müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk koşulunu sağlamadığı söylenemeyecektir.

13. Öte yandan başvurucunun iş sözleşmesinin feshedilmesinde millî güvenliğin ve kamu düzeninin korunmasına, kamu hizmetinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik meşru amacın olduğu açık olsa da alınan tedbirin amaçla ölçülü olması şarttır. Bu hususta başvurucunun mesleğinin niteliği, başka bir işte çalışma imkânının bulunup bulunmadığı ve başvurucuya düşen fedakârlığın ağırlığı bir bütün olarak ele alınmalıdır.

14. Somut olayda başvurucu bir kariyer mesleği niteliğinde olan mesleki faaliyetten alıkonulmadığı gibi özel sektörde çalışmasını engelleyen herhangi bir ilave kısıtlamaya da tabi tutulmamıştır. Bu konuda bir kısıtlamanın getirilmemiş olması nedeniyle başvurucunun özel hayata saygı hakkına yönelik müdahalenin öngörülen meşru amaçla ölçülü şekilde gerçekleştirildiği ve kamunun menfaati ile başvurucunun kişisel menfaati arasında adil dengenin kurulduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca iş sözleşmesinin feshedilmesi nedeniyle başvurucu ile Belediye arasında doğan uyuşmazlığın çözümüne

---

olanak sağlamaya uygun yasal düzenlemelerin mevcut olduğu görülmektedir. Yine başvuruya konu edilen yargılama süreci incelendiğinde başvurucunun derece mahkemeleri önünde delillerini sunduğu, iddiada bulunma ve savunma haklarını herhangi bir engellemeyle karşı karşıya kalmadan kullandığı, dolayısıyla yargılamalarda usule ilişkin güvencelerin sağlandığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle somut olay yönünden, başvurucunun özel hayata saygı hakkının ihlal edilmediği kanaatine vardığımızdan, çoğunluğun aksi yöndeki kararına katılmıyoruz.

ye

Muhterem İNCE

ye

Yılmaz AKÇİL

USLU METAL İTHALAT İHRACAT SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ. BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/30974

Karar Tarihi: 30/10/2024

Başvuru, kesinleşen ceza ihbarnameleri uyarınca düzenlenen ödeme emrinin iptali talebiyle açılan davada istinaf mahkemesince kararın sonucunu değiştirebilecek nitelikteki esaslı iddianın karşılanmaması nedeniyle gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, adına düzenlenen ödeme emrinin iptali talebiyle İstanbul 3. Vergi Mahkemesinde (Mahkeme) dava açmıştır.

Mahkeme davanın reddine karar vermiş; karar gerekçesinde başvurusunun ilgili dönemlere ait beyannameleri kanuni süresi geçtikten sonra elektronik ortamda verdiği ve bu beyannameler üzerine düzenlenen ceza ihbarnamelerinin başvurusuna 3/10/2019 ve 9/10/2019 tarihlerinde usulüne uygun olarak elektronik tebligat (e-tebligat) yoluyla tebliğ edildiğini belirtmiştir. Buna göre dava açılmayarak kesinleşen ceza ihbarnamelerine dayalı olarak tesis edilen ödeme emrinde hukuka aykırılık bulunmadığı kanaatine varmıştır.

Başvurucu tarafından bu karara karşı istinaf kanun yoluna başvurulması üzerine İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 6. Vergi Dava Dairesi (Bölge İdare Mahkemesi) istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar vermiştir.

Başvurucu, nihai hükmü 24/3/2021 tarihinde öğrendikten sonra 6/4/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, ceza ihbarnamelerinin 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 7/a maddesi gereğince e-tebligat yöntemi ile yapılması gerektiğini, ancak bu iddiasının istinaf mahkemesi kararında ele alınmadığını belirterek gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, başvurunun dayanaktan yoksun olmadığını ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden bulunmadığını değerlendirerek, gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna hükmetmiştir.

Anayasa'nın 36. maddesi gereğince adil yargılanma hakkı, gerekçeli karar hakkını da kapsamaktadır. Anayasa'nın 141. maddesine göre mahkemelerin tüm kararlarının gerekçeli olması zorunludur. Ancak mahkemeler, tüm iddialara ayrıntılı yanıt vermek zorunda olmamakla birlikte, davanın esasını etkileyen iddialara ilgili ve yeterli bir gerekçe ile yanıt vermelidir.

Başvurucu, istinaf dilekçesinde ceza ihbarnamelerinin usulüne uygun şekilde tebliğ edilmediğini ve internet üzerinden yapılan bir tebliğ usulünün bulunmadığını iddia

---

etmiştir. Ancak Bölge İdare Mahkemesi, internet üzerinden iletimi tebliğ için yeterli görmüştür. Gelir İdaresi Başkanlığı, başvurusunun 28/12/2015 tarihinde e-tebligat sistemine dâhil olduğunu ve sistemden çıkmadığını belirtmiştir. Ancak, tebligatın yapıldığına dair log kayıtları sunulmamıştır.

7201 sayılı Kanun'un 7/a maddesi uyarınca e-tebligat zorunluluğu bulunmaktadır. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 107/A maddesi, vergiyle ilgili tüm tebliğlerin elektronik ortamda yapılabileceğini düzenlemiştir.

Anayasa Mahkemesi kararlarına göre, vergilendirme işlemlerine ilişkin tebliğlerde öncelikle 213 sayılı Kanun, hüküm bulunmaması halinde 7201 sayılı Kanun uygulanmalıdır. Mahkeme ve Bölge İdare Mahkemesi, hangi kanunun uygulanması gerektiğini tartışmadan doğrudan internet üzerinden yapılan bildirim geçerli kabul etmiştir.

Vergi tebliği, mükellefin vergi işlemlerinden haberdar olmasını sağlar ve hukuki sonuç doğurur. Usulsüz tebliğ, vergilendirmenin hukukiliğini etkiler. Ödeme emrinin düzenlenebilmesi için ceza ihbarnamelerinin kesinleşmesi gerekir. Ceza ihbarnamelerinin kesinleşmesi için tebligatın usule uygun yapılmış olması zorunludur. Gelir İdaresi Başkanlığı, ihbarnamelerin internet üzerinden tebliğ edildiğini iddia etse de, tebligatın yapıldığını gösteren log kayıtlarını sunmamıştır. Bölge İdare Mahkemesi, internet üzerinden yapılan bildirim tebligat yerine geçip geçmediğini tartışmamış, bu konuda bir değerlendirme yapmadan karar vermiştir.

Bölge İdare Mahkemesi, başvurusunun ceza ihbarnamelerinin usulüne uygun tebliğ edilmediği iddiasını makul ve yeterli bir gerekçe ile karşılamamıştır. Anayasa Mahkemesi, gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Ancak bu karar, davanın esasına ilişkin bir değerlendirme içermemekte, mahkemelerin yeniden inceleme yapması gerektiği vurgulanmaktadır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

MEHMET ÖKSÜZ VE ÖZNR İVRENDİ ARASAN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/22305

Karar Tarihi: 2/10/2024

Başvuru, dava konusu edilen işten çıkarılmaya ilişkin işlemlerin iptali ve bu işlemler nedeniyle uğranılan zararın tazmini taleplerinin karara bağlanmaması nedeniyle karar hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurular 8/7/2020 ve 14/7/2020 tarihlerinde yapılmıştır. Başvurular, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

Bölüm Başkanı tarafından başvuruların kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir. Başvurulara konu yargılama mercii kararlarının ve ihlal iddialarının benzer olması nedeniyle 2020/23423 numaralı bireysel başvuru dosyasının 2020/22305 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine ve incelemenin 2020/22305 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yapılmasına karar verilmiştir. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü bildirmiştir.

Bakanlık görüşü başvuruculara gönderilmiştir. Başvurucu Öznur İvrendi Arasan Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmuştur.

696 sayılı KHK'nın 127. maddesi uyarınca taşeron işçilerin sürekli işçi kadrosuna geçiş hakkı tanınmıştır. Akdeniz Belediye Başkanlığı'nda taşeron işçi olarak çalışan başvurucular, bu haktan yararlanmak için başvuruda bulunmuştur. Ancak, Belediye Şirketi İşçi Alım Tespit Komisyonu, arşiv kayıtları nedeniyle başvurucuların sınava girme hakkı kazanamadıklarına karar vermiştir.

Başvurucuların itirazları Mersin Valiliği tarafından reddedilmiş ve iş sözleşmeleri feshedilmiştir. Açtıkları davada Mersin 1. İdare Mahkemesi, güvenlik soruşturmasına dayalı ret işlemlerinin hukuka aykırı olduğuna karar vererek işlemleri iptal etmiş ve parasal haklarının tazminine hükmetmiştir.

Davalı idarenin istinaf başvurusu sonucunda Bölge İdare Mahkemesi, işlemlerin iptalini onamış ancak tazminat kararını kaldırmıştır. Danıştay, istinaf başvurusu yapılmadığı gerekçesiyle başvurucuların işten çıkarılma işlemiyle ilgili taleplerini incelememiştir. Başvurucular bireysel süresi içerisinde başvuruda bulunmuştur.

Anayasa Mahkemesi, başvurucuların işten çıkarılmalarına ilişkin işlemler ve bu nedenle uğradıkları maddi kayıplar hakkında açtıkları davalarda, mahkemelerin olumlu ya da olumsuz bir karar vermediğini tespit etmiştir. Bu durum, Anayasa'nın 36. maddesi ile güvence altına alınan adil yargılanma hakkının ihlali olarak değerlendirilmiştir.

Başvurucular, işten çıkarılmalarına ve bu süreçte uğradıkları maddi kayıplara ilişkin idari işlemlerin iptali ve zararlarının tazmini talepleriyle dava açmıştır. Ancak

---

mahkemeler, işten çıkarılma işlemi haricindeki bazı hususları denetleyip iptal veya kabul kararları verse de, başvurucuların işten çıkarılmalarına ilişkin işlemler ve buna bağlı tazminat talepleri hakkında hüküm kurmamıştır.

Mahkeme kararlarının kesinleştiği ancak bazı talepler hakkında karar verilmediği anlaşılmıştır. Başvurucuların mağdur statülerinin ortadan kalkmadığı ve hukuki yararlarının devam ettiği değerlendirilerek başvuruların kabul edilebilir olduğuna karar verilmiştir.

Anayasa'nın 36. maddesi herkesin mahkemeler önünde hakkını arayabilmesini, iddia ve savunma hakkını güvence altına almaktadır. Adil yargılanma hakkı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesiyle de desteklenmekte olup, kişilere mahkemeden davalarına ilişkin bir karar verilmesini isteme hakkı tanımaktadır.

Başvurucular, sürekli işçi kadrosuna geçiş taleplerinin reddine ve işten çıkarılmalarına karşı dava açmıştır. Mahkemeler, işten çıkarılma işlemi ve tazminat talepleriyle ilgili hüküm kurmamış, sadece bazı idari işlemleri iptal etmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi, eksik hüküm bulunduğunu kabul etmiş ancak başvurucuların istinafa gitmedikleri gerekçesiyle inceleme yapmamıştır. Danıştay da benzer şekilde, istinafa gidilmediği gerekçesiyle temyiz talebini reddetmiştir.

Anayasa Mahkemesi, başvurucuların bu süreçte yanılmış olabileceğini ve mahkemelerin dava konusu tüm hususları açıkça karara bağlaması gerektiğini vurgulamıştır. Mahkemelerin, başvurucuların esas taleplerinden olan işten çıkarılma işlemlerinin iptali ve tazminat taleplerine ilişkin hüküm kurmaması, yargılama sonucunda karar alma hakkının ihlali olarak değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak, başvurucuların taleplerinden biri hakkında olumlu veya olumsuz herhangi bir karar verilmediği tespit edilmiş ve bu durumun karar hakkının ihlali anlamına geldiğine hükmedilmiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

İHSAN KILIÇ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2019/38905

Karar Tarihi: 2/10/2024

Başvuru, polis meslek eğitim merkezi öğrenciliğinden çıkarma işleminin iptali talebiyle açılan davada hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı esas alınarak karar verilmesi nedeniyle masumiyet karinesinin ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Emniyet teşkilatının polis memuru ihtiyacını karşılamak amacıyla 16/10/2015-28/10/2015 tarihlerinde yaptığı sınavlarda başarılı olan başvurucunun Balıkesir Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğüne (POMEM) geçici olarak kaydı yapılmıştır.

İntibak eğitimine alınan başvurucu hakkında yapılan güvenlik soruşturması neticesinde başvurucunun 25/3/2009 tarihinde kasten yaralama suçundan 1 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırıldığı ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına (HAGB) karar verildiği tespit edilmiştir. Bunun üzerine 6/6/2015 tarihli ve 29378 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Polis Meslek Eğitim Merkezleri Giriş Yönetmeliği'nin (Yönetmelik) 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (g) bendi uyarınca başvurucunun aday öğrencilik hakkı sonlandırılarak POMEM'den ilişkisinin kesilmesine, ödenen harçlık ve masrafların tahsiline ilişkin 26/2/2016 tarihli işlem tesis edilmiştir.

Başvurucu, aday öğrencilik hakkının sonlandırılarak POMEM'den ilişkisinin kesilmesine yönelik işlemin iptali talebiyle 16/8/2016 tarihinde Ankara 14. İdare Mahkemesinde (Mahkeme) dava açmıştır. Dava dilekçesinde başvurucu; kasten yaralama suçundan verilen HAGB kararının akabinde beş yıl süresince kasti bir suç işlemediği için 25/3/2016 tarihinde düşme kararı verildiğini beyan etmiştir. Bu sebeple hakkındaki HAGB kararının sonuç doğurmaması gerekirken hukuka aykırı şekilde ilişkisinin kesilmesine karar verildiğini belirten başvurucu, masumiyet karinesine aykırı hareket edildiğini ileri sürmüştür.

Mahkemece yapılan değerlendirme sonucunda 15/6/2017 tarihinde davanın reddine karar verilmiştir. Kararın gerekçesinde; güvenlik soruşturmasında başvurucunun kasten yaralama suçundan 1 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırıldığı ve hakkında HAGB kararı verildiğinin anlaşıldığı belirtilmiştir. Yönetmelik'in 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (g) bendinde POMEM öğrenciliği için "HAGB kararı verilmiş olsa dâhi kasti bir suç nedeniyle bir yıldan uzun süreli hapis cezasına mahkûm olmama" şartının bulunduğu ifade edilmiştir. Bu çerçevede mevzuatta bulunan açık düzenleme ile görevin önem ve özelliği de dikkate alındığında mevzuatta belirtilen suç dolayısıyla verilen HAGB kararı nedeniyle başvurucu hakkındaki işlemin hukuka ve mevzuata aykırı olmadığı açıklanmıştır.

Başvurucu, istinaf kanun yoluna başvurmuştur. İstinaf dilekçesinde 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda HAGB kararlarının hukuken bir sonuç doğurmadığının düzenlendiğini, kanun tarafından öngörülen bir karara yönetmelikle aksi bir sonuç bağlanmasının normlar hiyerarşisine ve hukuka aykırı olduğunu belirtmiştir. Ankara Bölge İdare Mahkemesi Dördüncü İdari Dava Dairesi (Bölge İdare Mahkemesi) 22/12/2017 tarihli karar ile istinaf başvurusunu reddetmiştir.

Başvurucu, temyiz talebinde bulunarak istinaf dilekçesindeki beyanlarını tekrar etmiştir. Danıştay Sekizinci Dairesi 13/9/2019 tarihli ilamla Bölge İdare Mahkemesinin kararının usul ve kanuna uygun olduğu gerekçesiyle kararı onamıştır.

Nihai karar 23/10/2019 tarihinde tebliğ edilmiş, başvurucu 22/11/2019 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, kasten yaralama suçundan HAGB kararı verilmesine rağmen beş yıl içinde kasti bir suç işlemediğinin belirlenmesi nedeniyle davada düşme kararı verildiğini beyan etmiştir. 5271 sayılı Kanun gereğince HAGB kararının hiçbir hüküm ve sonuç doğurmayacağını belirten başvurucu, güvenlik soruşturmasının sonucunda ilgili kanuna ve Anayasa'ya aykırı şekilde hareket edilmesi nedeniyle polis memuru olmasının engellendiğini vurgulayarak özel hayata saygı hakkının, masumiyet karinesinin ve kamu hizmetine girme hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder.

Başvurucu, HAGB kararı nedeniyle POMEM öğrenciliğinden çıkarılmasına karar verilmesinin özel hayata saygı hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür. Bununla birlikte başvurucunun şikâyet ettiği idari işlemin özel hayatına dair bir gerekçeye dayanmadığı, başvurucunun da işlem sonucunun özel hayatına etkileri konusunda yeterli açıklama yapmadığı görüldüğünden başvurunun masumiyet karinesi kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Anayasa'nın "Hak arama hürriyeti" kenar başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir: "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir."

Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir:

"Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz."

Masumiyet karinesi, Anayasa'nın 38. maddesinin 4. fıkrasında düzenlenmiş ve "Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz" ilkesi benimsenmiştir. Anayasa'nın 36. maddesi ise herkesin iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğunu belirtir. Adil yargılanma hakkı, yalnızca iç hukukta değil, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde de güvence altına alınmıştır. Bu bağlamda,

---

masumiyet karinesi, adil yargılanma hakkının bir unsuru olup, suçlu olduğu kesinleşene kadar kişinin suçsuz sayılacağı ilkesini savunur.

Masumiyet karinesinin iki temel güvencesi vardır. Birinci güvence, kişinin ceza yargılaması sonucunda suçlu olduğuna dair herhangi bir hüküm verilene kadar, hakkında suçlu olduğu yönünde açıklama yapılmasının yasaklanmasını sağlar. Bu güvence yalnızca ceza yargılamasında değil, idari, adli ve diğer hukuki süreçlerde de geçerlidir. Yani, kişi suçlu sayılmadan önce, herhangi bir makamın onun suçlu olduğuna dair ima veya açıklama yapması yasaktır. İkinci güvence ise, ceza yargılamasında mahkûmiyet dışında bir karar verilmesi durumunda devreye girer. Bu durumda, kişinin suçsuz olduğuna dair herhangi bir şüphe duyulmamalıdır ve kamu makamlarının kişinin suçlu olduğuna dair izlenim uyandıracak işlemlerden kaçınması gerekir.

HAGB, bir mahkûmiyet hükmü verilmesine rağmen, hükmün açıklanmasının ertelenmesi ve sanığın belirli bir süre denetim altında tutulmasıdır. Sanık, denetim süresi içinde kasıtlı bir suç işlemediği takdirde mahkûmiyet hükmü ortadan kaldırılır. HAGB, nihai bir karar oluşturmaz, çünkü hüküm açıklanmadığı için kanun yolu denetimine tabidir. Dolayısıyla, bu süreçte kişinin suçluluğu kesinleşmediğinden masumiyet karinesi geçerlidir. Anayasa Mahkemesi, HAGB kararını, suçluluğun kesinleşmiş bir kararı olarak kabul etmenin masumiyet karinesini ihlal edebileceğine dikkat çekmiştir. HAGB'nin, suçluluğu belirleyen bir karar olmadığını ve kişinin suçsuz olduğunun devam ettiğini ifade eder.

Başvurucunun POMEM (Polis Meslek Eğitim Merkezi) tarafından yapılan güvenlik soruşturmasında, hakkında verilen HAGB kararı nedeniyle öğrencilik hakkının sonlandırıldığını belirtir. Mahkeme, başvurucunun suçlu olduğuna dair ceza yargılaması sonucunda bir karar verilmişse de, kararın kesinleşmediği için başvurucunun suçluluğu hükmen sabit olmamıştır. Bu durum, masumiyet karinesinin devam ettiğini gösterir. HAGB, suçluluğu kesinleştirmedeği için, başvurucunun masumiyet karinesi geçerlidir.

Başvurucunun durumunda, ceza yargılamasında verilen HAGB kararının ardından, idari ve adli makamlar tarafından başvurucunun suçluluğuna dair herhangi bir izlenim yaratılmamalıdır. Ancak, idari yargı mercileri başvurucunun suçlu olduğuna dair bir izlenim uyandıran ifadeler kullanmıştır. Karar gerekçelerinde, başvurucunun suçlu olduğuna dair bir ima yapılmış ve masumiyet karinesi ihlal edilmiştir. İdari yargılama sürecinde, HAGB kararının etkisi göz ardı edilerek, başvurucunun suçlu olduğu izlenimi verilmesi masumiyet karinesine aykırıdır.

Sonuç olarak yargı mercilerinin gerekçelerinde kullandığı ifadeler ve ceza yargılaması sonucunda açıklanması ertelenen hükme dayanmaları nedeniyle başvurucunun ceza yargılanmasına konu eylemi işlediği ve suçlu olduğu inancını yansıttıkları

---

anlaşıldığından Anayasa'nın 36. ve 38. maddelerinde güvence altına alınan masumiyet karinesinin ihlal edildiğine karar verilmiştir.

CEMİLE DOĞAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2022/20577

Karar Tarihi: 19/11/2024

Başvuru, kararın sonucunu değiştirebilecek nitelikteki esaslı iddiaların karşılanmaması nedeniyle gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucuların Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanmasına (FETÖ/PDY) üyeliği, bilerek ve isteyerek yardım etme suçlarını işledikleri sonucuna varılarak mahkûmiyetlerine karar verilmiştir. Gerekçeli kararlarda bilirkişi incelemesi yaptırılmaksızın, mahkûmiyete temel olarak tek veya belirleyici delil şeklinde Bank Asya verilerine dayanılmıştır. Başvurucuların bir kısmının bankacılık işlemlerindeki amaçları yönünden ulaşılan sonuçta dernek ve sendika üyelikleri, tanık beyanları da değerlendirmeye alınmıştır.

Kararların gerekçelerinde başvurucuların örgüt talimatı sonrasında hesap açtıkları, yeni açtıkları ya da mevcut olan hesaplara para yatırdıkları, döviz alım satım işlemleri yaptıkları, kanun hükmünde kararnameler ile kapatılan işyerlerinden harcama yaptıklarının kredi kartı ekstrelerinden tespit edildiği hususlarına yer verilmiştir.

Başvurucular hakkındaki hükümler, istinaf ve temyiz aşamasından geçerek kesinleşmiştir. Başvurular süresi içinde yapılmıştır.

Ekli listenin (A) sütununda gösterilen dosyalar, konu yönünden hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2022/20577 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmiş ve inceleme 2022/20577 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmüştür. Başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Başvurucular, mahkeme kararlarında gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir. Bu iddiaları, kendilerine yönelik cezaların gerekçelendirilmesinin eksik olmasından kaynaklanmaktadır. Özellikle, başvurucuların örgütle ilişkili oldukları iddia edilmiştir, ancak mahkeme gerekçelerinde, başvurucuların bu örgütle bağlantılarına dair somut delillerin tartışılmadığı ve yetersiz bir şekilde ele alındığı belirtilmiştir.

Başvurucular, Bank Asya'daki hesap hareketlerinin olağan bankacılık işlemleri olduğunu ve bu hareketlerin herhangi bir örgütsel bağ taşımadığını savunmuşlardır. Bu bağlamda, mahkemenin, başvurucuların banka hesaplarındaki hareketlere dair detaylı bir inceleme yapmadığı ve söz konusu banka hesaplarının örgütle ilişkilendirilmesine dair yeterli delil sunulmadığı belirtilmiştir.

Adalet Bakanlığı ise, mahkemelerin tüm delilleri doğru bir şekilde değerlendirdiğini ve gerekçeli karar hakkının ihlal edilmediğini savunmuştur. Bakanlık, başvurucuların

---

iddialarının yetersiz olduğunu, gerekçeli kararın da hukuki olarak geçerli olduğunu ifade etmiştir.

Anayasa Mahkemesi, gerekçeli karar hakkına dair geçmişteki kararlarını hatırlatarak, mahkemelerin başvurucuların savunmalarını tam olarak dikkate alması gerektiğine dikkat çekmiştir. Mahkemelerin, davanın sonuçlarını etkileyebilecek önemli iddialara açık ve net cevaplar vermesi gerektiği vurgulanmıştır. Özellikle, Bank Asya'daki hesap hareketlerinin örgütsel bir bağ taşımadığı ve buna dair ayrıntılı bir bilirkişi raporunun gerektiği belirtilmiştir. Anayasa Mahkemesi, derece mahkemelerinin başvurucuların savunmalarına yeterli şekilde cevap vermediğini ve hesap hareketlerine dair yapılan değerlendirmelerin eksik ve yüzeysel olduğunu tespit etmiştir.

Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi, başvurucuların iddialarına ilişkin gerekçelerin mahkeme kararlarında yer almadığını ve bu durumun gerekçeli karar hakkının ihlali anlamına geldiğini değerlendirmiştir. Mahkemeler, davanın somut delillerine dayanarak, başvurucuların savunmalarını ve itirazlarını yeterince tartışmalı ve gerekçelendirmeliydi. Bu eksiklikler nedeniyle, gerekçeli karar hakkının ihlali söz konusu olmuştur ve başvurucular lehine karar verilmiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ELİF ÇINAR VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/22950

Karar Tarihi: 17/12/2024

Başvuru, imar mevzuatına aykırı olduğu gerekçesiyle yıkılan yapıların yapı bedelinin ödenmemesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Ankara'nın Altındağ ilçesi Yenidoğan Mahallesi'nde bulunan 6867 ada 7 parsel sayılı 363 m² yüz ölçümlü taşınmazın tamamı M.Ç. adına kayıtlı iken 3/4/1987 tarihinde 175/726 hisseyi başvuru sahiplerinin murisi İ.Ç. satın almıştır.

A. Hüseyin Çınar ve diğerleri B. No: 2014/10248, 12/1/2017, Başvurusuna İlişkin Süreç
Hüseyin Çınar ve diğer başvuru sahipleri, hissedar oldukları bir taşınmaz üzerinde bulunan yapılar için imar affı başvurusu yapmışlar ve gerekli belgeleri sunmuşlardır. Ancak, Altındağ Belediye Başkanlığı, imar affı başvurusu yapılmış olmasına rağmen, bu yapıları yıkmış ve yalnızca enkaz bedeli teklif edilmiştir. Yıkım kararı üzerine, başvuru sahipleri, yapılarının bedelinin ödenmesi amacıyla Ankara 9. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne başvurmuş, ancak bu dava idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir. Ardından başvuru sahipleri, yine benzer bir taleple Ankara 2. İdare Mahkemesi'ne başvurmuş, ancak bu mahkeme de davayı reddetmiştir. Mahkeme, yıkılan yapıların imar mevzuatına aykırı olduğunu ve bu nedenle yapı bedelinin ödenmeyeceğini ifade etmiştir.

Başvuru sahipleri, temyiz başvurusu yaparak, dava sonucunun yanlış olduğunu savunmuş ve Danıştay'a başvurmuşlardır. Danıştay, yıkımın ve yapı bedelinin ödenmemesinin hukuka uygun olduğunu belirterek mahkeme kararını onamıştır. Ancak başvuru sahipleri, hukuki sürecin yeterince adil olmadığını savunarak, Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunmuşlardır.

Anayasa Mahkemesi, başvuru sahiplerinin, taşınmazları üzerinde yapılan yapılar için imar affına başvurduklarını ve bu başvurulara ilişkin belgeleri sunduklarını ifade etmiştir. Ayrıca, yıkılan yapılarla ilgili olarak kamulaştırma bedelinin ödenmesi gerektiği belirtilmiş, başvuru sahiplerinin yıkılan yapılarının imar affından yararlanıp yararlanmadığının önem taşıdığı vurgulanmıştır. Mahkeme, başvuru sahiplerinin yapılarının gecekondular olarak nitelendirilip nitelendirilemeyeceği hususunun detaylıca tartışılması gerektiğini belirtmiştir.

Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi, başvuru sahiplerinin yıkılan yapılarla ilgili taleplerinin yargı süreçlerinde yeterince ele alınmadığını, gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğini ifade etmiş ve bu ihlali vurgulamıştır.

B. Bireysel Başvuru İlişkin Süreç

Hüseyin Çınar ve diğerleri kararında başvurucuların gerekçeli karar hakkının ihlaline karar verilmesi üzerine 2. İdare Mahkemesi yeniden yargılama yapılmasına karar vermiş ve davacılar ile davalı Belediyeden davaya konu taşınmaza ilişkin belgelerin gönderilmesini istemiştir.

Belediye 13/3/2018 tarihli cevabında, taşınmazın yıkımının hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle açılan davanın reddedilerek kesinleştiğini ifade etmiştir. Dava konusu taşınmaza ilişkin tapu tahsis belgesi bulunmadığını, bu taşınmaz hakkında 2981 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca yapılan imar affı başvurusuna ilişkin form ve makbuz bulunmakla birlikte 9. maddede yer verilen diğer hissedarların muvafakatine ilişkin belgenin sunulmadığını, harçların yatırılmadığını ve 15. maddeye göre alınması gerekli yapı kullanım izni belgesinin alınmadığını belirtmiştir.

Başvurucular 13/3/2018 tarihli cevabında, aynı yerde bulunan emsal başka taşınmaza ilişkin bilirkişi raporunun ve imar affına ilişkin belgelerin sunulduğunu ifade etmiştir. Takdim edilen belgeler arasında A.Ö. tarafından dava dışı açılan ve aynı mahalledeki gecekonduya ilişkin olarak dava dosyasına sunulan bilirkişi raporunun bulunduğu anlaşılmıştır. Bu rapora göre 2007 yılında enkaz bedeli olarak Belediye tarafından 20.000 TL belirlendiği, 250 m² ve üç katlı 25-30 yaşındaki bir bina için 2009 yılı birim fiyatlarına göre enkaz bedelinin 7.247,50 TL, levazım bedelinin 39.861,25 TL ve yapı bedelinin 72.475 TL olduğu belirtilmiştir. Ayrıca başvurucuların 1987, 1990, 1994 ve 2007 yıllarında Altındağ ilçesinde bulunan yapılarla ilgili emlak vergi beyannamelerini sunduğu görülmüştür.

2. İdare Mahkemesi 28/11/2018 tarihinde davayı reddetmiştir. Karar gerekçesinde;

- i. İmar uygulamaları sonucunda 6867 ada 7 parseldeki taşınmazın yeni oluşturulan 23655, 23656 ve 23569 ada 1 parsellerde şuyulandırıldığını, 20/5/2005 tarihinde tapu düzenlendiğini ve tapu düzenlenmesi işlemine karşı herhangi bir davanın açılmadığını, 6867 ada 7 parseldeki taşınmazın ruhsatsız olması, kentsel dönüşüm alanında kalması sebebiyle tahliye edilmesi ve yıkımına ilişkin işleme karşı açılan davanın reddedildiğini, söz konusu karara karşı kanun yoluna başvurulmayarak kararın kesinleştiğini,
- ii. 2942 sayılı Kanun kapsamında kamulaştırma bedeli ödenebilmesi için imar mevzuatına uygun olarak inşa edilmiş ruhsatlı bir yapının mevcut olması gerektiğini, bununla birlikte davacılar tarafından dosyaya sunulan tapu tahsis belgesindeki parsel numarasının 23 olduğunu ve bu belgeye istinaden açılan davanın reddedildiğini, dava konusu taşınmaz için verilmiş herhangi bir tapu tahsis belgesi de bulunmadığından herhangi bir hak talep edilemeyeceğini,
- iii. Dava konusu 6867 ada 7 parsel sayılı taşınmaza dair tapu tahsis belgesinin, dolayısıyla imar affından yararlandığına ilişkin herhangi bir bilgi ya da belge

---

bulunmadığını, ruhsatlı olmayan yapının yıkımına ilişkin tesis edilen işlemin hukuka uygun olduğunu, ruhsatlı olmayan yapının yıkımı için herhangi bir enkaz bedelinin ödenmesinin de 2942 sayılı Kanun kapsamında hukuken imkânsız olduğunu belirtmiştir.

Başvurucuların temyiz talebini inceleyen Danıştay Altıncı Dairesi 12/12/2019 tarihinde kararı onamış, 11/6/2020 tarihinde de karar düzeltme talebini reddetmiştir. Başvurucular, nihai hükmü 18/7/2020 tarihinde öğrendikten sonra 14/8/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvuru, süresi içinde yapılmıştır.

Başvurucular, tapulu taşınmazları üzerindeki iki katlı ve tek katlı yapılarının yıkılmasından dolayı mağdur olduklarını öne sürüyor. Yapıların imar affı başvurusu sonrası yıkılması gerektiği halde sadece enkaz bedelinin ödenmesi, mülkiyet haklarının ihlaline yol açtığını belirtiyorlar. Başvurucular, adil yargılanma ve mülkiyet haklarının korunmadığını iddia etmişlerdir.

Mahkeme, başvurucuların şikayetlerini kabul edilebilir bulmuş ve mülkiyet haklarının ihlaline karar vermiştir. Mahkemeye göre, başvurucuların taşınmazları üzerinde uzun süreli bir kullanım olduğu ve kamu makamlarının bu yapılarla ilgili edilgen bir tutum sergileyerek zarar oluşturan bir durum yarattığı belirlenmiştir. 1980'li yıllardan sonra yapı hakkında imar affı başvurusu yapılmış ve vergileri ödenmiştir. Ancak, yapı uzun süre kamu hizmetlerinden faydalandıktan sonra yıkılmış ve sadece enkaz bedeli ödenmiştir. Bu durum, başvurucuların önemli bir ekonomik menfaat kaybına uğramalarına yol açmıştır.

Kentsel dönüşüm uygulamaları çerçevesinde belediye, başvurucuların taşınmazlarını kamulaştırmak yerine, şuyulandırma yoluyla taşınmazı kendi adına kaydetmiş ve üzerindeki yapıyı yıkmıştır. Ancak, bu durumda kamulaştırma bedeli ödenmemiştir, yalnızca enkaz bedeli hesap edilmiştir. Kamulaştırma bedelinin tespitinde, yapıların gerçek değerinin dikkate alınması gerekirken, başvuruculara sadece çok düşük bir enkaz bedeli ödenmiştir.

Mahkeme, yalnızca yapının ruhsatsız olmasına odaklanılmasının ve kamu makamlarının uzun süre hareketsiz kalmasının başvuruculara aşırı ve olağan dışı bir külfet yüklediğini vurgulamıştır. Ayrıca, başvurucuların mülkiyet haklarının korunması ile kamunun yararı arasında adil bir denge kurulması gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu durumda, başvuruculara uygun tazminat ödenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Kamu makamlarının bu şekildeki müdahalesi, başvurucuların zararını karşılamaktan uzak kalmıştır ve mülkiyet haklarının ihlaline neden olmuştur.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

CEVDET YAVUZ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/28581

Karar Tarihi: 24/10/2024

Başvuru; kat mülkiyetinin sonlandırılarak müşterek mülkiyetin kurulması talebiyle açılan davada istinaf dilekçesinin tüm davalılara tebliği için gerekli gider avansının yatırılmadığı gerekçesiyle istinaf talebinin reddedilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının, yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

Başvurucu ve diğer davalılar aleyhine tapu kaydında mevcut olan kat mülkiyetinin sonlandırılarak müşterek mülkiyetin kurulması için dava açılmış, Mahkeme davanın kabulüne karar vermiş, başvurucu anılan karara karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur. İstinaf Mahkemesi; istinaf başvuru dilekçesinin sadece davacıya tebliğ edildiğini, diğer davalılara tebliğ edilmediğini, bu eksikliğin giderilmesi gerektiğini belirterek dosyayı mahkemesine iade etmiştir.

Mahkeme, başvurucunun istinaf başvuru dilekçesinin 64 kişi olan diğer davalılara tebliği için gerekli olan gider avansının yatırılması için başvurucuya 30/12/2019 tarihinde tebligat çıkartmış; başvurucu, gider avansını yatırmamıştır. Mahkeme, söz konusu tebligattan itibaren bir haftalık kesin süre içinde yatırılması gereken gider avansının yatırılmadığından başvurucunun istinaf talebinin reddine karar vermiştir. Anılan karara karşı başvurucu, istinaf kanun yoluna başvurmuş; İstinaf Mahkemesi gider avansının yatırılmasının zorunlu olduğunu belirterek istinaf başvurusunu kesin olarak reddetmiştir.

Nihai karar 31/7/2020 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiş, başvurucu 18/8/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

Mahkemeye Erişim Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Başvurucu; istinaf başvuru dilekçesinin sadece davanın karşı tarafına tebliğ edilmesi gerektiğini, kendisiyle aynı tarafta yer alan, diğer bir deyişle kendisiyle davalı konumunda olan altmış dört kişiye istinaf başvuru dilekçesinin tebliğinin 6100 sayılı Kanun kapsamında zorunlu olmadığını, bu şekilde zorunlu olmayan bir işlem için kendisinden gider avansı talep edilmesinin ve bu gider avansının yatırılmadığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun reddine karar verilmesinin adil yargılanma hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder. Başvurucunun

şikâyetinin özü 6100 sayılı Kanun hükümlerinin hatalı uygulanması neticesinde istinaf başvurusunun esasın incelenmeyerek usulden reddedilmesine, bu bağlamda uyuşmazlığın esasının İstinaf Mahkemesi tarafından incelenmemesine yönelik olduğundan başvuru, adil yargılanma hakkının güvenceleri arasında yer alan mahkemeye erişim hakkı kapsamında incelenmiştir.

Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddiada bulunma ve savunma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla mahkemeye erişim hakkı, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğünün bir unsurudur (Özbakım Özel Sağlık Hiz. İnş. Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti., B. No: 2014/13156, 20/4/2017, § 34).

Mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahale, Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşullara (kanun tarafından öngörülme, haklı bir sebebe dayanma ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama) uygun olmadığı takdirde Anayasa'nın 36. maddesinin ihlalini teşkil edecektir.

Hak ve özgürlüklerin, bunlara yapılacak müdahalelerin ve sınırlandırmaların kanunla düzenlenmesi bu haklara ve özgürlüklere keyfî müdahaleyi engelleyen, hukuk güvenliğini sağlayan demokratik hukuk devletinin en önemli unsurlarından biridir (Tahsin Erdoğan, B. No: 2012/1246, 6/2/2014, § 60). Müdahalenin kanuna dayalı olması öncelikle şeklî manada bir kanunun varlığını zorunlu kılar. Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından çıkarılan şeklî anlamda bir kanun hükmünün bulunmaması hakka yapılan müdahaleyi anayasal temelden yoksun bırakır (Ali Hıdır Akyol ve diğerleri [GK], B. No: 2015/17510, 18/10/2017, § 56).

Kanunun varlığı kadar kanun metninin ve uygulamasının da bireylerin davranışlarının sonucunu öngörebileceği kadar hukuki belirlilik taşıması gerekir (Necmiye Çiftçi ve diğerleri, B. No: 2013/1301, 30/12/2014, § 55). Müdahalenin kanuna dayalı olması, iç hukukta müdahaleye ilişkin yeterince ulaşılabilir ve öngörülebilir kuralların bulunmasını gerektirmektedir (Türkiye İş Bankası A.Ş. [GK], B. No: 2014/6192, 12/11/2014, § 44). Kanunilik unsuru yönünden değerlendirme yapılırken yargı mercilerince müdahaleye imkân tanıyan kanun hükümlerinin yorumu ve bu hükümlerin olaya uygulanması bariz takdir hatası ya da açık keyfilik içermediği sürece bu alanda bir inceleme yapılması bireysel başvurunun amacıyla bağdaşmaz. Ancak yargı mercilerinin müdahaleye imkân tanıyan kanun hükmünü açık bir biçimde hatalı yorumladıklarının ve uyguladıklarının tespiti hâlinde müdahalenin kanunilik temelinden yoksun olduğu sonucuna ulaşılabilir (Ramazan Atay, B. No: 2017/26048, 29/1/2020, § 29).

Somut olayda başvuru, davalı konumunda olup Mahkemenin davanın kabulüne ilişkin verdiği karara karşı istinaf kanun yoluna başvurmuş; istinaf başvuru dilekçesi

davacı tarafa tebliğ edilmiş, diğer davalılara tebliğ edilmemiştir. İstinaf Mahkemesi, başvuru davalı istinaf dilekçesinin başvuru davalı dışında diğer davalılara da tebliğ edilmesi gerektiğini belirterek dosyayı iade etmiş; Mahkeme de başvuru davalı istinaf dilekçesi masraflarına ilişkin gider avansını yatırmadığı gerekçesiyle başvuru davalı istinaf talebini reddetmiştir. İstinaf Mahkemesi de başvuru davalı istinaf talebini kesin olarak reddetmiştir.

6100 sayılı Kanun'un 347. maddesinde istinaf dilekçesinin tebliğ edileceği tarafın "karşı taraf" olduğu açıkça belirtilmiştir. Dolayısıyla davacı tarafın istinaf dilekçesi vermesi hâlinde bu dilekçe davalı tarafa, davalı tarafın istinaf dilekçesi vermesi hâlinde bu dilekçe davacı tarafa tebliğ edilecektir. Silahların eşitliği ilkesinin gereği olarak istinaf dilekçesi kendisine tebliğ edilen taraf bu dilekçeye karşı savunmada bulunabileceği gibi 6100 sayılı Kanun'un 348. maddesi kapsamında katılma yoluyla istinaf talebinde de bulunabilecektir. Nitekim Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun görüşü de bu doğrultudadır (bkz. § 6).

Yukarıda yer verilen tespitler ışığında başvuruya konu olay değerlendirildiğinde başvuru davalı istinaf dilekçesi davacı tarafa tebliğ edilmiş, kendisiyle aynı tarafta (davalı) olan altmış dört kişiye tebliğ edilmemiştir. 6100 sayılı Kanun'un 347. maddesine göre başvuru davalı istinaf dilekçesinin aynı tarafta olan diğer davalılara tebliğ edilme zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu itibarla başvuru davalı istinaf talebinin, istinaf dilekçesinin diğer davalılara tebliği için gerekli olan gider avansının yatırılmadığı gerekçesi ile reddedilmesine ilişkin uygulamanın anayasal anlamda kanunilik ölçütü bakımından öngörülemez nitelikte bir yoruma dayandığı, bu itibarla müdahalenin kanuni dayanağının bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

İHSAN KILIÇ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2019/38905

Karar Tarihi: 2/10/2024

Başvuru, polis meslek eğitim merkezi öğrenciliğinden çıkarma işleminin iptali talebiyle açılan davada hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı esas alınarak karar verilmesi nedeniyle masumiyet karinesinin ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, 2015 yılında Emniyet teşkilatının polis memuru alım sınavını kazanarak Balıkesir POMEM'e geçici kaydı yapılmıştır. Ancak güvenlik soruşturması sırasında 2009 yılında kasten yaralama suçundan 1 yıl 3 ay hapis cezası aldığı ve hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması (HAGB) kararı verildiği tespit edilmiştir. Bu durum, ilgili yönetmelik gereğince POMEM öğrencisi olmasına engel teşkil ettiğinden aday öğrencilik hakkı sonlandırılmış ve ilişkisi kesilmiştir.

Başvurucu, HAGB kararının beş yıllık denetim süresi sonunda düştüğünü belirterek işlemin iptali için dava açmıştır. Ancak Ankara 14. İdare Mahkemesi, yönetmelikte "HAGB kararı verilmiş olsa dahi kasti bir suçtan bir yıldan fazla hapis cezası almama" şartının bulunduğunu belirterek davayı reddetmiştir.

Başvurucu, istinaf ve temyiz yollarına başvurmuş, ancak Ankara Bölge İdare Mahkemesi ve Danıştay da işlemin hukuka uygun olduğu yönünde karar vererek başvurunun reddine hükmetmiştir.

DEĞERLENDİRME

Başvurucu, kasten yaralama suçundan HAGB kararı verilmesine rağmen beş yıl içinde kasti bir suç işlemediğinin belirlenmesi nedeniyle davada düşme kararı verildiğini beyan etmiştir. 5271 sayılı Kanun gereğince HAGB kararının hiçbir hüküm ve sonuç doğurmayacağını belirten başvuru, güvenlik soruşturmasının sonucunda ilgili kanuna ve Anayasa'ya aykırı şekilde hareket edilmesi nedeniyle polis memuru olmasının engellendiğini vurgulayarak özel hayata saygı hakkının, masumiyet karinesinin ve kamu hizmetine girme hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, başvuruçunun ceza yargılaması sonucunda hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması (HAGB) kararı verildiğini ve bu kararın kesinleşmiş bir mahkûmiyet hükmü niteliğinde olmadığını vurgulamıştır. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesi uyarınca HAGB kararlarının sanık hakkında hukuki sonuç doğurmadığını ve denetim süresi içinde yeni bir suç işlenmezse davanın düşeceğini belirtmiştir.

Mahkeme, idari makamların ve yargı mercilerinin HAGB kararına dayanarak başvuruçunun suç işlediği yönünde değerlendirmelerde bulunmasının masumiyet karinesini ihlal ettiğini tespit etmiştir. Gerekçeli kararlarda kullanılan ifadelerin başvuruçunun suçlu olduğu algısını oluşturduğunu, bu durumun Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkı ve 38. maddesinde güvence altına alınan masumiyet karinesi ile bağdaşmadığını değerlendirmiştir.

Sonuç olarak Anayasa Mahkemesi, başvurunun masumiyet karinesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

MEHMET ÖKSÜZ VE ÖZNUR İVRENDİ ARASAN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/22305

Karar Tarihi: 2/10/2024

Başvuru, dava konusu edilen işten çıkarılmaya ilişkin işlemlerin iptali ve bu işlemler nedeniyle uğranılan zararın tazmini taleplerinin karara bağlanmaması nedeniyle karar hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

696 sayılı KHK ile taşeron işçilerin sürekli işçi kadrosuna veya mahalli idare şirketlerinde işçi statüsüne geçmesine imkan tanınmıştır. Akdeniz Belediye Başkanlığı bünyesinde taşeron işçi olarak çalışan başvurucular, bu haktan yararlanmak için başvuruda bulunmuştur. Ancak Belediye Şirketi İşçi Alım Tespit Komisyonu, başvurucuların arşiv kaydı bulunduğu gerekçesiyle sınava girme hakkını reddetmiştir. Başvurucuların bu karara karşı yaptığı itirazlar Mersin Valiliği tarafından reddedilmiş ve iş sözleşmeleri feshedilmiştir.

Başvurucular, güvenlik soruşturması nedeniyle sürekli işçi kadrosuna geçişlerinin reddedilmesi ve işten çıkarılmaları işlemlerinin iptali ile parasal haklarının iadesi için dava açmıştır. Mersin 1. İdare Mahkemesi, başvurucuların atanmak istedikleri görevlerin gizlilik içeren bir nitelik taşımadığını, istihbari bilgi notunda yer alan değerlendirmelerin somut ve hukuken geçerli bilgi ve belgelere dayandırılmadığını

---

belirterek işlemlerin hukuka aykırı olduğuna karar vermiştir. Mahkeme, başvurucuların işten çıkarılması nedeniyle yoksun kaldıkları parasal haklarının da dava tarihinden itibaren yasal faiziyle ödenmesine hükmetmiştir.

Ancak davalı idarenin istinaf başvurusu üzerine Bölge İdare Mahkemesi, sınav başvurularının reddine ilişkin işlemlerin iptaline karar vermiş, ancak başvurucuların maddi kaybı olmadığı gerekçesiyle parasal haklarının ödenmesine ilişkin hükmü kaldırmıştır. Ayrıca Bölge İdare Mahkemesi, İdare Mahkemesi kararında işten çıkarma işleminin iptali yönünde bir hüküm bulunmadığını ve başvurucuların da bu konuda istinafa başvurmadığını belirterek, bu kısmı incelememiştir.

Başvurucular ve davalı idare, kararı Danıştay'a taşımıştır. Danıştay, başvurucuların işten çıkarılmalarına ilişkin bir hüküm kurulmadığını ve başvurucuların eksik hüküm nedeniyle istinaf kanun yoluna gitmediklerini belirterek temyiz talebini reddetmiştir. Ayrıca tazminat talebi yönünden yapılan temyiz başvurularını da inceleme yetkisi bulunmadığı gerekçesiyle reddetmiştir.

Danıştay kararları başvuruculara 16/6/2020 ve 17/6/2020 tarihlerinde tebliğ edilmiştir. Başvurucular 8/7/2020 ve 14/7/2020 tarihlerinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

DEĞERLENDİRME

Başvurucular; işten çıkarılmalarına ilişkin işlemi de dava konusu ettiklerini, İdare Mahkemesi kararlarında "dava konusu işlemlerin iptaline" şeklinde hüküm kurulması nedeniyle işten çıkarılma işlemine ilişkin olarak istinaf kanun yoluna başvurmadıklarını, anılan işleme dair temyiz başvurularının ise kararın kesinleştiği gerekçesiyle reddedildiğini belirterek adil yargılanma hakkının, ayrıca İdare Mahkemesince verilen iptal kararı üzerine sürekli işçi kadrosunda çalışmaya başlamış olsalar da öncesinde bir süre işsiz kalmaları nedeniyle mülkiyet ve çalışma haklarının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

Anayasa Mahkemesi, başvurucuların sürekli işçi kadrosuna geçiş taleplerinin reddine ilişkin işlemler ile işten çıkarılmalarına dair işlemlerin iptali ve bu işlemler nedeniyle uğradıkları zararların tazmini talepleriyle dava açtığını belirlemiştir. Ancak İdare Mahkemesi, başvurucuların işten çıkarılmalarına ilişkin işlemler ve bu işlemler nedeniyle uğradıkları zararlara ilişkin hüküm kurmamış ve karar kanun yolu incelemesinden geçerek kesinleşmiştir. Bölge İdare Mahkemesi kararında, başvurucuların işten çıkarılmalarına ilişkin işlemlerin iptali ve bu işlemler nedeniyle talep ettikleri tazminat hakkında karar verilmediği belirtilmiş ancak başvurucuların eksik hüküm nedeniyle istinaf yoluna başvurmadığı gerekçesiyle bu konuda inceleme

---

yapılmamıştır. Başvurucuların kararların bu kısmına ilişkin temyiz talepleri de istinaf kanun yoluna başvurmaları için kararın kesinleştiği gerekçesiyle reddedilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, müdahalenin kaynağına ilişkin değerlendirmesinde, Bölge İdare Mahkemesi tarafından davaya konu bazı hususlara ilişkin hüküm kurulmadığının fark edildiğini ancak başvurucuların eksik hüküm gerekçesiyle istinaf kanun yoluna başvurmamış olduğu için inceleme yapılmadığını tespit etmiştir. Başvurucuların Bölge İdare Mahkemesi kararıyla dava dilekçesindeki taleplerinin bir kısmının karşılanmadığını öğrendiği, bunun üzerine yaptıkları temyiz başvurusunun ise kararın bu kısmı yönünden istinaf kanun yoluna gitmedikleri gerekçesiyle reddedildiği anlaşılmıştır. İdare Mahkemesinin eksik hüküm kurması ve Danıştayın bu yorumuyla başvurucuların taleplerinin bir kısmı karara bağlanmamıştır. Başvurucular, İdare Mahkemesi kararlarının hüküm kısmındaki “dava konusu işlemlerin iptaline” ifadesini, işten çıkarılma işleminin de iptal edildiği şeklinde yorumlamış ve bu nedenle istinaf yoluna başvurmamıştır.

İdare Mahkemesi kararlarının davanın konusu ve değerlendirilmesine ilişkin bölümlerinde başvurucuların işten çıkarılmalarına dair işlemlere yer verilmediği, bu sebeple başvurucuların dikkat ve özen göstererek davanın bu kısmına yönelik olarak hüküm kurulmadığını fark ettikten sonra istinaf kanun yoluna başvurmaları gerektiği ileri sürülebilir. Ancak dava konusu işlemlerin birbiriyle bağlantılı olduğu, kararlarda dava konusu işlemlerin iptali ve başvurucuların dava konusu işlemler nedeniyle yoksun kaldıkları parasal haklarının tazmin edilmesi şeklinde hüküm kurulduğu anlaşılmıştır. Bu sebeplerle başvurucuların yanılması mümkün olduğundan başvuruculara istinaf kanun yoluna başvurma sorumluluğu yüklenemeyeceği değerlendirilmiştir.

Başvurucuların davalarının esasına ilişkin taleplerinden olan işten çıkarılmalarına dair işlemlerin iptali ve bu işlemler nedeniyle yoksun kaldıkları parasal hakların tazmini hakkında olumlu veya olumsuz bir hüküm kurulmadığı görülmüştür. Buna göre başvurucuların taleplerinden birine ilişkin olarak olumlu ya da olumsuz bir karar verilmediği anlaşıldığından başvurucuların yargılama sonucunda karar elde etme hakkından yoksun bırakıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

MEHMET NEZİR GÜMÜŞ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/27110

Karar Tarihi: 2/10/2024

Başvuru, infaz kurumunda verilen disiplin cezasına karşı yapılan şikâyet hakkında süre aşımı gerekçesiyle ret kararı verilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, hükümlü bulunduğu ceza infaz kurumunda açlık grevine katıldığı gerekçesiyle bir ay süreyle bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma cezası almıştır. Bu disiplin cezası 4/3/2021 tarihinde kendisine tebliğ edilmiş ve süresi içinde itiraz edilmediği için 19/3/2021 tarihinde kesinleşmiştir. Cezanın infazına 22/3/2021 tarihinde başlanmıştır.

Başvurucu, 5/3/2021 tarihinde disiplin cezasına karşı şikâyet dilekçesi verdiğini, ancak dilekçesinin işleme alınmadığını iddia etmiştir. Aynı süreçten geçen başka bir hükümlünün dilekçesinin işleme konulduğunu belirten başvurucu, cezanın infazına başlandığına dair 22/3/2021 tarihli bildirim üzerine tekrar itiraz dilekçesi verdiğini ancak infaz ve koruma memurunun itiraz süresinin geçtiğini belirterek dilekçesini kabul etmediğini ifade etmiştir.

Bandırma İnfaz Hâkimliği, başvurusunun 29/3/2021 tarihli şikâyetini, itiraz süresinin geçtiği gerekçesiyle reddetmiştir. Başvurucu, bu karara karşı yaptığı itirazda, 5/3/2021 tarihli dilekçesinin işleme alınmadığını ve disiplin cezasının hukuka aykırı olduğunu yinelemiştir. Ancak Bandırma Ağır Ceza Mahkemesi, itirazı reddederek kararın usul ve yasaya uygun olduğu sonucuna varmıştır.

Kararın 18/5/2021 tarihinde tebliğ edilmesi üzerine başvurucu, 27/5/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

DEĞERLENDİRME

Başvurucu; kendisi hakkında verilen disiplin cezasına süresi içinde şikâyet başvurusunda bulunmasına rağmen dilekçesinin işleme alınmadığını, sonradan verdiği dilekçesi hakkında ise süre aşımından ret kararı verildiğini iddia ederek itirazları hakkında herhangi bir değerlendirmede bulunulmaması nedeniyle adil yargılanma ve etkili başvuru hakkının ihlal edildiğinden şikâyet etmiştir.

Anayasa Mahkemesi, başvuruçunun mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Mahkeme, başvuruçunun disiplin cezasına karşı süresinde şikâyet başvurusu yapmasına rağmen, dilekçesinin infaz kurumuna iletilmediği ve yargısal mercilere gönderilmediği iddialarını dikkate almıştır. İnfaz Hâkimliği ve Ağır Ceza Mahkemesi, başvuruçunun dilekçesinin yargısal mercilere iletilmediği hususunu herhangi bir gerekçe sunmaksızın reddetmiş ve başvuruçunun itirazının süresinde yapılmadığını belirtmiştir.

Anayasa Mahkemesi, bu durumun başvuruçunun mahkemeye erişim hakkını ihlal ettiğine karar vermiştir. Başvuruçunun şikâyet başvurusunun yargısal mercilere iletilmemesi ve buna ilişkin hiçbir araştırma yapılmaması, başvuruçunun hak arama özgürlüğünü engelleyen bir müdahale olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, bu müdahalenin kamu yararı amacıyla karşılaştırıldığında başvuruçuya orantısız bir yük getirdiği sonucuna varılmıştır.

Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi, başvuruçunun mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahalenin ölçüsüz ve orantısız olduğuna, dolayısıyla adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

FERİDUN OSMANAĞAOĞLU VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/53409

Karar Tarihi: 15/1/2025

Başvuru, haksız olarak konutu terk etmemek şeklinde adli kontrol tedbiri uygulanması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü tarafından DHKP/C terör örgütüne bağlı olduğu iddia edilen TAYAD ve Direnişler Meclisi yapılanmalarına ilişkin bir ihbar tutanağı hazırlanarak Cumhuriyet Başsavcılığı'na sunulmuştur. Raporda, örgüt üyelerinin şiddet

İçeren veya içermeyen çeşitli eylemler düzenlediği, bu eylemler aracılığıyla örgütün propagandasını yaptığı, sosyal medya üzerinden geniş kitlelere ulaşmaya çalıştığı ve örgüte yeni üyeler kazandırmayı amaçladığı belirtilmiştir. Özellikle "Direnişler Meclisi" ve "TAYAD" adlı yapılanmaların sosyal medya hesapları üzerinden propaganda faaliyetleri yürüttüğü, DHKP/C ile bağlantılı eylemlerin organize edilmesine öncülük ettiği tespit edilmiştir.

Yapılan soruşturmalarda, DHKP/C'nin alan yapılanmalarından biri olan İdil Kültür Merkezi'nde yapılan aramada, örgüt üyelerinin kendi aralarındaki haberleşmelerine dair veriler içeren bir SD kart ele geçirilmiştir. TAYAD'ın örgüt içerisinde "Tarakçılar" olarak kodlandığı belirlenmiş ve bu yapının, daha önce KHK ile kapatılan derneklerden biri olduğu ortaya konmuştur. Sosyal medya hesaplarında DHKP/C'ye yönelik destek çağrıları yapıldığı, hasta tutukluların serbest bırakılması ve çeşitli eylemlerin sahiplenildiği görülmüştür.

Başvurucular arasında yer alan bazı isimlerin, DHKP/C ile bağlantılı çeşitli etkinliklere ve basın açıklamalarına katıldığı tespit edilmiştir. Örneğin, Feridun Osmanağaoğlu'nun TAYAD ve Direnişler Meclisi'nin düzenlediği etkinliklerde yer aldığı, Ali Osman Köse'nin serbest bırakılması için yapılan eylemlere katıldığı, örgütle bağlantılı mezar ziyaretleri yaptığı belirtilmiştir. Hasan Basri Yıldız'ın da benzer şekilde TAYAD içinde faaliyet yürüttüğü, İstanbul Adalet Sarayı önünde düzenlenen eylemlere katıldığı ve Yunanistan Başkonsolosluğu önünde örgüt adına pankart açtığı ifade edilmiştir. Turan Aktaş'ın ise Direnişler Meclisi ve Devrimci İşçi Hareketi adlı yapılanmalarda aktif olarak faaliyet yürüttüğü, işten çıkarılmasının ardından çeşitli protesto eylemleri düzenlediği ve örgütün yayınlarında desteklendiği belirlenmiştir.

Cumhuriyet Başsavcılığı, başvurucular hakkında terör örgütüne üye olma suçlamasıyla soruşturma başlatmış ve tutuklama talebinde bulunmuştur. İstanbul 3. Sulh Ceza Hâkimliği, başvurucuların suç işlediklerine dair kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut deliller bulunduğunu belirtmiş ancak tutuklama yerine adli kontrol tedbirlerinin uygulanmasının yeterli olacağına karar vermiştir. Bu kapsamda başvurucular hakkında yurt dışına çıkış yasağı ve konutu terk etmeme tedbiri uygulanmasına hükmedilmiştir. Başvurucular, bu tedbirlerin orantısız olduğunu öne sürerek itiraz etmiş ancak İstanbul 4. Sulh Ceza Hâkimliği, adli kontrol tedbirlerinin gerekli ve ölçülü olduğu gerekçesiyle itirazları reddetmiştir. Başvurucular, bu kararın ardından bireysel başvuruda bulunmuşlardır.

DEĞERLENDİRME

Başvurucular; haklarındaki suçlamanın temelde İstanbul'un değişik yerlerinde ve farklı tarihlerde katıldıkları basın açıklamalarına dayandığını, söz konusu basın

---

açıklamalarının herhangi bir suç unsuru içermediğini ve barışçıl nitelikte olduğunu, basın açıklamalarına kolluk kuvvetlerinin bir müdahalesi dahi bulunmadığını, buna karşın haklarında konutu terk etmemek şeklinde adli kontrol kararı verilmesinin toplantılara katılma haklarının engellenmesine yönelik olduğunu belirtmiştir. Ayrıca başvurucular; verilen adli kontrol tedbirinin hukuka aykırı olduğunu, sağlık sorunlarının bulunduğunu, konutu terk etmemek şeklindeki adli kontrol tedbiri nedeniyle kişisel ihtiyaçlarını karşılayamadıklarını iddia etmiştir.

Anayasa Mahkemesi, başvurucular hakkında uygulanan konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirinin meşru bir amacının bulunmadığını değerlendirerek, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Mahkeme, öncelikle Sulh Ceza Hâkimliği'nin kararını ayrıntılı olarak incelemiş ve hâkimliğin başvurucuların sabit bir ikametgâha sahip olduklarını, kaçma şüphesi taşımadıklarını ve delillerin büyük ölçüde toplandığını kabul ettiğini tespit etmiştir. Ayrıca delil karartma ihtimalinin bulunmadığı açıkça belirtilmiş ve tanık, mağdur veya üçüncü kişiler üzerinde baskı oluşturulması yönünde de herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır. Buna rağmen Sulh Ceza Hâkimliği tarafından adli kontrol tedbirinin uygulanmasına karar verilmesi, tedbirin meşruiyetini ve gerekliliğini ortaya koyan somut bir gerekçeye dayandırılmamıştır. Anayasa Mahkemesi, bu durumda adli kontrol tedbirinin uygulanmasının hukuki bir temele oturtulmadığını ve kişi hürriyeti ve güvenliği hakkını ihlal ettiğini değerlendirmiştir.

Mahkeme, ayrıca adli kontrol tedbirinin Anayasa'nın 19. maddesi kapsamında yalnızca belirli meşru amaçlar doğrultusunda uygulanabileceğini ve bunun özellikle kaçmayı önleme veya delillerin karartılmasını engelleme gibi gerekçelere dayanması gerektiğini hatırlatmıştır. Ancak başvurucular açısından bu tür bir tehlikenin olmadığı Sulh Ceza Hâkimliği tarafından da kabul edilmiştir. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi, adli kontrol tedbirinin meşru bir amaca hizmet etmediğini ve hukuka aykırı şekilde uygulandığını tespit etmiştir.

Mahkeme, aynı zamanda ölçülülük ilkesine ilişkin bir değerlendirme yapmaya gerek olmadığını çünkü zaten tedbirin meşru bir amacının bulunmadığını açıkça ortaya koymuştur. Dolayısıyla, başvurucuların kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmış ve ihlal kararı verilmiştir.

KARŞI OY

Başvuruculara uygulanan konutu terk etmeme adli kontrol tedbirinin kişi hürriyeti ve güvenliği hakkını ihlal etmediği belirtilmiştir. Adli kontrol tedbirinin hukuki dayanağının ve kuvvetli şüpheye dayandığının kabul edildiği, ayrıca, adli kontrol tedbirinin meşru amacı ve ölçülülüğü bakımından herhangi bir sorun olmadığı ifade edilmiştir.

Başvurucuların suçla bağlantılı eylemleri göz önüne alındığında, adli kontrolün kaçma, delil yok etme ve tanıklara baskıyı engellemeyi amaçladığı, tedbirin kısa süreli olduğu ve dolayısıyla orantılı olduğu belirtilmiştir. Sonuç olarak, başvurucuların kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edilmediği ifade edilmiştir.

Üye

Muhterem İNCE

ABDULHALİM ALTUN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/19835

Karar Tarihi: 15/1/2025

Başvuru, kişisel verilerin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına esas alınması nedeniyle özel hayata saygı hakkı kapsamında kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu,2017 yılı Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) tercih sonucuna göre Suruç Belediye Başkanlığına veri hazırlama ve kontrol işletmeni(VHKİ) olarak yerleştirilmiştir. Başvurucu hakkında 3/10/2016 tarihli ve 676 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 74. maddesiyle 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48. maddesinin birinci fıkrasının (A) bendine eklenen ve 1/2/2018 tarihli ve 7070 sayılı Kanun'un 60. maddesiyle aynen kabul edilen (8) numaralı alt bent uyarınca güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yaptırılmıştır. Söz konusu araştırmanın olumsuz sonuçlanması nedeniyle başvurucunun yerleşmeye hak kazandığı kamu kurumuna ataması yapılmamıştır.

Başvurucu, anılan işlemin iptali istemiyle idare mahkemesine başvurmuştur. İlk derece mahkemesi, başvurucu hakkında yürütülen güvenlik soruşturması ile arşiv araştırmasının neden olumsuz sonuçlandığının idarece ortaya konulmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar vermiştir. Davalı idare söz konusu karara karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur. Bölge idare mahkemesi, yaptığı ara kararları neticesinde dosyaya sunulan bilgilere göre başvurucunun katıldığı bir eylem sırasında sergilediği davranışların 657 sayılı Kanun'un devlet memurları için aradığı

---

kriterlere uygun olmadığı gerekçesiyle iptal kararını kaldırarak davanın reddine karar vermiştir. Söz konusu karar temyiz kanun yolunda kesinleşmiştir.

Başvurucu, nihai kararı 17/6/2020 tarihinde öğrendikten sonra 30/6/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

DEĞERLENDİRME

Anayasa Mahkemesi, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması süreçlerinde elde edilen kişisel verilerin korunmasına ilişkin anayasal güvenceleri değerlendirmiştir. Fatih Saraman ve diğer emsal kararlar ışığında, başvurucunun kişisel verilerinin kamu makamlarıyla paylaşılması ve güvenlik soruşturmasında kullanılması özel hayata saygı hakkı kapsamında incelenmiş ve müdahalenin dayanağı olan düzenlemenin kanunilik şartını sağlamadığına hükmedilmiştir. Kişisel verilerin korunması hakkının ihlal edildiği kabul edilmiş, ilgili mevzuatın veri saklama, kullanma, üçüncü kişilerin erişimi, verilerin gizliliği gibi konularda yeterli güvenceler içermediği belirtilmiştir. Anayasa Mahkemesi, daha önce verdiği Fatih Saraman ve Süleyman Akif Nazlıgül kararlarındaki yaklaşımını sürdürerek güvenlik soruşturmasına dayanak olan düzenlemeyi anayasaya aykırı bulmuş ve iptal etmiştir. Bu nedenle, somut olayda da kanunilik şartı sağlanmadığı için diğer ölçütlerin incelenmesine gerek duyulmamıştır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkı kapsamında kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Başvuru Numarası: 2020/32077

Karar Tarihi: 17/12/2024

Başvuru, ceza infaz kurumunda tutuklu olarak bulunan başvuruçunun telefon görüşmesinde kullandığı ifadeler nedeniyle disiplin cezası ile cezalandırılmasının ifade özgürlüğünü ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.

Başvuruçucu, silahlı terör örgütüne üye olma suçundan tutuklu olarak Silivri 7 No.lu Ceza İnfaz Kurumu'nda bulunmaktadır. 15/5/2020 tarihinde eşiyile telefonla görüşmesi sırasında COVID-19 salgını ile ilgili yaptığı değerlendirmeler nedeniyle disiplin soruşturması başlatılmıştır. Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu, başvuruçuyu "korku, kaygı veya panik yaratacak şekilde davranışta bulunma" gerekçesiyle bir ay ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezasına çarptırmıştır. Başvuruçunun telefon görüşmesinde, kurumda güvenliği tehlikeye soktuğu ve olumsuz algı yaratmaya çalıştığı belirtilmiştir. Başvuruçucu, Disiplin Kurulu kararına itiraz etmiş ancak Silivri 1. İnfaz Hâkimliği ve Silivri Ağır Ceza Mahkemesi itirazları reddetmiştir.

DEĞERLENDİRME

Başvuruçucu; Ceza İnfaz Kurumunda korona virüs salgınına yakalandığını, idarenin gerekli önlemleri almadığını ya da ülkemizde alınan tedbirlerin ceza infaz kurumlarında yeterince yerine getirilmediğini bu konuda ihmallerin bulunduğunu, kendisine hastalığın bulaşmasının da bu ihmaller nedeniyle olduğunu, Ceza İnfaz Kurumunda vakaların mahpuslardan saklandığını, test yaptırma talebinin yerine getirilmediğini bu çerçevede yaptığı başvuruların işleme alınmadığını belirtmiştir. Yazdığı dilekçelerin işleme alınmaması ve ilgili kurumlara gönderilmemesi üzerine ve hastalığının yarattığı psikoloji ile telefon görüşmesinde başından geçenleri eşine anlattığını, bunların kayıt edilmesini ve önce savcılığa sonra da ilgili kurumlara ulaştırmasını istediğini açıklamıştır. Yaptığı telefon görüşmesi nedeniyle disiplin cezası ile cezalandırıldığını, ölümcül bir hastalıkla baş etmeye çalışırken bir de disiplin cezası almasının psikolojisini bozduğunu, yaptığı itirazların gerekçesiz olarak reddedildiğini belirterek maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, başvuruçunun telefon görüşmesinde söylediği sözlerin kurumda korku, kaygı veya panik yaratacak şekilde bir davranış olup olmadığını değerlendirmiştir. Mahkeme, başvuruçunun söylediklerinin kurum güvenliği ve disiplini üzerinde etkilerinin yeterince incelenmediğini ve kullanılan ifadelerin çoğunlukla eleştiri veya koronavirüs salgınının olası sonuçlarına dair bir değerlendirme içerdiğini vurgulamıştır. Ayrıca, başvuruçunun sözlerinin, kurumda korku veya panik yaratabilecek nitelikte olduğuna dair somut bir olguya dayalı değerlendirme yapılmadığına karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin, ilgili ve yeterli gerekçelerle ortaya konulması gerektiğini belirtir. Somut olayda, idare ve mahkemelerin başvuruçunun disiplin cezası ile cezalandırılmasının zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşıladığını ve bunun demokratik bir toplumda gerekli olduğunu gösteremediklerini değerlendirmiştir. Sonuç olarak, başvuruçunun ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin, demokratik bir toplumda gerekli olmadığına karar verilmiştir. Anayasa Mahkemesi, açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar vermiştir.

HAYRİ ALTAY BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/38990

Karar Tarihi: 17/12/2024

Başvuru, gazilik ünvanı verilmesi talebiyle açılan davada eksik incelemeye istinaden karar verilmesi nedeniyle silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkelerinin ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvuruçucu, 1973 yılı Mart ayında topçu er olarak askere alınmış ve 9 Aralık 1974 tarihinde terhis olmuştur. Askerlik süresi boyunca Kıbrıs Barış Harekâtı'nın başlamasıyla birlikte 27 Temmuz 1974 tarihinde birliğiyle birlikte Kıbrıs'a götürülmüş ve ikinci Kıbrıs Barış Harekâtı süresince fiilen Kıbrıs'ta bulunmuş olduğunu iddia etmiştir.

Başvuruçucu, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında görev yaptığı gerekçesiyle gazi ünvanı verilmesi ve buna bağlı olarak 1005 sayılı Kanun uyarınca şeref aylığı bağlanması için 7 Eylül 2018 tarihinde Millî Savunma Bakanlığına başvurmuştur. Ancak, başvurunun 21

Kasım 2018 tarihli işlemle reddedilmesi üzerine, başvurucu, reddedilen işlemle ilgili iptal talebiyle Ankara 1. İdare Mahkemesi'ne başvurmuştur.

Mahkemeye sunduğu dilekçesinde, başvurucu, askerliğini yaptığı dönemde 6. Kolordu Topçu Alayı Karma Ölçme Bölük Komutanlığında görevli olduğunu, Kıbrıs Barış Harekâtı'na katıldığını ve bölük komutanı B.K.'nın muharip gazi statüsünde olduğunu belirterek, komutanının muharip gazi sayıldığı birliğinin de muharip gazi sayılacağına vurgu yapmıştır. Başvurucu, ayrıca iddialarını kanıtlamak için Mahkemeden Kıbrıs'a çıkan birliklerin listesini ve harekâtla ilgili belgeleri talep etmiştir.

Ankara 1. İdare Mahkemesi, başvurucunun iddialarını doğrulayan herhangi bir somut delil veya belge bulunmadığını belirterek, 1. ve 2. Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında başvurucunun Kıbrıs'ta görev yaptığına dair herhangi bir kaydın bulunmadığına hükmetmiştir. Mahkeme, Kıbrıs Barış Harekâtına katılan personel listesi, künye defteri ve diğer resmi kayıtlarda başvurucunun isminin geçmediğini belirterek, başvurucunun gazilik unvanı talebinin reddedilmesinde hukuka aykırılık bulunmadığına karar vermiştir.

Başvurucu, bu karara karşı istinaf başvurusunda bulunmuş ve Mahkemenin kararına karşı daha fazla araştırma yapılmadan yalnızca idarelerin sunduğu belgeler doğrultusunda karar verildiğini iddia etmiştir. Ancak, Ankara Bölge İdare Mahkemesi, başvurucunun istinaf başvurusunu gerekçesiz bir şekilde reddetmiştir. Bu karar, başvurucunun Kıbrıs Barış Harekâtı'na katıldığına dair yeterli delil veya belgenin sunulamamış olması nedeniyle verilmiştir.

DEĞERLENDİRME

Başvurucu; topçu er olarak askerliğini yaptığı sırada Kıbrıs Barış Harekâtının başladığını, ikinci Kıbrıs Barış Harekâtında (14-15-16 Ağustos 1974) fiilen Kıbrıs'ta bulunduğunu, bölük komutanı B.K.'nın muharip gazi olduğunu, kendisinin de aynı bölükte bulunduğunu belirtmiştir. Başvurucu, bu hususu ispatlayan bilgi ve belgelerin İdarenin ve ilgili askerî birliklerin arşivlerinde mevcut olmasına ve talep etmesine rağmen Mahkemece bu hususa yönelik herhangi bir araştırma yapılmadığını ve Mahkemenin gerekçesini İdareden gelen bilgiye göre oluşturduğunu ileri sürerek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, somut olayda başvurucunun ifade ettiği durumları ve Mahkemenin yürüttüğü süreci değerlendirirken, başvurucunun silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkesine aykırı bir şekilde zayıf bir konuma düşürüldüğünü ifade etmiştir. Mahkeme, başvurucunun Kıbrıs Barış Harekâtı'na katıldığını kanıtlamak için sunmuş olduğu belgeleri yeterince değerlendirmemiş ve başvurucunun talep ettiği ek

belgelerin ilgili birimlerden temin edilmesini sağlamamıştır. Bu durum, başvurunun savunma hakkını kısıtlayarak, idareye karşı eşit bir konumda olmasını engellemiştir.

Anayasa Mahkemesi, askerliğini yapmış kişilerin sevk ve terhis belgelerinin idarenin sorumluluğunda olduğuna ve bu belgelerin çelişmesinin ya da eksikliğinin askeri personelin sorumluluğunda olamayacağına dikkat çekmiştir. Ayrıca, başvurunun sunduğu belgelerin ve talep ettiği araştırmaların Mahkeme tarafından dikkate alınmadan, yalnızca idarenin savunmasındaki belgelerle karar verilmesi, başvurunun delil toplama ve savunma hakkının ihlaline neden olmuştur.

Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi, Mahkemenin başvurunun talep ettiği araştırmayı yapmamış ve eksik belgelerle karar vermiş olmasının, başvurunun savunma hakkını zayıflatarak, çelişmeli yargılama ilkesine ve silahların eşitliği ilkesine aykırı olduğu yönünde bir değerlendirme yapmıştır. Bu durum, başvurunun adil yargılanma hakkının ihlali olarak değerlendirilmiştir.

OSMAN TOPÇU BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2019/32928

Karar Tarihi: 28/11/2024

Başvuru; bölge adliye mahkemesi kararının kesin olması nedeniyle hükmün denetlenmesini talep etme hakkının, ıslah edilen miktarın üzerinde tazminata hükmedilmesi ve istinaf sebeplerinin dışına çıkılarak inceleme yapılması nedeniyle silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkelerinin, yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

Başvurucu, geçimini günlük işlerle sağlayan davacıyla bir kamyonunda yüklü kiremitlerin indirilmesi konusunda anlaşmıştır. Kamyon kapağındaki desteğin kayması sonucu kapak davacının ayağına çarparak kırılmasına neden olmuştur. Davacı, kazanın etkisiyle bir ay çalışmadığını ve bu sürede gelir kaybı yaşadığını belirterek, başvuru aleyhine Tekirdağ 2. Asliye Hukuk Mahkemesinde, kamyon şoförü Y.P. aleyhine ise Tekirdağ İş Mahkemesinde maddi ve manevi tazminat davası açmıştır. Davacı, iş göremediği 30 gün için günlük 20.000.000 eski TL üzerinden 600.000.000 eski TL maddi tazminat ve 500.000.000 eski TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

Tekirdağ 2. Asliye Hukuk Mahkemesi, olayın iş kazası olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vererek dosyayı iş mahkemesine göndermiştir. İş mahkemesi, kamyon yükünün indirilmesinin hizmet akdi kapsamında değerlendirilemeyeceği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş ve Yargıtay bu kararı onamıştır. Bunun üzerine davaya Tekirdağ 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde devam edilmiştir.

Yargılama sürecinde, kusur durumunun tespiti için iki bilirkişi raporu alınmıştır. İlk raporda başvurunun %40, davacının ise %60 kusurlu olduğu belirtilmiş; ikinci raporda

---

ise başvuruçunun kusursuz olduğu, kazanın davacı ve kamyon şoförünün eşit kusuruyla meydana geldiği tespit edilmiştir. Bu rapor esas alınarak mahkeme, başvuruçunu yönünden davanın reddine, kamyon şoförü Y.P. yönünden ise kısmen kabulüne karar vermiştir.

Davacı, mahkeme kararına karşı istinaf başvurusunda bulunmuş ve İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 19. Hukuk Dairesi, başvuruçunun işveren sıfatıyla "adam çalıştırının sorumluluğu" kapsamında kusursuz sorumlu olduğuna hükmederek ilk derece mahkemesi kararını kaldırmış ve 42.391,87 TL maddi tazminatın davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsil edilmesine karar vermiştir. Karar miktar itibarıyla kesin sayılmış ve başvuruçunun temyiz talebi Yargıtay tarafından reddedilmiştir.

Hükmün Denetlenmesini Talep Etme Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Muhakemeleri Kanunu kapsamında Tekirdağ 2. Asliye Hukuk Mahkemesinde başladığını belirtmiştir. Esasa geçildikten sonra mahkemenin görevsizlik kararı verdiğini, dosyanın gönderildiği Tekirdağ İş Mahkemesinin de karşı görevsizlik kararı tesis ettiğini ve Yargıtay 21. Hukuk Dairesi'nin incelemesi sonucunda yargılamaya tekrar Tekirdağ 2. Asliye Hukuk Mahkemesinde devam edildiğini ifade etmiştir.

Başvuruçunu, davanın 1086 sayılı Kanun'un yürürlükte olduğu dönemde açıldığını, yargılama sürecinde esasa geçildikten sonra ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden önce temyiz incelemesi yapıldığını ileri sürerek, Tekirdağ 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 17/4/2018 tarihli kararda kanun yolunun hatalı biçimde istinaf olarak gösterildiğini iddia etmiştir. Yargıtay denetiminden geçen bir kararın, istinaf yoluyla kesinleşmesinin hukuka aykırı olduğunu, bu nedenle istinaf merciinin kararının temyizi mümkün olacak şekilde verilmesi gerektiğini savunmuştur.

Başvuruçunu ayrıca, 2003 yılında açılan davanın karar tarihi olan 2019 yılına göre temyiz sınırının belirlenmesinin ve kararın bu sınırın altında kaldığı gerekçesiyle kesin olarak verilmesinin, mahkemeye erişim hakkını ihlal ettiğini öne sürmüştür. Adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini belirterek, temyiz hakkının engellendiğini iddia etmiştir.

DEĞERLENDİRME

Anayasa Mahkemesi, başvuruçunun kararın yanlış kanun yoluna tabi tutulması ve temyiz sınırının belirlenmesine ilişkin şikâyetlerini değerlendirmiştir. Başvuruçunu, kararın doğrudan temyiz edilebilir nitelikte olduğunu ancak hatalı olarak istinaf kanun yoluna tabi tutulduğunu ileri sürmüştür. Mahkeme, başvuruçunun lehine olan ilk derece mahkemesi kararına karşı istinafa başvurma zorunluluğunun bulunmadığını, ancak davacının istinaf başvurusuna karşı cevap vermediğini ve bu aşamada şikâyetini dile getirmediğini tespit etmiştir. Bu nedenle, başvuruçunun istinaf aşamasında

kullanmadığı bir imkânı doğrudan bireysel başvuruya taşımamasının mümkün olmadığına karar vermiştir. Başvurucu ayrıca, 2003 yılında açılan davada kararın verildiği 2019 yılındaki temyiz sınırının esas alınarak temyiz yolunun kapalı tutulmasının mahkemeye erişim hakkını ihlal ettiğini iddia etmiştir. Anayasa Mahkemesi, hükmün denetlenmesini talep etme hakkının Anayasa'da yer almakla birlikte, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve ek protokollerin ortak koruma alanına girmediğini, medeni hak ve yükümlülüklerle ilişkin uyuşmazlıkların temyiz edilme hakkının ancak kanunların öngördüğü şekilde mümkün olduğunu belirtmiştir. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun ek 1. maddesi uyarınca temyiz sınırının belirlenmesinde karar tarihinin esas alınacağına açık olduğu vurgulanarak, başvurusunun temyiz yolunun kapalı tutulmasına ilişkin şikâyetinin Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ortak koruma alanı dışında kaldığı sonucuna varılmıştır. Sonuç olarak Anayasa Mahkemesi, konu bakımından yetkisiz olduğuna karar vererek başvurunun kabul edilemez olduğuna hükmetmiştir.

Silahların Eşitliği ve Çelişmeli Yargılama İlkelerinin İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Başvurucu, davacının dava dilekçesinde yalnızca otuz günlük gelir kaybına ilişkin 600 TL maddi ve 500 TL manevi tazminat talebinde bulunduğunu, ancak istinaf merciinin taleple bağlılık kuralına aykırı şekilde kendisi aleyhine 42.391,87 TL iş göremezlik tazminatına ve 500 TL manevi tazminata hükmettiğini ileri sürmüştür. İlk derece mahkemesinin taraflar arasındaki hukuki ilişkiyi istisna akdi olarak değerlendirdiğini ve kusur sorumluluğu esaslarına dayanarak davayı reddettiğini, ancak istinaf merciinin yeterli gerekçe sunmadan kusur sorumluluğu tespitini kusursuz sorumluluğa dönüştürdüğünü belirtmiştir. Ayrıca, kazanın meydana geldiği sırada olay yerinde bulunmadığının tanık beyanları, ceza mahkemesi kararı ve bilirkişi raporu ile sabit olduğunu, ancak istinaf merciinin bu delilleri gerekçeli bir şekilde değerlendirmedini iddia etmiştir. Başvurucu, istinaf mahkemesinin kararında ilgili ve yeterli bir gerekçeye yer vermemesinin adil yargılanma hakkını ihlal ettiğini savunmuştur.

DEĞERLENDİRME

Anayasa Mahkemesi, başvurusunun adil yargılanma hakkı bağlamındaki şikâyetlerini değerlendirirken temel olarak silahların eşitliği ilkesi, taleple bağlılık kuralının ihlali ve gerekçeli karar hakkı yönünden inceleme yapmıştır. Mahkeme, silahların eşitliği ilkesine ilişkin olarak başvurusunun, davacıya ikinci bir tanık listesi sunma imkânı tanınmasının usul kurallarına aykırı olduğunu ileri sürdüğünü, ancak istinaf merciinin kararında tanık delilinin uyuşmazlığın esaslı unsuru olarak değerlendirilmediğini tespit etmiştir. Bu nedenle, başvurusunun davacı karşısında dezavantajlı bir duruma düşmediği sonucuna ulaşılmış ve bu şikâyet yönünden bir ihlal bulunmadığı

değerlendirilmiştir. Ancak, Mahkeme, başvurunun diğer iddiaları yönünden farklı bir sonuca ulaşmıştır. İstinaf merciinin, davacının kusur sorumluluğuna dayalı açtığı davayı gerekçesiz şekilde kusursuz sorumluluk esasına dayandırarak karara bağlaması, başvuru hakkında ıslah edilen miktarın üzerinde tazminata hükmedilmesi ve başvurunun bu süreçte savunma hakkının kısıtlanması temel inceleme noktaları olmuştur. Mahkeme, davacının dava dilekçesinde sorumluluk türüne ilişkin açık bir tercihte bulunmadığını, ancak ilk derece mahkemesinin kusur sorumluluğu çerçevesinde davayı reddettiğini, buna karşın istinaf merciinin herhangi bir gerekçe sunmadan kusursuz sorumluluk esasına göre karar vererek başvurunun savunma hakkını ihlal ettiğini tespit etmiştir. Ayrıca, istinaf merciinin ıslah edilen miktarın üzerinde tazminata hükmetmesi ve davacının istinaf dilekçesinde belirttiği sebeplerin dışına çıkarak karar tesis etmesi, başvurunun savunma hakkını daha da zedelemiştir. Özellikle, başvurunun, istinaf merciinin bu kararını ancak kendisine tebliğ edildiğinde öğrenebilmesi, kararın kesin olması nedeniyle itiraz hakkının bulunmaması ve istinaf aşamasında savunma imkanının kısıtlanması, taraflar arasında ciddi bir dengesizlik oluşturmuş ve yargılamanın adil şekilde yürütülmediğini göstermiştir. Bu gerekçelerle, Anayasa Mahkemesi, başvurunun adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine hükmetmiştir. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkelerinin ihlal edildiğine karar verilmiştir.

Makul Sürede Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Başvurucu, hakkında 22/7/2003 tarihinde açılan davanın 12/7/2019 tarihinde sona erdiğini belirterek yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

DEĞERLENDİRME

Anayasa Mahkemesi, başvurunun makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine dair iddiasını, bireysel başvurunun ikincil niteliği çerçevesinde ele almıştır. Mahkeme, Veysi Ado kararında belirlenen anayasal ilkeler doğrultusunda, 7445 sayılı Kanun'un 40. maddesi ile değiştirilen 6384 sayılı Kanun'un geçici 2. maddesine dayanarak, 9 Mart 2023 itibarıyla derdest olan yargılamaların makul sürede sonuçlandırılmadığı iddialarıyla yapılan başvuruların öncelikle Tazminat Komisyonu'na götürülmesi gerektiğini vurgulamıştır. Bu çerçevede, başvurunun başvuru yollarını tüketmeden doğrudan Anayasa Mahkemesi'ne başvurusunun bireysel başvurunun ikincil niteliğiyle bağdaşmadığını belirtmiştir. Somut olayda, Veysi Ado kararında açıklanan ilkelere aykırılığı gerektiren özel bir durum bulunmadığı değerlendirilerek, başvurunun makul sürede yargılanma hakkı ihlaline ilişkin kısmının, diğer kabul edilebilirlik şartları

---

incelenmeksizin, başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmiştir.

TUNCAY ÖZTÜRK BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2019/38607

Karar Tarihi: 24/10/2024

Başvuru; idari eylemden doğan zararın tazmini istemiyle açılan tam yargı davasının süre aşımından reddedilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının, davanın uzun sürmesi nedeniyle de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

Başvurucu, askerlik hizmeti sırasında yaşadığı sakatlık nedeniyle maddi ve manevi tazminat talebiyle yargı yoluna başvurmuş, ancak yargılamanın farklı mahkemeler arasında el değiştirmesi ve görev uyuşmazlıkları nedeniyle davası sonuçsuz kalmıştır.

Başvurucu, 2012 yılında Ankara 18. Asliye Hukuk Mahkemesinde tazminat davası açmış, ancak mahkeme görevsizlik kararı vererek davanın Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde (AYİM) görülmesi gerektiğini belirtmiştir. Başvurucu, AYİM’de yeniden dava açmış

---

ancak 2017 yılında AYİM'in kaldırılmasıyla birlikte dosyası Manisa 2. İdare Mahkemesine gönderilmiştir.

Manisa 2. İdare Mahkemesi, başvuruçunun dava açma süresi içinde başvuruda bulunmadığını belirterek davayı süre aşımı nedeniyle reddetmiştir. Mahkeme, başvuruçunun sakatlığının tespit edildiği 2/2/2011 tarihinden veya en geç terhis tarihi olan 16/6/2011'den itibaren altmış gün içinde dava açması gerektiğini ancak başvurunun 23/1/2012 tarihinde yapıldığını belirterek davayı süresinde açılmamış saymıştır. Başvuruçunun istinaf talebi de İzmir Bölge İdare Mahkemesi tarafından reddedilmiştir.

Başvuruçucu, görevli yargı yerinin belirlenmesi sürecinde yaşanan belirsizlik ve yargısal süreçlerin gecikmesi nedeniyle dava açma süresini etkileyen sebeplerin dikkate alınmadığını, bu durumun adil yargılanma hakkını ihlal ettiğini ileri sürerek Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunmuştur.

DEĞERLENDİRME

Mahkemeye Erişim Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, başvuruçunun mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Mahkeme, başvuruçunun askerlik hizmeti sırasında yaralanması nedeniyle açtığı tazminat davasının süre aşımı nedeniyle reddedilmesinin hukuki öngörülebilirlik ilkesine aykırı olduğunu değerlendirmiştir. Başvuruçucu, sakatlandığı olayın meydana geldiği tarihte, yani 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 3. maddesi uyarınca asliye hukuk mahkemelerinde dava açmıştı. Bu kanun uyarınca, idarenin sorumlu olduğu maddi ve manevi zararların tazminiyle ilgili davalar asliye hukuk mahkemelerinde görülmelidir. Ancak, Anayasa Mahkemesi tarafından 2012 yılında yapılan iptal kararı ile bu davaların artık idari yargının görev alanına girdiği kabul edilmiştir. Bu hukuki değişiklikten sonra başvuruçunun davası önce Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ne, ardından idari yargıya gönderilmiştir. Manisa 2. İdare Mahkemesi, davanın süre aşımı nedeniyle reddine karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi, Manisa 2. İdare Mahkemesinin kararının hukuki öngörülebilirlik ilkesine aykırı olduğunu belirtmiştir. Çünkü başvuruçucu, davayı açtığı tarihte yetkili mahkemenin asliye hukuk mahkemesi olduğunu bilmeliydi ve bu mahkemelerde 6098 sayılı Kanun uyarınca 2 ve 10 yıllık zamanaşımı süreleri geçerliydi. Ancak, Manisa 2. İdare Mahkemesi, idari yargıya özgü 60 günlük dava açma süresini dikkate alarak davayı süre aşımından reddetmiştir. Bu durum, başvuruçunun hangi mahkemeye başvuracağı ve hangi sürelerin geçerli olduğuna dair belirsizlik yaratmış ve başvuruçunun mahkemeye erişim hakkı ihlal edilmiştir. Mahkemeye erişim hakkı, her durumda açık

---

ve öngörülebilir olmalıdır, ancak başvuruçunun dava açarken karşılaştığı hukuki durum öngörülemez bir hâl almıştır.

Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi, başvuruçunun mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahalenin kanunilik unsurunu taşımadığını ve başvuruçunun zarar gördüğü tarihte geçerli olan yasal düzenlemelere göre dava açması gerektiğini vurgulamıştır. Bu nedenle, başvuruçunun mahkemeye başvurabilmesi için gerekli olan koşulların sağlanmadığı değerlendirilmiş ve ihlalin ortadan kaldırılması amacıyla yeniden yargılama yapılmasına karar verilmiştir.

Makul Sürede Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Anayasa Mahkemesi, başvuruçunun makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine dair iddiasını, bireysel başvurunun ikincil niteliği çerçevesinde ele almıştır. Mahkeme, Veysi Ado kararında belirlenen anayasal ilkeler doğrultusunda, 7445 sayılı Kanun'un 40. maddesi ile değiştirilen 6384 sayılı Kanun'un geçici 2. maddesine dayanarak, 9 Mart 2023 itibarıyla derdest olan yargılamaların makul sürede sonuçlandırılmadığı iddialarıyla yapılan başvuruların öncelikle Tazminat Komisyonu'na götürülmesi gerektiğini vurgulamıştır. Bu çerçevede, başvuruçunun başvuru yollarını tüketmeden doğrudan Anayasa Mahkemesi'ne başvurmasının bireysel başvurunun ikincil niteliğiyle bağdaşmadığını belirtmiştir. Somut olayda, Veysi Ado kararında açıklanan ilkelere ayrılmayı gerektiren özel bir durum bulunmadığı değerlendirilerek, başvurunun makul sürede yargılanma hakkı ihlaline ilişkin kısmının, diğer kabul edilebilirlik şartları incelenmeksizin, başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmiştir.

FERHAT KÜÇÜK BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/19910

Karar Tarihi: 24/10/2024

Başvuru, işe iade talebiyle açılan davanın dava öncesinde arabulucuya başvurulmadığı gerekçesiyle dava şartı yokluğundan reddedilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, iş akdinin geçerli bir neden olmaksızın feshedildiğini iddia ederek işe iade davası açmıştır. Mahkeme, davanın kabulüne, işverenin fesih işleminin geçersizliğine ve başvurucunun işe iade edilmesine karar vermiştir. Ayrıca, işverenin başvurucuyu işe başlatmaması durumunda ödenecek tazminat miktarını belirlemiştir. Mahkeme, işverenin feshi, başvurucunun işlediği fiil nedeniyle ölçülülük ilkesine aykırı bulmuş ve fesih için daha hafif bir tedbir uygulanabilecekken fesih yolunun seçilmesini eleştirmiştir.

Davalı işveren, bu karara karşı istinaf başvurusu yapmış ve İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi, istinaf başvurusunu kabul ederek mahkeme kararını kaldırmış ve dava şartı yokluğu nedeniyle davanın reddine karar vermiştir. Kararın gerekçesinde, başvurunun arabulucuya başvurulmadan yapılmasının dava şartı eksikliği oluşturduğuna vurgu yapılmıştır. 2/6/2018 tarihinde yayımlanan Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Yönetmeliği'ne göre, başvuruların arabuluculuk başvuru formu ile yapılması gerektiği belirtilmiştir. Bu çerçevede, başvurucunun arabuluculuk başvuru formunu eksik doldurduğu ve dolayısıyla dava şartı olan arabuluculuğa başvurmadığı ifade edilmiştir. Sonuç olarak, mahkeme, arabuluculuk başvurusu yapılmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar vermiştir.

DEĞERLENDİRME

Başvurucu; arabuluculuk başvuru formunu ilgili arabuluculuk bürosunda görevli memurların yönlendirmesi ile doldurduğunu, işe iade talebinin arabuluculuk müzakerelerine konu edildiğinin son tutanakta yer aldığını, bu nedenle dava şartı olan arabuluculuğa başvurduğunu iddia etmiştir. Ayrıca arabuluculuk sürecinin arabuluculuk

---

başvuru formu ile kısıtlandığını, böylece fiilen yeni bir dava şartı oluşturulduğunu belirterek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, başvuru formunun, işe iade talebini içerecek şekilde arabuluculuk başvurusunda bulunmasına rağmen, Bölge Adliye Mahkemesinin işe iade talebiyle ilgili arabuluculuk başvurusunda bulunmadığı gerekçesiyle davayı reddetmesinin, başvuru formunun mahkemeye erişim hakkını ihlal ettiği yönünde değerlendirme yapmıştır. Mahkeme, 7036 sayılı Kanun'un 3. maddesinde arabuluculuğa başvurulmasının dava şartı olarak öngörüldüğünü belirterek, başvuru formunun arabuluculuk başvurusu yapmasının zorunlu olduğunu ancak başvuru formunun eksik doldurulmasının dava şartı olarak değerlendirilemeyeceğini ifade etmiştir. Anayasa Mahkemesi, Yargıtay'ın yerleşik uygulamalarına atıfta bulunarak, arabuluculuk başvurusunda bulunmanın, başvuru formunun hukuki haklarını savunma hakkına zarar vermemesi gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca, arabuluculuk başvurusu yapılması gerekliliğinin, başvuru formunun dava açmasını imkânsız kılacak şekilde katı bir biçimde uygulanmaması gerektiğine dikkat çekmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesinin, formda eksiklikler bulunmasına dayanarak davayı reddetmesinin, başvuru formunun hak arama özgürlüğünü aşırı şekilde kısıtladığını ve başvuru formunun arabuluculuk sürecindeki iradesinin göz ardı edildiğini belirten Anayasa Mahkemesi, mahkemeye erişim hakkının ihlaline karar vermiştir. Bu şekilde, başvuru formunun arabuluculuk başvurusu sırasında yapmış olduğu açıklamalar ve son tutanakla ilgili iradesinin dikkate alınması gerektiğini ifade etmiştir.

Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi, başvuru formunun davaya devam etme hakkının ihlal edildiğine karar vererek, Bölge Adliye Mahkemesinin kararını hukuka aykırı bulmuş ve başvuru formunun mahkemeye erişim hakkının daha esnek bir biçimde değerlendirilmesi gerektiği yönünde bir karar almıştır.

BANU ÖZDEMİR VE CANSU ÖZDEMİR BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/27846

Karar Tarihi: 31/10/2024

Başvuru; kolluk görevlileri tarafından yapılan denetimde gösterilen ağır ihmal sonucunda ölüm olayının meydana gelmesi, bu olaydan sorumlu görevliler hakkında yürütülen ceza soruşturmasının etkisiz olması ve bilinci kapalı durumda hastaneye getirilen hastanın yoğun bakım ünitelerinin dolu olmasından dolayı makul olmayan bir süre sonra başka hastaneye nakledilmesi nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucular, Bursa'da yaşayan Banu Özdemir ve Cansu Özdemir, eşleri ve babaları olan E.Ö.'nün ölümüne neden olduğu iddiasıyla polis memurlarının ihmali nedeniyle 5 Temmuz 2019 tarihinde Bursa Cumhuriyet Başsavcılığına başvurmuşlardır. E.Ö., 17 Haziran 2019 tarihinde taksi şoförlüğü yaparken yemek molası vermek amacıyla aracını park ettikten sonra trafik polisleri tarafından durdurulmuştur. E.Ö.'ye alkol testi yapılmış ve alkolsüz olduğu tespit edilmiştir. Ancak polisler, E.Ö.'nün uyuşturucu kullanıp kullanmadığından şüphelenerek başka bir polis ekibi çağırmışlardır. E.Ö.'nün sağlık durumu kötüleşmeye başlamış ve ambulans çağrılmadan önce polisler, E.Ö.'nün sağlık sorunu olmadığını düşündükleri için beklemeyi tercih etmişlerdir.

E.Ö., bir süre sonra hastaneye kaldırılmak üzere ambulansla taşınmış, fakat 22 Haziran 2019'da hayatını kaybetmiştir. Başvurucular, polis memurlarının E.Ö.'nün sağlık durumunu göz ardı ederek zamanında müdahale etmemelerinin ve ambulans çağdırmamalarının ölümüne sebep olduğunu iddia etmişlerdir. Başvurucular, dilekçelerinde, E.Ö.'nün rahatsızlandığını belirtmesine rağmen polislerce alkol testi yapıldığı, ardından sağlık durumunun kötü olmasına rağmen ambulans yerine uyuşturucu kullanımı şüphesiyle başka bir polis ekibi çağrıldığını ve olay yerinde 1 saat 20 dakika boyunca E.Ö. ve ailesinin bekletildiğini ifade etmişlerdir.

Cumhuriyet Başsavcılığı, bu başvuruyu değerlendirdikten sonra, polis memurları M.A.Ş. ve D.D. hakkında soruşturma izni istemiştir. Valilik, yapılan ön incelemede başvurucular, polis memurları ve görgü tanıklarının ifadelerine başvurmuş ve bazı eksikliklerin olduğuna karar vermiştir. Ancak, E.Ö.'nün sağlık durumunun anlaşılmasını zorlaştıran faktörlerin bulunduğu, çünkü E.Ö.'nün polislerin sorduğu sorulara net bir şekilde cevap veremediği, sağlık sorunu olmadığını beyan ettiği ve bu nedenle polislerin sağlık durumunu hemen fark etmedikleri düşünülmüştür. Valilik, ambulans çağdırılmasında ihmaller olduğuna kanaat getirmiş ve M.A.Ş. ve D.D. hakkında soruşturma izni vermiştir.

Polis memurları, ifadelerinde, E.Ö.'nün alkolsüz olduğunu belirledikten sonra uyuşturucu kullanmış olabileceği şüphesiyle başka bir polis ekibi çağdırdıklarını, ekibin gelmesinin ardından ambulans çağrıldığını ve E.Ö.'nün hastaneye sevk edildiğini belirtmişlerdir. Ancak, polis memurları E.Ö.'nün durumunun ciddi olduğunu tam

anlamış olsalar da sağlık sorununu en baştan fark etmemiştir. Olay yerindeki görgü tanıkları ise E.Ö.'nün sağlık durumu hakkında polisleri defalarca uyarılmış, ancak polislerin yardım taleplerine karşılık net bir işlem yapılmamıştır.

Olayın detayları, hastaneye gönderilen adli tıp raporuyla daha da netleşmiştir. Yüksek İhtisas ve Eğitim Hastanesine getirilen E.Ö.'nün beyin kanaması nedeniyle tedavi altına alındığı ve bu sebeple ölümünün gerçekleştiği belirlenmiştir. Adli Tıp Kurumu, yapılan incelemeler ve hastane raporlarına dayanarak, E.Ö.'nün ölümüne yol açan sebebin patolojik kökenli bir beyin kanaması olduğunu ve buna bağlı gelişen komplikasyonlar olduğunu açıklamıştır. Polislerin olaya müdahalesinin ölümle bir ilgisi olmadığı, sağlık durumu hakkında yeterli bilgi edinilmediği için hatalı bir durum olmadığı belirtilmiştir. Cumhuriyet Başsavcılığı, bu raporlar ve polis memurlarının ifadeleri doğrultusunda, polis memurları hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına karar vermiştir. Yapılan incelemelerde polislerin savunmalarının ve kameradaki kayıtların da uyumlu olduğu, ölüm olayında polislerin kusurunun bulunmadığı tespit edilmiştir. Başvurucular, bu karara itiraz etmişlerdir, ancak Bursa 2. Sulh Ceza Hâkimliği, 26 Mart 2021 tarihli kararında itirazı reddetmiştir.

DEĞERLENDİRME

Sağlık Görevlileri Hakkındaki İddialar

Başvurucular, yakınları E.Ö.'nün hayati tehlikesi olmasına rağmen sevk edildiği hastanenin yoğun bakım ünitesinin dolu olduğu gerekçesiyle 14 saat sonra başka bir hastaneye gönderildiğini ve acil sağlık hizmetinin sunulmasındaki ihmalin yakınlarının ölümünde etkili olduğunu ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, başvurucuların sağlık görevlilerinin ihmeline ilişkin şikayetlerini ilk kez kendisine ilettiklerinde, başvurunun değerlendirilmeden önce yerel yargı organlarında olağan kanun yollarının tükenmiş olması gerektiğini vurgulamıştır. Yani, Anayasa Mahkemesi, bir bireysel başvuru yapılmadan önce, başvurucuların ulusal yargı mercilerine başvurması gerektiği ilkesine dayanmaktadır. Bu, bireysel başvurunun ikincil niteliği gereği bir zorunluluktur (İsmail Buğra İşlek, B. No: 2013/1177, 26/3/2013, § 17). Bu çerçevede, başvurucuların temel hak ve özgürlüklerle ilgili ihlale uğradığını düşündüklerinde, önce ulusal yargı organlarına başvurmaları gerekmektedir. Anayasa Mahkemesi, yerel mahkemelerdeki başvuruların tükenmemiş olmasını göz önünde bulundurarak, bu tür başvuruları kabul etmeyebilir.

Bu durumda, Anayasa Mahkemesi'nin değerlendirme yapabilmesi için önce yerel yargı yollarının tamamlanmış olması gerektiğinden, başvurucuların mahkemelere başvurup yargısal çözüm aramaları ve gerekli prosedürleri tamamlamaları gerekmektedir. Bu, Anayasa Mahkemesi'nin, temel hak ve özgürlüklerin korunmasına yönelik hukuk

---

sisteminin ilk aşamalarını işletmeden bir ihlal değerlendirmesi yapmaması anlamına gelmektedir.

Kolluk Görevlileri Hakkındaki İddialar

Anayasa Mahkemesi, başvuruda yer alan olayda, trafik polislerinin E.Ö.'nün sağlık durumunu yeterince dikkate almadığı ve bu durumun E.Ö.'nün ölümüne yol açtığı sonucuna varmıştır. Mahkeme, trafik polislerinin E.Ö.'nün beyin kanaması geçirmiş olduğuna dair belirgin belirtileri göz ardı ettiğini ve durumu sadece uyuşturucu kullanımına bağlamayı tercih ettiklerini belirtmiştir. Oysaki, E.Ö.'nün sağlık durumu ölümcül bir tehlike oluşturuyordu ve bu durumun farkına varılması gerekirdi.

Mahkeme, trafik polislerinin olay yerinde gerekli tıbbi müdahale için ambulans çağdırmaktan kaçındığını, bunun yerine E.Ö. hakkında ceza tutanağı düzenlemeyi tercih ettiklerini tespit etmiştir. Ayrıca, ambulans çağırma görevini yerine getirmemiş olmaları, E.Ö.'nün sağlık durumunun daha da kötüleşmesine neden olmuştur. E.Ö., olay yerine gelen ambulansın çok geç ulaşması nedeniyle sağlık hizmetlerinden yeterince faydalanamamış ve bunun sonucunda hayatını kaybetmiştir.

Anayasa Mahkemesi, başvurunun kabul edilebilir olduğuna, başvuru yollarının yeterince tüketildiğine karar vermiştir. Ayrıca, E.Ö.'nün yaşam hakkı ihlalinin, sağlık durumunun ciddiyeti göz önüne alındığında, alınması gereken makul önlemlerin zamanında alınmaması nedeniyle gerçekleştiği değerlendirilmiştir. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının koruma yükümlülüğüne ilişkin maddi boyutunun ihlal edildiğine karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, başvuruda yer alan yaşam hakkının ihlaline ilişkin etkili soruşturma yürütme yükümlülüğünün usul boyutunun ihlal edildiği iddiasını değerlendirmiştir. Mahkeme, Cumhuriyet Başsavcılığının yürütülen soruşturmayı, E.Ö.'nün sağlık durumunun nedenini doğru şekilde tahlil etmeye odakladığını ve bu doğrultuda İhtisas Kurulunun raporuna dayandığını tespit etmiştir. Ancak Mahkeme, raporda yer alan alkol ve uyuşturucu madde kullanımına bağlı nörolojik bulgular ile beyin kanamasına bağlı nörolojik bulguların birbirinden ayrılmasının zor olduğu tespitine rağmen, trafik polislerinin E.Ö.'nün sağlık durumunun ciddiyetini göz önünde bulundurarak, acil tıbbi müdahale için derhal ambulans çağdırmalarının gerektiği sonucuna varmıştır.

Anayasa Mahkemesi, E.Ö.'nün başından itibaren gösterdiği belirtiler (başını dik tutamaması, ağzından köpüklenmiş sıvı gelmesi gibi) ve trafik polislerinin bu durumu yeterince ciddiye almamaları nedeniyle, gerekli tedbirlerin alınmadığına dikkat çekmiştir. E.Ö.'nün hayatının tehlikede olduğu koşullarda, acil tıbbi müdahale için

---

gerekli adımların atılmadığını belirten Mahkeme, yürütülen soruşturmanın Anayasa'nın 17. maddesi çerçevesinde etkin bir şekilde yapılmadığına hükmetmiştir. Bu nedenle, etkili soruşturma yürütme yükümlülüğünün ihlal edildiği sonucuna varılmıştır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının etkili soruşturma yükümlülüğüne ilişkin usul boyutunun ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ERDAL ERFİDAN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/30838

Karar Tarihi: 20/11/2024

Başvuru, tıbbi ihmal sonucu zarara uğranılması nedeniyle maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, 2 Şubat 2018 tarihinde soğuk algınlığı şikayetiyle Niğde Ömer Halisdemir Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Servisine başvurmuş ve intramüsküler enjeksiyon yapılmış, ancak sonrasında siyatik sinir hasarı gelişmiştir. Başvurucu, bu sebeple sağlık hizmeti uygulamasındaki kusurlar nedeniyle maddi ve manevi tazminat talebiyle Sağlık Bakanlığı aleyhine dava açmıştır.

Mahkeme, Adli Tıp Kurumu'ndan alınan rapora dayanarak başvurucunun siyatik sinir hasarının enjeksiyonla illiyetinin kurulamadığını belirtmiş, bu sebeple idarenin herhangi bir kusuru olmadığını kararına bağlamıştır. Başvurucu, rapora itiraz etmiş ve yeniden bilirkişi incelemesi yapılmasını talep etmiştir. Ancak mahkeme, Adli Tıp Kurumu'nun raporunu kabul etmiş ve başvurucunun tazminat talebini reddetmiştir.

Başvurucu, bu karara istinaf başvurusunda bulunmuş ve Erciyes Üniversitesi raporunun enjeksiyon nedeniyle sakatlık meydana geldiğini belirttiğini vurgulamıştır. Konya Bölge İdare Mahkemesi, maddi tazminat talebini reddetmiş, ancak başvurucunun manevi tazminat talebinin kısmen kabulüne karar vermiştir ve başvurucuya 15.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmiştir.

Başvurucu, nihai kararı öğrendikten sonra bireysel başvuruda bulunmuştur. Başsavcılık, Dr. N.E. ve Hemşire M.Ç. hakkında görevi kötüye kullanma suçundan soruşturma yapmış, ancak suç unsuru bulunmadığı gerekçesiyle kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar vermiştir. Başvurucu bu karara itiraz etmiş, ancak itirazı reddedilmiştir.

DEĞERLENDİRME

Başvurucu; hastanede yer olmadığı gerekçesiyle enjeksiyonun ayakta yapıldığını, bu durumun bir organizasyon kusuru olduğunu ve kamu hizmetinin kötü işlemesi anlamına geldiğini belirtmiştir. Yargısal makamlar tarafından bu husus değerlendirilmeden maddi tazminat talebinin reddedildiğini vurgulayan başvurucu, maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, başvurunun sağlık hizmetinin yürütülmesinde bir organizasyon kusuru bulunduğuna yönelik iddiasının yeterince araştırılmadığını ve bu iddianın, yargısal makamlarca gerektiği şekilde incelenmediğini değerlendirmiştir. Başvurucu, enjeksiyonun hatalı yapıldığı ve bu nedenle siyatik sinir hasarının ortaya çıktığını iddia etmekte olup, aynı zamanda enjeksiyonun ayakta yapılmasının bir organizasyon hatası olduğuna dikkat çekmiştir. Ancak hem Adli Tıp Kurumu raporunda hem de yargısal kararlar ile organizasyon kusuru konusunda derinlemesine bir inceleme yapılmamıştır. Başvurucu, iddialarını desteklemek için Hemşire M.Ç.'nin yoğunluk nedeniyle hastayı tekerlekli sandalye ile oturttuğuna dair beyanını da sunmuştur. Ancak, bu durumun organizasyonel bir hata olup olmadığı konusunda herhangi bir inceleme yapılmamıştır. Mahkeme, başvurunun organizasyon kusuru iddiasının, Anayasa'nın 17. maddesinin gerektirdiği özen ve derinlikte araştırılmadığını belirtmiştir.

Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi, kamu makamlarının başvurunun iddialarına yönelik olarak gereken özeni ve dikkatli incelemeyi yapmadığını, bu nedenle başvurunun yaşam hakkına ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmediğine karar vermiştir. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasında güvence altına alınan maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.